

QUARTO LIBRO DEI RE

Oxozia

4Re 1:1

Καὶ ἡθέτησεν ἀθετέω si ribellò

Μωαβ ἐν Ισραὴλ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Αχααβ.

1:2

καὶ ἔπεσεν Οχοζιας

διὰ τοῦ δικτυωτοῦ δικτυωτός,-ή,-όν graticcio della finestra

τοῦ ἐν τῷ ὑπερῷῳ αὐτοῦ τῷ ἐν Σαμαρείᾳ καὶ ἡρῷωστησεν. καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Δεῦτε καὶ ἐπιζητήσατε

ἐν τῇ Βααλ μυῖαν μυῖα,-ας mosca

Θεὸν Ακκαρῶν εἰς ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρωστίας μου ταύτης: καὶ ἐπορεύθησαν ἐπερωτῆσαι δι' αὐτοῦ.

1:3

καὶ ἀγγελος κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Ήλιου τὸν Θεοβίτην λέγων Ἀναστὰς δεῦρο εἰς συνάντησιν τῶν ἀγγέλων Οχοζιου βασιλέως Σαμαρείας καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτούς

Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι (?)

Θεὸν ἐν Ισραὴλ ύμεις πορεύεσθε ἐπιζητῆσαι ἐν τῇ Βααλ μυῖαν θεὸν Ακκαρῶν;

1:4

καὶ οὐχ οὕτως: ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἡ κλίνη, ἐφ' ἣς ἀνέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι ἐκεῖ θανάτῳ ἀποθανῇ. καὶ ἐπορεύθη Ήλιου καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς

1:5

καὶ ἐπεστράφησαν οἱ ἀγγελοι πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Τί ὅτι ἐπεστρέψατε;

1:6

καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν Ανὴρ ἀνέβη εἰς συνάντησιν ἡμῶν καὶ εἶπεν πρὸς ἡμᾶς Δεῦτε ἐπιστράφητε πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς καὶ λαλήσατε πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν Ισραὴλ σὺ πορεύῃ ζητῆσαι ἐν τῇ Βααλ μυῖαν θεὸν Ακκαρῶν; οὐχ οὕτως: ἡ κλίνη, ἐφ' ἣς ἀνέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ.

1:7

καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς λέγων

Τίς ἡ κρίσις (?)

τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἀναβάντος εἰς συνάντησιν ὑμῖν καὶ λαλήσαντος πρὸς ὑμᾶς τοὺς λόγους τούτους;

1:8

καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν Ανὴρ

δασὺς δασύς,-εῖα,-ύ *villoso*

καὶ ζώνην δερματίνην *fascia di pelle*

περιεζωσμένος τὴν ὁσφὺν αὐτοῦ . *cinto attorno ai fianchi*

καὶ εἶπεν Ήλιου ὁ Θεοβίτης οὗτός ἐστιν.

1:9

καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἥγούμενον πεντηκόνταρχον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη καὶ ἤλθεν πρὸς αὐτόν, καὶ ἴδου Ήλιου ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. καὶ ἐλάλησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν Ἀνθρωπε τοῦ θεοῦ, ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσέν σε, κατάβηθι.

1:10

καὶ ἀπεκρίθη Ήλιου καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πεντηκόνταρχον Καὶ εἰς ἀνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐγώ, καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ καταφάγεται σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου: καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ.

1:11

καὶ προσέθετο ὁ βασιλεὺς καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἄλλον πεντηκόνταρχον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη καὶ ἐλάλησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν Ἀνθρωπε τοῦ θεοῦ, τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ταχέως κατάβηθι.

1:12

καὶ ἀπεκρίθη Ἡλιού καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν Εἰ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐγώ εἰμι, καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ καταφάγεται σε καὶ τὸν πεντήκοντά σου: καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τὸν πεντήκοντα αὐτοῦ.

1:13

καὶ προσέθετο ὁ βασιλεὺς ἔτι ἀποστεῖλαι ἥγονύμενον πεντηκόνταρχον τρίτον καὶ τὸν πεντήκοντα αὐτοῦ, καὶ ἥλθεν πρὸς αὐτὸν ὁ πεντηκόνταρχος ὁ τρίτος καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ κατέναντι Ἡλιού καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν Ἀνθρώπε τοῦ θεοῦ, ἐντιμωθήτω δὴ ἡ ψυχή μου καὶ ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου τούτων τῶν πεντήκοντα ἐν ὀφθαλμοῖς σου:

1:14

ἴδου κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν τὸν δύο πεντηκόνταρχους τὸν πρώτους καὶ τὸν πεντήκοντα αὐτῶν, καὶ νῦν ἐντιμωθήτω δὴ ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

1:15

καὶ ἐλάλησεν ἄγγελος κυρίου πρὸς Ἡλιού καὶ εἶπεν Κατάβηθι μετ' αὐτοῦ, μὴ φοβηθῆς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν: καὶ ἀνέστη Ἡλιού καὶ κατέβη μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα.

1:16

καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν Ἡλιού Τάδε λέγει κύριος Τί ὅτι ἀπέστειλας ἄγγέλους ζητήσαι ἐν τῇ Βααλ μυῖαν θεὸν Ακκαρων; οὐχ οὕτως: ἡ κλίνη, ἐφ' ἣς ἀνέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ.

1:17

καὶ ἀπέθανεν κατὰ τὸ ὄχημα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν Ἡλιού.

1:18

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Οχοζιου, ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ίδου ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραὴλ;

Ioram (852-841)

1:19

Καὶ Ιωραμ νίὸς Αχααβ βασιλεύει ἐπὶ Ισραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἔτη δέκα δύο ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῳ Ιωσαφατ βασιλέως Ιουδα.

1:20

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οὐδὲ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ:

1:21

καὶ ἀπέστησεν τὰς στήλας τοῦ Βααλ, ἀς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ συνέτριψεν αὐτάς: πλὴν ἐν ταῖς ἀμαρτίαις οἴκου Ιεροβοαμ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραὴλ, ἐκολλήθη, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν.

1:22

καὶ ἐθυμώθη ὁργῇ κύριος εἰς τὸν οἴκον Αχααβ.

Ascensione di Elia e successione di Eliseo

2Re 2:1

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀνάγειν κύριον τὸν Ἡλιού
ἐν συσσεισμῷ συσσεισμός, -οὐν *commotion of air, whirlwind agitatione dell'aria, turbine*
ὡς εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπορεύθη Ἡλιού καὶ Ελισαιε ἐκ Γαλγαλων.

2:2

καὶ εἶπεν Ἡλιού πρὸς Ελισαιε Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι κύριος ἀπέσταλκέν με ἔως Βαιθηλ: καὶ εἶπεν Ελισαιε Ζῆ κύριος καὶ ζῆ ἡ ψυχὴ σου, εἰ καταλείψω σε: καὶ ἥλθον εἰς Βαιθηλ.

2:3

καὶ ἥλθον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Βαιθηλ πρὸς Ελισαιε καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν Εἰ ἔγνως ὅτι κύριος σῆμερον λαμβάνει τὸν κύριόν σου ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου; καὶ εἶπεν Κἀγὼ ἔγνωκα, σιωπᾶτε.

2:4

καὶ εἶπεν Ἡλιού πρὸς Ελισαιε Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι κύριος ἀπέσταλκέν με εἰς Ιεριχώ: καὶ εἶπεν Ελισαιε Ζῆ κύριος καὶ ζῆ ἡ ψυχὴ σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε: καὶ ἥλθον εἰς Ιεριχώ.

2:5

καὶ ἥγγισαν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ιεριχώ πρὸς Ελισαιε καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν Εἰ ἔγνως ὅτι σήμερον λαμβάνει κύριος τὸν κύριόν σου ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου; καὶ εἶπεν Καί γε ἐγὼ ἔγνων, σιωπάτε.

2:6

καὶ εἶπεν αὐτῷ Ηλιου Κάθου δὴ ὡδε, ὅτι κύριος ἀπέσταλκέν με ἔως τοῦ Ιορδάνου: καὶ εἶπεν Ελισαιε Ζῆ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε: καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφότεροι.

2:7

καὶ πεντήκοντα ἄνδρες υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ ἔστησαν ἐξ ἑναντίας μακρόθεν: καὶ ἀμφότεροι ἔστησαν ἐπὶ τοῦ Ιορδάνου.

2:8

καὶ ἔλαβεν Ηλιου τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ

καὶ εἴλησεν *ind. aor. I a.* εἰλέω/εἰλέω *to roll up tight rotolare ben stretto*

καὶ ἐπάταξεν τὸ ὄδωρο, καὶ διηρέθη τὸ ὄδωρο ἔνθα καὶ ἔνθα, καὶ διέβησαν ἀμφότεροι ἐν ἐρήμῳ.

2:9

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαβῆναι αὐτοὺς καὶ Ηλιου εἶπεν πρὸς Ελισαιε Αἴτησαι τί ποιήσω σοι πρὸιν ἢ ἀναλημφθῆναι με ἀπὸ σοῦ: καὶ εἶπεν Ελισαιε Γενηθήτω δὴ διπλὰ ἐν πνεύματί σου ἐπ' ἐμέ.

2:10

καὶ εἶπεν Ηλιου Ἐσκλήρουνας τοῦ αἰτήσασθαι: ἐὰν ἵδης με ἀναλαμβανόμενον ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔσται σοι οὕτως: καὶ ἐὰν μή, οὐ μὴ γένηται.

2:11

καὶ ἐγένετο αὐτῶν πορευομένων ἐπορεύοντο καὶ ἐλάλουν, καὶ ἴδού ἄρμα πυρὸς καὶ ἵπποι πυρὸς καὶ διέστειλαν ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων, καὶ ἀνελήμφθη Ηλιου ἐν συσσεισμῷ ὡς εἰς τὸν οὐρανόν.

2:12

καὶ Ελισαιε ἔωρα καὶ ἐβόα Πάτερ πάτερ, ἄρμα Ισραὴλ καὶ ἱππεὺς αὐτοῦ: καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν ἔτι καὶ ἐπελάβετο τῶν ἴματίων αὐτοῦ καὶ διέρρηξεν αὐτὰ εἰς δύο ὁγήματα.

2:13

καὶ ὑψώσεν τὴν μηλωτὴν Ηλιου, ἢ ἐπεσεν ἐπάνωθεν Ελισαιε, καὶ ἐπέστρεψεν Ελισαιε καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ Ιορδάνου:

2:14

καὶ ἔλαβεν τὴν μηλωτὴν Ηλιου, ἢ ἐπεσεν ἐπάνωθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν τὸ ὄδωρο, καὶ οὐ διέστη: καὶ εἶπεν Ποῦ ὁ θεὸς Ηλιου

αφφω; **αἰπ-****η** = *he himself* 2 Kgs 2,14; = **αἰων** *then* 2 Kgs 10,10

καὶ ἐπάταξεν τὰ ὄδατα, καὶ διερράγησαν ἔνθα καὶ ἔνθα, καὶ διέβη Ελισαιε.

2:15

καὶ εἶδον αὐτὸν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ιεριχώ ἐξ ἑναντίας καὶ εἶπον

Ἐπαναπέπαυται ἐπαναπαύω *si è posato*

τὸ πνεῦμα Ηλιου ἐπὶ Ελισαιε: καὶ ἤλθον εἰς συναντήν αὐτοῦ καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν.

2:16

καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν Ιδοὺ δὴ μετὰ τῶν παίδων σου πεντήκοντα ἄνδρες υἱοὶ δυνάμεως: πορευθέντες δὴ ζητησάτωσαν τὸν κύριόν σου, μήποτε ἥρεν αὐτὸν πνεῦμα κυρίου καὶ ἔρριψεν αὐτὸν ἐν τῷ Ιορδάνῃ ἢ ἐφ' ἐν τῶν ὄρέων ἢ ἐφ' ἐνα τῶν βουνῶν. καὶ εἶπεν Ελισαιε Οὐκ ἀποστελεῖτε.

2:17

καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν *e gli fecero violenza*

ἔως ὅτου ἡσχύνετο *imperf. m. αἰσχύνω* (?)

καὶ εἶπεν Ἀποστείλατε. καὶ ἀπέστειλαν πεντήκοντα ἄνδρας, καὶ ἐζήτησαν τρεῖς ἡμέρας καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν:

2:18

καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν Ιεριχώ, καὶ εἶπεν Ελισαιε Οὐκ εἶπον πρὸς ὑμᾶς Μὴ πορευθῆτε;

2:19

Καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς Ελισαιε Ιδοὺ ἡ κατοίκησις τῆς πόλεως ἀγαθή, καθὼς ὁ κύριος βλέπει, καὶ τὰ ὄδατα πονηρὰ καὶ ἡ γῆ

ἀτεκνουμένη. ἀτεκνόω *to be made barren* (of the earth) rende arida (la terra).

2:20

καὶ εἶπεν Ελισαιε Λάβετέ μοι
ύδρισκην καινὴν ύδρισκη,-ῆς dimin. di ύδρια piccola anfora
καὶ θέτε ἐκεῖ ἄλα: καὶ ἔλαβον πρὸς αὐτόν.

2:21

καὶ ἐξῆλθεν Ελισαιε εἰς τὴν διέξοδον τῶν ύδάτων καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ ἄλα καὶ εἶπεν Τάδε λέγει κύριος Ταμαι τὰ ύδατα ταῦτα, οὐκ ἔσται ἐτι ἐκεῖθεν θάνατος καὶ ἀτεκνουμένη.

2:22

καὶ ιάθησαν τὰ ύδατα ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης κατὰ τὸ χῆμα Ελισαιε, ὃ ἐλάλησεν. –

2:23

καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς Βαιθηλ: καὶ ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ παιδάρια μικρὰ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως καὶ κατέπαιζον αὐτοῦ καὶ εἶπον αὐτῷ Ἀνάβαινε,
φαλακρέ, φαλακρός,-ά,-όν *bald man, bald head uomo calvo, testa pelata*
ἀνάβαινε.

2:24

καὶ ἐξένευσεν ἐκνεύω *to turn aside si voltò da parte*

ὅπισω αὐτῶν καὶ εἶδεν αὐτὰ καὶ κατηράσατο αὐτοῖς ἐν ὀνόματι κυρίου, καὶ ἴδου ἐξῆλθον δύο ἄρκοι ἐκ τοῦ δρυμοῦ καὶ ἀνέρρηξαν ἐξ αὐτῶν τεσσαράκοντα καὶ δύο παιδας.

2:25

καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὅρος τὸ Καρμήλιον καὶ ἐκεῖθεν ἐπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν.

Ioram, re d'Israele (852-841)

2Re 3:1

Καὶ Ιωραμ νίὸς Αχααβ ἐβασίλευσεν ἐν Ισραηλ ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῳ Ιωσαφατ βασιλεὺς Ιουδα καὶ ἐβασίλευσεν δώδεκα ἔτη.

3:2

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ οὐχ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ,
καὶ μετέστησεν τὰς στήλας τοῦ Βααλ, ἀς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ:

3:3

πλὴν ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ Ιεροβοαμ νίον Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ, ἐκολλήθη, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῆς.

Sedizione contro Moab

3:4

Καὶ Μωσα βασιλεὺς Μωαβ ἦν

νωκηδ **Τῆν** = owner of sheep proprietario di pecore

καὶ ἐπέστρεψεν *si rivoltò*

τῷ βασιλεὺ Ισραηλ

ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἐπανάστασις,-εως *rising up sollevazione*

ἐκατὸν χιλιάδας ἀρνῶν καὶ ἐκατὸν χιλιάδας κριῶν

ἐπὶ πόκων. πόκος,-ου *wool, fleece lana*

3:5

καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Αχααβ καὶ ἡθέτησεν βασιλεὺς Μωαβ ἐν βασιλεὺ Ισραηλ.

3:6

καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ιωραμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ Σαμαρείας καὶ ἐπεσκέψατο τὸν Ισραηλ:

3:7

καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐξαπέστειλεν πρὸς Ιωσαφατ βασιλέα Ιουδα λέγων Βασιλεὺς Μωαβ

ἡθέτησεν aor. I ἀθετέω *si è ribellato*

ἐν ἐμοι: εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς Μωαβ εἰς πόλεμον; καὶ εἶπεν Ἀναβήσομαι: ὅμοιός μοι ὅμοιός σοι, ὡς ὁ λαός μου ὁ λαός σου, ὡς οἱ ἵπποι μου οἱ ἵπποι σου.

3:8

καὶ εἶπεν Ποίᾳ ὁδῷ ἀναβῶ; καὶ εἶπεν Ὄδὸν ἔρημον Εδωμ.

3:9

καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς Ισραὴλ καὶ ὁ βασιλεὺς Ιουδα καὶ ὁ βασιλεὺς Εδωμ καὶ ἐκύκλωσαν ὁδὸν ἐπτὰ ἡμέρων, καὶ οὐκ ἦν ὅδωρ τῇ παρεμβολῇ καὶ τοῖς κτήνεσιν τοῖς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν.

3:10

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ισραὴλ Ω̄ ὅτι κέκληκεν κύριος τοὺς τρεῖς βασιλεῖς παρερχομένους δοῦναι αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωαβ.

3:11

καὶ εἶπεν Ιωσαφατ Οὐκ ἔστιν ὁδε προφήτης τοῦ κυρίου καὶ ἐπιζητήσωμεν τὸν κύριον παρ' αὐτοῦ; καὶ ἀπεκρίθη εἰς τῶν πατέρων βασιλέως Ισραὴλ καὶ εἶπεν Ωδε Ελισαιε νιός Σαφατ, ὃς ἐπέχεεν ὅδωρ ἐπὶ χειρας Ηλιου.

3:12

καὶ εἶπεν Ιωσαφατ Ἐστιν αὐτῷ ὅῆμα κυρίου. καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς Ισραὴλ καὶ Ιωσαφατ βασιλεὺς Ιουδα καὶ βασιλεὺς Εδωμ.

3:13

καὶ εἶπεν Ελισαιε πρὸς βασιλέα Ισραὴλ Τί ἔμοὶ καὶ σοὶ; δεῦρο πρὸς τοὺς προφήτας τοῦ πατρός σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ισραὴλ Μή, ὅτι κέκληκεν κύριος τοὺς τρεῖς βασιλεῖς τοῦ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς χειρας Μωαβ.

3:14

καὶ εἶπεν Ελισαιε Ζῆ κύριος τῶν δυνάμεων, ὡς παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι εἰ μὴ πρόσωπον Ιωσαφατ βασιλέως Ιουδα ἐγὼ λαμβάνω, εἰ ἐπέβλεψα πρὸς σὲ καὶ εἶδόν σε:

3:15

καὶ νῦν δὲ λαβέ μοι ψάλλοντα. καὶ ἐγένετο ὡς ἐψαλλεν ὁ ψάλλων, καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν χεὶρ κυρίου,

3:16

καὶ εἶπεν Τάδε λέγει κύριος Ποιήσατε τὸν χειμάρρουν τοῦτον
βοθύνους βοθύνους: βόθυνος,-ου *trench fosso*

3:17

ὅτι τάδε λέγει κύριος Οὐκ ὄψεσθε πνεῦμα καὶ οὐκ ὄψεσθε ύετόν, καὶ ὁ χειμάρρος οὗτος πλησθήσεται ὅδατος, καὶ πίεσθε ύμεις καὶ αἱ κτήσεις ύμῶν καὶ τὰ κτήνη ύμῶν:

3:18

καὶ κούφη αὕτη κούφος,-η,-ον *light, nimble, swift leggero, agile, rapido*
ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καὶ παραδώσω τὴν Μωαβ ἐν χειρὶ ύμῶν,

3:19

καὶ πατάξετε πᾶσαν πόλιν ὀχυρὰν καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν καταβαλεῖτε καὶ πάσας πηγὰς ὅδατος
ἐμφράξετε καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν ἀχρειώσετε ἐν λίθοις.

3:20

καὶ ἐγένετο τὸ πρῶτον ἀναβαίνοντος τῆς θυσίας καὶ ἵδον ὅδατα ἥρχοντο ἐξ ὁδοῦ Εδωμ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ
ὅδατος.

3:21

καὶ πᾶσα Μωαβ ἤκουσαν ὅτι ἀνέβησαν οἱ βασιλεῖς πολεμεῖν αὐτούς, καὶ ἀνεβόησαν
ἐκ παντὸς περιεζωσμένου ζώνην περιεζώννυμι+/περιεζύω *to gird oneself, to put on a garment [abs.] cingersi da ognuno che si era cinto nella cintura*

καὶ ἐπάνω καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοῦ ὄρού.

3:22

καὶ ὤρθοισαν τὸ πρῶτον τῆς θυσίας, καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ἐπὶ τὰ ὅδατα: καὶ εἶδεν Μωαβ ἐξ ἐναντίας τὰ ὅδατα πυρρὰ
ώσει αἴμα

3:23

καὶ εἶπαν Αἴμα τοῦτο τῆς ρόμφαιας, ἐμαχέσαντο οἱ βασιλεῖς καὶ ἐπάταξαν ἀνὴρ τὸν πλησίον αὐτοῦ,
καὶ νῦν ἐπὶ τὰ σκῦλα, Μωαβ.

3: 24

καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν παρεμβολὴν Ισραὴλ, καὶ Ισραὴλ ἀνέστησαν καὶ ἐπάταξαν τὴν Μωαβ, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. καὶ εἰσῆλθον εἰσπορευόμενοι καὶ τύπτοντες τὴν Μωαβ

3:25

καὶ τὰς πόλεις

καθεῖλον ind. aor. II a. 3 p. καθαιρέω *distrussero*

καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν ἔρριψαν ἀνήρ τὸν λίθον καὶ ἐνέπλησαν αὐτὴν καὶ πᾶσαν πηγὴν ὕδατος ἐνέφραξαν καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν κατέβαλον ἔως τοῦ καταλιπεῖν τοὺς λίθους τοῦ τοίχου

καθηρημένους, part. perf. m. καθαιρέω *distrutti*

καὶ ἐκύκλευσαν

οἱ σφενδονῆται *gli arcieri*

καὶ ἐπάταξαν αὐτήν.

3:26

καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς Μωαβ ὅτι ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὸν ὁ πόλεμος, καὶ ἔλαβεν μεθ' ἑαυτοῦ ἐπτακοσίους ἄνδρας

ἐσπασμένους σπάω *estrarre che sapevano estrarre*

ὅμφαίαν

διακόψαι διακόπτω *to cut through tagliare attraverso*

πρὸς βασιλέα Εδωμ, καὶ οὐκ ἤδυνήθησαν.

3:27

καὶ ἔλαβεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρωτότοκον, ὃς ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὄλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ τείχους: καὶ ἐγένετο

μετάμελος *repentance, regret pentimento rammarico*

μέγας ἐπὶ Ισραὴλ, καὶ ἀπῆραν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν.

Il miracolo dell'olio (4,1-7)

2Re 4:1

Καὶ γυνὴ μία ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν ἐβόα πρὸς Ελισαίε λέγουσα Ὁ δοῦλός σου ὁ ἀνήρ μου ἀπέθανεν, καὶ σὺ ἔγνως ὅτι δοῦλος ἦν φοβούμενος τὸν κύριον: καὶ ὁ δανιστὴς *creditore*

ἥλθεν λαβεῖν τοὺς δύο υἱούς μου ἔαυτῷ εἰς δούλους.

4:2

καὶ εἶπεν Ελισαίε Τί ποιήσω σοι; ἀνάγγειλόν μοι τί ἐστίν σοι ἐν τῷ οἴκῳ. ή δὲ εἶπεν Οὐκ ἔστιν τῇ δούλῃ σου οὐθὲν ἐν τῷ οἴκῳ ὅτι ἀλλ' ἡ ὁ

ἀλείψομαι ἀλείφω *upgo*

ἔλαιον

4:3

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν Δεῦρο αἴτησον σαυτῇ σκεύη ἔξωθεν παρὰ πάντων τῶν γειτόνων σου, σκεύη κενά, μὴ ὀλιγώσῃς, ὀλιγόω *to make few fare poco*

4:4

καὶ εἰσελεύσῃ καὶ ἀποκλείσεις τὴν θύραν κατὰ σοῦ καὶ κατὰ τῶν υἱῶν σου καὶ ἀποχεεῖς εἰς τὰ σκεύη ταῦτα καὶ τὸ πληρωθὲν

ἀρεῖς. ind. fut. αἴρω *solleverai*

4:5

καὶ ἀπῆλθεν παρ' αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν οὕτως καὶ ἀπέκλεισεν τὴν θύραν κατ' αὐτῆς καὶ κατὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς: αὐτοὶ προστήγγιζον πρὸς αὐτήν, καὶ αὐτὴ ἐπέχεεν,

4:6

ἔως ἐπλήσθησαν τὰ σκεύη. καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῆς Ἐγγίσατε ἔτι πρός με σκεῦος: καὶ εἶπον αὐτῇ Οὐκ ἔστιν ἔτι σκεῦος: καὶ ἔστη τὸ ἔλαιον.

4:7

καὶ ἥλθεν καὶ ἀπήγγειλεν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν Ελισαίε Δεῦρο

καὶ ἀπόδου ἀποδίδωμι *dà*

τὸ ἔλαιον
καὶ ἀποτείσεις ἀποτίνω *paga*
τοὺς τόκους σου, τόκος,-ou *interessi*
καὶ σὺ καὶ οἱ νίοι σου ζήσεσθε ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ ἔλαιῳ.

La risurrezione del figlio della Somanita (4,8-37)

L'ospitalità (8-10)

4:8

Καὶ ἐγένετο ἡμέρα καὶ διέβη Ελισαιε εἰς Σουμαν, καὶ ἐκεῖ γυνὴ μεγάλη καὶ ἐκράτησεν αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον. καὶ ἐγένετο ἀφ' ἵκανοῦ τοῦ εἰσπορεύεσθαι αὐτὸν ἐξέκλινεν τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν.

4:9

καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἰδοὺ δὴ ἔγνων ὅτι ἀνθρωπος τοῦ θεοῦ ἄγιος οὗτος διαπορεύεται ἐφ' ἡμᾶς διὰ παντός:

4:10

ποιήσωμεν δὴ αὐτῷ
ύπεροχον τόπον *luogo superiore*
μικρὸν καὶ θῶμεν αὐτῷ ἐκεῖ κλίνην καὶ τράπεζαν
καὶ δίφρον δίφρος,-ou *seat, couch, stool sedia,*
καὶ λυχνίαν, καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐκκλινεῖ ἐκεῖ.

Il dono di un figlio (11-

4:11

καὶ ἐγένετο ἡμέρα καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ καὶ ἐξέκλινεν εἰς τὸ ύπεροχον καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ.

4:12

καὶ εἶπεν πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ Κάλεσόν μοι τὴν Σωμανῖτιν ταύτην: καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν, καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ.

4:13 καὶ εἶπεν αὐτῷ Εἰπόν δὴ πρὸς αὐτήν Ἰδοὺ

ἐξέστησας ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἔκστασιν ταύτην: ἐξίστημι *to drive out of his senses uscire dai propri sensi*
ἔκστασις,-εως (?) *l'intera espressione*)

τί δεῖ ποιῆσαι σοι; εἰ ἔστιν λόγος σοι πρὸς τὸν βασιλέα ἢ πρὸς τὸν ἀρχοντα τῆς δυνάμεως; ἡ δὲ εἶπεν Ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου ἐγώ εἰμι
οἰκῶ. οἰκέω *abitto*

4:14

καὶ εἶπεν Τί δεῖ ποιῆσαι αὐτῇ; καὶ εἶπεν Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ Καὶ μάλα νίὸς οὐκ ἔστιν αὐτῇ, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς πρεσβύτης.

4:15

καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν, καὶ ἔστη παρὰ τὴν θύραν.

4:16

καὶ εἶπεν Ελισαιε πρὸς αὐτήν Εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον
ώς ἡ ὥρα ζῶσα (?)
σὺ περιειληφυῖα part. perf. II f. περιλαμβάνω *abbracerai*
νίόν: ἡ δὲ εἶπεν Μή, κύριέ μου,
μὴ διαψεύσῃ διαψεύδω M: *to deceive ingannare*
τὴν δούλην σου.

4:17

καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ καὶ ἔτεκεν υἱὸν εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον
ώς ἡ ὥρα ζῶσα, (?)

ώς ἐλάλησεν πρὸς αὐτήν Ελισαιε. –

4:18

καὶ ἡδούνθη ind. aor. I p. ἀδούνομαι *giungo a maturità*
τὸ παιδάριον: καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐξῆλθεν τὸ παιδάριον πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ πρὸς τοὺς θεοίζοντας,

4:19

καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ Τὴν κεφαλήν μου, τὴν κεφαλήν μου: καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ ἄρον αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ.

4:20

καὶ ἦρεν αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἔως μεσημβρίας καὶ ἀπέθανεν.

4:21

καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν καὶ ἐκοιμισεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν κλίνην τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ ἀπέκλεισεν κατ' αὐτοῦ καὶ ἔξῃλθεν.

4:22

καὶ ἐκάλεσεν τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ εἶπεν Ἀπόστεilon δή μοι ἐν τῶν παιδαρίων καὶ μίαν τῶν ὄνων, καὶ δραμοῦμαι ἔως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ ἐπιστρέψω.

4:23

καὶ εἶπεν Τί ὅτι σὺ πορεύῃ πρὸς αὐτὸν σήμερον; οὐ νεομηνίᾳ οὐδὲ σάββατον. ή δὲ εἶπεν Εἰρήνη.

4:24

καὶ ἐπέσαξεν ἐπισάσσω *to pile a load on, to saddle sellare*
τὴν ὄνον καὶ εἶπεν πρὸς τὸ παιδάριον αὐτῆς Ἄγε πορεύου,
μὴ ἐπίσχης *to stop from, to cease from [τινος] non ti fermare*
μοι τοῦ ἐπιβῆναι,
ὅτι ἐὰν εἴπω σου:

4:25

δεῦρο καὶ πορεύσῃ καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἀνθρώπον τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ὄρος τὸ Καρμήλιον. καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν Ελισαιε ἐρχομένην αὐτήν, καὶ εἶπεν πρὸς Γιεζί τὸ παιδάριον αὐτοῦ Ἰδοὺ δὴ η Σωμανῖτις ἐκείνη:

4:26

νῦν δράμε εἰς ἀπαντὴν αὐτῆς καὶ ἐρεῖς Εἰ εἰρήνη σοι; εἰ εἰρήνη τῷ ἀνδρὶ σου; εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ; ή δὲ εἶπεν Εἰρήνη.

4:27

καὶ ἦλθεν πρὸς Ελισαιε εἰς τὸ ὄρος καὶ ἐπελάβετο τῶν ποδῶν αὐτοῦ. καὶ ἤγγισεν Γιεζί ἀπώσασθαι αὐτήν, καὶ εἶπεν Ελισαιε Ἀφες αὐτήν, ὅτι η ψυχὴ αὐτῆς κατώδυνος, -ος, -ov *in great pain or affliction, grieved* (always in connection with ψυχή); neol. *in grande pena o afflizione, addolorata*

αὐτῇ, καὶ κύριος ἀπέκρυψεν ἀπ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἀνήγγειλέν μοι.

4:28

ἡ δὲ εἶπεν Μὴ ἡτησάμην υἱὸν παρὰ τοῦ κυρίου μου; οὐκ εἶπα Οὐ πλανήσεις μετ' ἐμοῦ;

4:29

καὶ εἶπεν Ελισαιε τῷ Γιεζί Ζῶσαι τὴν ὄσφύν σου καὶ λαβὲ τὴν βακτηρίαν μου ἐν τῇ χειρὶ σου καὶ δεῦρο: ὅτι ἐὰν εὔρῃς ἄνδρα, οὐκ εὐλογήσεις αὐτόν, καὶ ἐὰν εὐλογήσῃ σε ἀνήρ, οὐκ ἀποκριθήσῃ αὐτῷ: καὶ ἐπιθήσεις τὴν βακτηρίαν μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου.

4:30

καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου Ζῆ κύριος καὶ ζῆ ἡ ψυχὴ σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε: καὶ ἀνέστη Ελισαιε καὶ ἐπορεύθη ὁπίσω αὐτῆς.

4:31

καὶ Γιεζί διῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῆς καὶ ἐπέθηκεν τὴν βακτηρίαν ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου, καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις: καὶ ἐπέστρεψεν εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ λέγων Οὐκ ἥγεθη τὸ παιδάριον.

4:32

καὶ εἰσῆλθεν Ελισαιε εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἴδού τὸ παιδάριον τεθνηκός κεκοιμισμένον ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ.

4:33

καὶ εἰσῆλθεν Ελισαιε εἰς τὸν οἶκον καὶ ἀπέκλεισεν τὴν θύραν κατὰ τῶν δύο ἑαυτῶν καὶ προσηγένετο πρὸς κύριον:

4:34

καὶ ἀνέβη καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὸ παιδάριον καὶ ἔθηκεν τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τοὺς ὄφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὄφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ διέκαμψεν διακάμπτω *to bend about, to turn about; neol. curvarsì sopra* ἐπ' αὐτόν, καὶ διεθερμάνθη ἡ σὰρξ τοῦ παιδαρίου.

4:35 καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ ἀνέβη καὶ συνέκαμψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον ἥως ἐπτάκις, καὶ ἤνοιξεν τὸ παιδάριον τοὺς ὄφθαλμοὺς αὐτοῦ.

4:36

καὶ ἐξεβόησεν Ελισαιε πρὸς Γιεζὶ καὶ εἶπεν Κάλεσον τὴν Σωμανίτιν ταύτην: καὶ ἐκάλεσεν, καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπεν Ελισαιε Λαβὲ τὸν νιόν σου.

4:37

καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ καὶ ἐπεσεν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔλαβεν τὸν νιόν αὐτῆς καὶ ἐξῆλθεν.

Il cibo avvelenato risanato (38-41)

4:38

Καὶ Ελισαιε ἐπέστρεψεν εἰς Γαλγαλα, καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ γῇ, καὶ οἱ νιοὶ τῶν προφητῶν ἐκάθηντο ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ελισαιε τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ

Ἐπίστησον ἐφίστημι *metti*

τὸν λέβητα τὸν μέγαν λέβης,-ητος *kettle, cauldron bollitore calderone*

καὶ ἔψε *imp. pres. aor. 2 s.* ἔψω *to boil, to seethe far bollire*

ἔψεμα *qualcosa di bollito, pottage*

τοῖς νιοῖς τῶν προφητῶν.

4:39

καὶ ἐξῆλθεν εἰς εἰς τὸν ἀγρὸν συλλέξαι

αριωθ **πρᾶ** = *erbaggi*

καὶ εὗρεν ἄμπελον ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ συνέλεξεν ἀπ' αὐτῆς

τολύπην τολύπη,-ης *gourd, pumpkin zucca,*

ἀγρίαν ἄγριος,-α,-ον *wild (of plants) selvatico*

πλῆρες τὸ ίμάτιον αὐτοῦ καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λέβητα τοῦ ἔψεματος, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν.

4:40

καὶ ἐνέχει ἐνέχω (?)

τοῖς ἀνδράσιν φαγεῖν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἔψεματος καὶ ἴδοὺ ἀνεβόησαν καὶ εἶπον Θάνατος ἐν τῷ λέβητι, ἀνθρωπε τοῦ θεοῦ: καὶ οὐκ ἡδύναντο φαγεῖν.

4:41

καὶ εἶπεν Λάβετε ἄλευρον καὶ ἐμβάλετε εἰς τὸν λέβητα: καὶ εἶπεν Ελισαιε πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον

Ἐγχει τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν: καὶ οὐκ ἐγενήθη ἐπὶ ἐκεῖ ὅῆμα πονηρὸν ἐν τῷ λέβητι. –

Moltiplicazione dei pani (42-44)

4:42

καὶ ἀνήρ διῆλθεν ἐκ Βαιθσαρισα καὶ ἤνεγκεν πρὸς τὸν ἀνθρωπὸν τοῦ θεοῦ πρωτογενημάτων εἴκοσι ἄρτους κριθίνους

καὶ παλάθας, παλάθη,-ης *cake of dried fruit dolce di frutti essiccati*

καὶ εἶπεν Δότε τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν.

4:43

καὶ εἶπεν ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ Τί δῶ τούτο ἐνώπιον ἔκατὸν ἀνδρῶν; καὶ εἶπεν Δός τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν, ὅτι τάδε λέγει κύριος Φάγονται

καὶ καταλείψουσιν. *ind. fut. a. καταλείπω lasceranno.*

4:44

καὶ ἔφαγον καὶ κατέλιπον κατὰ τὸ ὅῆμα κυρίου.

La purificazione del siro Naaman

2Re 5:1

Καὶ Ναιμαν ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως Συρίας ἦν ἀνὴρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου αὐτοῦ
καὶ τεθαυμασμένος προσώπῳ, θαυμάζω *onorato di persona*

ὅτι ἐν αὐτῷ ἔδωκεν κύριος σωτηρίαν Συρίᾳ: καὶ ὁ ἀνὴρ ἦν δυνατὸς ἴσχυι,
λελεπωμένος *colpito da lebbra*.

5:2

καὶ Συρία ἐξῆλθον

μονόζωνοι οἱ μονόζωνοι *bands of lightly armed men* (mostly pl.) 2 Kgs 5,2; neol. *bande di uomini armati leggermente*

καὶ ἡχμαλώτευσαν ἐκ γῆς Ισραὴλ νεάνιδα μικράν, καὶ ἦν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς Ναιμαν.

5:3

ἡ δὲ εἶπεν τῇ κυρίᾳ αὐτῆς Ὁφελον ὁ κύριος μου ἐνώπιον τοῦ προφήτου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐν Σαμαρείᾳ, τότε
ἀποσυνάξει αὐτὸν ἀποσυνάγω *to recover from, to cure [τινα ἀπό τινος] ricuperare da curare*
ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ.

5:4

καὶ εἰσῆλθεν καὶ ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ ἑαυτῆς καὶ εἶπεν Οὔτως καὶ οὕτως ἐλάλησεν ἡ νεᾶνις ἡ ἐκ γῆς
Ισραὴλ.

5:5

καὶ εἶπεν βασιλεὺς Συρίας πρὸς Ναιμαν Δεῦρο εἴσελθε, καὶ ἐξαποστελῶ βιβλίον πρὸς βασιλέα Ισραὴλ:
καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔλαβεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δέκα τάλαντα ἀργυρίου καὶ ἐξακισχιλίους χρυσοῦς
καὶ δέκα

ἀλλασσομένας *part. m. ἀλλάσσω di ricambio*

στολάς. *vesti*

5:6

καὶ ἤνεγκεν τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα Ισραὴλ λέγων Καὶ νῦν ὡς ἀν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς σέ,
ἰδού ἀπέστειλα πρὸς σὲ Ναιμαν τὸν δοῦλόν μου, καὶ ἀποσυνάξεις αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ.

5:7

καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέγνω βασιλεὺς Ισραὴλ τὸ βιβλίον, διέρρηξεν τὰ ἴματα αὐτοῦ καὶ εἶπεν Μή Θεὸς ἐγὼ
τοῦ θανατῶσαι καὶ ζωοποιῆσαι, ὅτι οὗτος ἀποστέλλει πρὸς με ἀποσυνάξαι ἄνδρα ἀπὸ τῆς λέπρας
αὐτοῦ; ὅτι πλὴν γνῶτε δὴ καὶ ἰδετε ὅτι

προφασίζεται προφασίζομαι *cerca un pretesto*

οὗτός με. *costui contro di me*

5:8

καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ελισαΐε ὅτι διέρρηξεν ὁ βασιλεὺς Ισραὴλ τὰ ἴματα ἑαυτοῦ, καὶ ἀπέστειλεν
πρὸς τὸν βασιλέα Ισραὴλ λέγων Ἰνα τί διέρρηξας τὰ ἴματά σου; ἐλθέτω δὴ πρὸς με Ναιμαν καὶ γνῶτω
ὅτι ἔστιν προφήτης ἐν Ισραὴλ.

5:9

καὶ ἥλθεν Ναιμαν ἐν ἵππῳ καὶ ἄρματι καὶ ἔστη ἐπὶ θύρας οἴκου Ελισαΐε.

5:10

καὶ ἀπέστειλεν Ελισαΐε ἄγγελον πρὸς αὐτὸν λέγων Πορευθεὶς λοῦσαι ἐπτάκις ἐν τῷ Ιορδάνῃ, καὶ
ἐπιστρέψει ἡ σάρξ σου σοι, καὶ καθαρισθήσῃ.

5:11

καὶ ἐθυμώθη Ναιμαν καὶ ἀπῆλθεν καὶ εἶπεν Ἰδού δὴ ἔλεγον ὅτι ἐξελεύσεται πρός με καὶ στήσεται καὶ
ἐπικαλέσεται ἐν ὄνόματι θεοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσει τὴν χειραντίαν ἐπὶ τὸν τόπον καὶ ἀποσυνάξει τὸ
λεπρόν:

5:12

οὐχὶ ἀγαθὸς Αβανα καὶ Φαρφαρ ποταμοὶ Δαμασκοῦ ὑπὲρ Ιορδάνην καὶ πάντα τὰ ὕδατα Ισραὴλ; οὐχὶ
πορευθεὶς λούσομαι ἐν αὐτοῖς καὶ καθαρισθήσομαι; καὶ ἐξέκλινεν καὶ ἀπῆλθεν ἐν θυμῷ.

5:13

καὶ ἥγγισαν οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν Μέγαν λόγον ἐλάλησεν ὁ προφήτης πρὸς σέ, οὐχὶ ποιήσεις; καὶ ὅτι εἶπεν πρὸς σέ Λοῦσαι καὶ καθαρίσθητι.

5:14

καὶ κατέβη Ναιμαν καὶ ἐβαπτίσατο ἐν τῷ Ιορδάνῃ ἐπτάκι κατὰ τὸ ὄχημα Ελισαιε, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σὰρξ αὐτοῦ ὡς σὰρξ παιδαρίου μικροῦ, καὶ ἐκαθαρίσθη.

5:15

καὶ ἐπέστρεψεν πρὸς Ελισαιε, αὐτὸς καὶ πᾶσα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ἤλθεν καὶ ἔστη καὶ εἶπεν Ἰδοὺ δὴ ἔγνωκα ὅτι οὐκ ἔστιν θεός ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὅτι ἀλλ' ἦν τῷ Ισραὴλ: καὶ νῦν λαβέ τὴν εὐλογίαν παρὰ τοῦ δούλου σου.

5:16

καὶ εἶπεν Ελισαιε Ζῆ κύριος, ὃ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ λήμψομαι: καὶ παρεβιάσατο αὐτὸν λαβεῖν, καὶ ἡπείθησεν.

5:17

καὶ εἶπεν Ναιμαν Καὶ εὶ μή, δοθήτω δὴ τῷ δούλῳ σου

γόμος *cargo, load carico*

ζεύγους ζεῦγος,-ους *yoke giogo*

ἡμιόνων, καὶ σύ μοι δώσεις ἐκ τῆς γῆς

τῆς πυρρᾶς, *rossa*

ὅτι οὐ ποιήσει ἔτι ὁ δοῦλός σου ὀλοκαύτωμα καὶ θυσίασμα θεοῖς ἑτέροις, ἀλλ' ἦ τῷ κυρίῳ μόνῳ:

5:18

καὶ ἴλασεται κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν κύριόν μου εἰς οἴκον Ρεμμαν προσκυνῆσαι αὐτὸν καὶ ἐπαναπαύσεται ἐπὶ τῆς χειρός μου καὶ προσκυνήσω ἐν οἴκῳ Ρεμμαν ἐν τῷ προσκυνεῖν αὐτὸν ἐν οἴκῳ Ρεμμαν, καὶ ἴλασεται δὴ κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ.

5:19

καὶ εἶπεν Ελισαιε πρὸς Ναιμαν Δεῦρο εἰς εἰρήνην. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ

εἰς δεβραθα *תַּבְתָּ* = *Debratha* (misunderstood as toponym) corr. χαβραθα for MT *תַּבְתָּ* *stretch, a short distance, tratto, distanza corta* cpr. Gn 35,16, 48,7;

τῆς γῆς.

5:20

Καὶ εἶπεν Γιεζὶ τὸ παιδάριον Ελισαιε Ἰδοὺ ἐφείσατο ὁ κύριός μου τοῦ Ναιμαν τοῦ Σύρου τούτου τοῦ μὴ λαβεῖν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ ἀ ἐνήνοχεν: ζῆ κύριος ὅτι εὶ μὴ δραμοῦμαι ὀπίσω αὐτοῦ καὶ λήμψομαι παρ' αὐτοῦ τι.

5:21

καὶ ἐδίωξε Γιεζὶ ὀπίσω τοῦ Ναιμαν, καὶ εἶδεν αὐτὸν Ναιμαν τρέχοντα ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ ἄρματος εἰς ἀπαντήν αὐτοῦ.

5:22

καὶ εἶπεν Εἰρήνη: ὁ κύριός μου ἀπέστειλέν με λέγων Ἰδοὺ νῦν ἤλθον πρός με δύο παιδάρια ἐξ ὅρους Εφραίμ ἀπὸ τῶν οὐίων τῶν προφητῶν: δός δὴ αὐτοῖς τάλαντον ἀργυρίου καὶ δύο ἀλλασσομένας στολάς.

5:23

καὶ εἶπεν Ναιμαν Λαβὲ διτάλαντον ἀργυρίου: καὶ ἔλαβεν ἐν δυσὶ θυλάκοις θύλακος,-ου *bag, sack*;

καὶ δύο ἀλλασσομένας στολάς καὶ ἔδωκεν ἐπὶ δύο παιδάρια αὐτοῦ, καὶ ἤραν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

5:24

καὶ ἤλθον εἰς τὸ σκοτεινόν, καὶ ἔλαβεν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ παρέθετο ἐν οἴκῳ καὶ ἐξαπέστειλεν τοὺς ἄνδρας.

5:25

καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν καὶ παρειστῆκει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ελισαιε Πόθεν, Γιεζὶ; καὶ εἶπεν Γιεζὶ Οὐ πεπόρευται ὁ δοῦλός σου ἐνθα καὶ ἐνθα.

5:26

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ελισαιε Οὐχὶ ἡ καρδία μου ἐπορεύθη μετὰ σοῦ, ὅτε ἐπέστρεψεν ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἄρματος εἰς συναντήν σοι; καὶ νῦν ἔλαβες τὸ ἀργύριον καὶ νῦν ἔλαβες τὰ ἴμάτια καὶ λήμψῃ ἐν αὐτῷ κῆπους καὶ ἐλαιῶνας καὶ ἀμπελῶνας καὶ πρόβατα καὶ βόας καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας:

5:27

καὶ ἡ λέπρα Ναιμαν κολληθήσεται ἐν σοὶ καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξῆλθεν ἐκ προσώπου αὐτοῦ λελεπωμένος ὥσει χιῶν.

Il ferro che viene a galla (6,1-6)

6:1

Καὶ εἶπον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν πρὸς Ελισαιε Ἰδοὺ δὴ ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἡμεῖς οἰκοῦμεν ἐνώπιόν σου, στενὸς ἀφ' ἥμῶν: *stretto per noi*

6:2

πορευθῶμεν δὴ ἕως τοῦ Ιορδάνου καὶ λάβωμεν ἐκεῖθεν ἀνὴρ εἰς δοκὸν μίαν καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ τοῦ οὐκεῖν ἐκεῖ. καὶ εἶπεν Δεῦτε.

6:3

καὶ εἶπεν ὁ εἰς

Ἐπιεικέως *kindly, mildly gentilmente*

δεῦρο μετὰ τῶν δούλων σου: καὶ εἶπεν Ἐγὼ πορεύσομαι.

6:4

καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτῶν, καὶ ἤλθον εἰς τὸν Ιορδάνην

καὶ ἔτεμνον *e tagliavano*

τὰ ξύλα.

6:5

καὶ ἰδοὺ ὁ εἰς

καταβάλλων *to cut down tagliare in basso*

τὴν δοκόν, καὶ τὸ σιδήριον ἐξέπεσεν εἰς τὸ ὄδωρο: καὶ ἐβόησεν Ω, κύριε, καὶ αὐτὸς κεχρημένον. part. perf. m. χράω *imprestanto*

6:6

καὶ εἶπεν ὁ ἀνθρωπὸς τοῦ θεοῦ Ποῦ ἔπεσεν; καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τὸν τόπον.

καὶ ἀπέκνισεν ind. aor I ἀποκνίζω *to nip off, to snip off morse, tagliò*

ξύλον καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ,

καὶ ἐπεπόλασεν ἐπιπολάζω *tornò in superficie*

τὸ σιδήριον.

6:7

καὶ εἶπεν Ὅψωσον σαυτῷ: καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτό.

Un distaccamento siriaco colpito da cecità (6,8-23)

6:8

Καὶ βασιλεὺς Συρίας ἦν πολεμῶν ἐν Ισραὴλ καὶ ἐβουλεύσατο πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ λέγων Εἰς τὸν τόπον τόνδε τινὰ

ελμωνι *ינמלא (ינלפ)* such and such tale e talaltro

παρεμβαλῶ.

6:9

καὶ ἀπέστειλεν Ελισαιε πρὸς τὸν βασιλέα Ισραὴλ λέγων Φύλαξαι μὴ παρελθεῖν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ὅτι ἐκεῖ Συρία κέκρυπται.

6:10

καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ισραὴλ εἰς τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ Ελισαιε, καὶ ἐφυλάξατο ἐκεῖθεν οὐ μίαν οὐδὲ δύο.

6:11

καὶ ἐξεκινήθη ἐκκινέω *to disturb fu conturbato*

ἡ ψυχὴ βασιλέως Συρίας περὶ τοῦ λόγου τούτου, καὶ ἐκάλεσεν τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς
Οὐκ ἀναγγελεῖτε μοι τίς προδίδωσίν με βασιλεῖ Ισραηλ;

6:12

καὶ εἶπεν εἰς τῶν παιδῶν αὐτοῦ Οὐχὶ, κύριε μου βασιλεῦ, ὅτι Ελισαιε ὁ προφήτης ὁ ἐν Ισραηλ
ἀναγγέλλει τῷ βασιλεῖ Ισραηλ πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἔὰν λαλήσῃς ἐν τῷ ταμιεἴῳ τοῦ κοιτῶνός σου.

6:13

καὶ εἶπεν Δεῦτε ἵδετε ποῦ οὗτος, καὶ ἀποστείλας λήμψομαι αὐτόν: καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες Τίδου
ἐν Δωθαὶμ.

6:14

καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἵππον καὶ ἄρμα καὶ δύναμιν βαρεῖαν, καὶ ἥλθον νυκτὸς καὶ περιεκύκλωσαν τὴν
πόλιν.

6:15

καὶ ὤρθρισεν ὁ λειτουργὸς Ελισαιε ἀναστῆναι καὶ ἐξῆλθεν, καὶ ἴδον δύναμις κυκλοῦσα τὴν πόλιν καὶ
ἵππος καὶ ἄρμα, καὶ εἶπεν τὸ παιδάριον πρὸς αὐτόν Ω, κύριε, πᾶς ποιήσωμεν;

6:16

καὶ εἶπεν Ελισαιε Μὴ φοβοῦ, ὅτι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τοὺς μετ' αὐτῶν.

6:17

καὶ προσεύξατο Ελισαιε καὶ εἶπεν Κύριε, διάνοιξον τοὺς ὄφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου καὶ ἴδετω: καὶ
διήνοιξεν κύριος τοὺς ὄφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδεν, καὶ ἴδον τὸ ὄφος πλῆρες ἵππων, καὶ ἄρμα πυρὸς
περικύκλω Ελισαιε.

6:18

καὶ κατέβησαν πρὸς αὐτόν, καὶ προσηύξατο Ελισαιε πρὸς κύριον καὶ εἶπεν Πάταξον δή τοῦτο τὸ ἔθνος
ἀορασίᾳ: καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀορασίᾳ κατὰ τὸ ὄχημα Ελισαιε.

6:19

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ελισαιε Οὐχ αὕτη ἡ πόλις καὶ αὕτη ἡ ὁδός: δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ἀπάξω ὑμᾶς
πρὸς τὸν ἄνδρα, ὃν ζητεῖτε: καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς εἰς Σαμάρειαν.

6:20

καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθον εἰς Σαμάρειαν, καὶ εἶπεν Ελισαιε Ἀνοιξον δή, κύριε, τοὺς ὄφθαλμοὺς αὐτῶν
καὶ ἴδετωσαν: καὶ διήνοιξεν κύριος τοὺς ὄφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ εἶδον, καὶ ἴδον ἥσαν ἐν μέσῳ
Σαμαρείας.

6:21

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ, ὡς εἶδεν αὐτούς Εἰ πατάξας πατάξω, πάτερ;

6:22

καὶ εἶπεν Οὐ πατάξεις, εἰ μὴ οὓς ἡχμαλώτευσας ἐν ὁμφαίᾳ σου καὶ τόξῳ σου, σὺ τύπτεις: παράθες
ἄρτους καὶ ὅδωρ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ φαγέτωσαν καὶ πιέτωσαν καὶ ἀπελθέτωσαν πρὸς τὸν κύριον
αὐτῶν.

6:23

καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς παράθεσιν μεγάλην, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον: καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς, καὶ ἀπῆλθον
πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν. καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι μονόζωνοι Συρίας τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ισραηλ.

Secondo assedio di Samaria (6,24-33)

6:24

Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα

καὶ ἥθροισεν ἀθροίζω *radupò*

νιός Αδερ βασιλεὺς Συρίας πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ καὶ ἀνέβη καὶ περιεκάθισεν Σαμάρειαν.

6:25

καὶ ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἴδον περιεκάθηντο ἐπ' αὐτήν, ἔως οὖν ἐγενήθη κεφαλὴ ὄνου
πεντήκοντα σίκλων ἀργυρίου καὶ τέταρτον

τοῦ κάβου κάβος,-ου Hebr. loanword prestito (כַּרְבָּה); corn measure misura di frumento
κόπρου περιστερῶν πέντε σίκλων ἀργυρίου.

6:26

καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Ισραὴλ διαπορευόμενος ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ γυνὴ ἐβόησεν πρὸς αὐτὸν λέγουσα Σῶσον, κύριε βασιλεῦ.

6:27

καὶ εἶπεν αὐτῇ Μή σε σώσαι κύριος, πόθεν σώσω σε;
μὴ ἀπὸ τῆς ἄλωνος ἄλων,-ωνος *threshing floor aia*
ἢ ἀπὸ τῆς ληνοῦ; *torchio*

6:28

καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς Τί ἔστιν σοι; καὶ εἶπεν Ἡ γυνὴ αὕτη εἶπεν πρὸς με Δὸς τὸν νίόν σου καὶ φαγόμεθα αὐτὸν σήμερον, καὶ τὸν νίόν μου καὶ φαγόμεθα αὐτὸν αὔριον:

6:29

καὶ ἡψήσαμεν ind. aor. I a. 1pl ἔψω *to boil, to seethe bollire*

τὸν νίόν μου καὶ ἐφάγομεν αὐτὸν, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ Δὸς τὸν νίόν σου καὶ φάγωμεν αὐτὸν, καὶ ἔκρυψεν τὸν νίόν αὐτῆς.

6:30

καὶ ἐγένετο ὡς ἡκουσεν ὁ βασιλεὺς Ισραὴλ τοὺς λόγους τῆς γυναικός, διέρρηξεν τὰ ἴμάτια αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς διεπορεύετο ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὸν σάκκον ἐπὶ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἔσωθεν.

6:31

καὶ εἶπεν Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, εἰ στήσεται ἡ κεφαλὴ Ελισαιε ἐπ' αὐτῷ σήμερον.

6:32

καὶ Ελισαιε ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐκάθηντο μετ' αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλεν ἄνδρα πρὸ προσώπου αὐτοῦ: πρὸιν ἐλθεῖν τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτὸν καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Εἰ οἴδατε ὅτι ἀπέστειλεν ὁ νίος τοῦ φονευτοῦ οὗτος ἀφελεῖν τὴν κεφαλήν μου; Ἰδετε ὡς ἂν ἔλθῃ ὁ ἄγγελος, ἀποκλείσατε τὴν θύραν καὶ

παραθλίψατε αὐτὸν παραθλίβω *to press close, to hold, to detain [τινα]; neol. tenete chiuso premendo, trattenete* ἐν τῇ θύρᾳ: οὐχὶ φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ κατόπισθεν αὐτοῦ;

6:33

ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' αὐτῶν καὶ ἵδοὺ ἄγγελος κατέβη πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν Ἰδοὺ αὕτη ἡ κακία παρὰ κυρίου: τί ὑπομείνω τῷ κυρίῳ ἔτι;

7:1

καὶ εἶπεν Ελισαιε Ἀκουσον λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος Ως ἡ ὥρα αὕτη αὔριον μέτρον σεμιδάλεως σίκλου καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου ἐν ταῖς πύλαις Σαμαρείας.

7:2

καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης, ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τῷ Ελισαιε καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ποιήσει κύριος καταρράκτας ἐν οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ ὄχημα τούτο; καὶ Ελισαιε εἶπεν Ἰδοὺ σὺ ὄψη τοῖς ὄφθαλμοῖς σου καὶ ἐκεῖθεν οὐ φάγη. –

7:3

καὶ τέσσαρες ἄνδρες ἦσαν λεπροὶ παρὰ τὴν θύραν τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Τί ἡμεῖς καθήμεθα ἄδε, ἔως ἀποθάνωμεν;

7:4

έὰν εἴπωμεν Εἰσέλθωμεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει καὶ ἀποθανούμεθα ἐκεῖ: καὶ ἔὰν καθίσωμεν ἄδε, καὶ ἀποθανούμεθα. καὶ νῦν δεῦτε καὶ ἐμπέσωμεν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας: έὰν Ζωογονήσωσιν ἡμᾶς, καὶ ζησόμεθα: καὶ ἔὰν θανατώσωσιν ἡμᾶς, καὶ ἀποθανούμεθα.

7:5

καὶ ἀνέστησαν ἐν τῷ σκότει εἰσελθεῖν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας καὶ ἥλθον εἰς μέρος τῆς παρεμβολῆς Συρίας, καὶ ἵδού οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ἐκεῖ.

7:6

καὶ κύριος ἀκούστηκεν ἐποίησεν τὴν παρεμβολὴν Συρίας φωνὴν ἄρματος καὶ φωνὴν ὑπουρού καὶ φωνὴν δυνάμεως μεγάλης, καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Νῦν ἐμισθώσατο ἐφ' ἡμᾶς βασιλεὺς Ισραὴλ τοὺς βασιλέας τῶν Χετταίων καὶ τοὺς βασιλέας Αἰγύπτου τοῦ ἐλθεῖν ἐφ' ἡμᾶς.

7:7

καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀπέδρασαν ἐν τῷ σκότει καὶ ἐγκατέλιπαν τὰς σκηνὰς αὐτῶν καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ ὡς ἔστιν καὶ ἔφυγον πρὸς τὴν ψυχὴν ἑαυτῶν.

7:8

καὶ εἰσῆλθον οἱ λεπροὶ οὗτοι ἕως μέρους τῆς παρεμβολῆς καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν μίαν καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ἤραν ἐκεῖθεν ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ἴματισμὸν καὶ ἐπορεύθησαν: καὶ ἐπέστρεψαν καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν ἄλλην καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν καὶ ἐπορεύθησαν καὶ κατέκρυψαν.

7:9

καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Οὐχ οὕτως ἡμεῖς ποιοῦμεν: ἡ ἡμέρα αὕτη ἡμέρα εὐαγγελίας ἔστιν, καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν καὶ μένομεν ἕως φωτὸς τοῦ πρωῒ καὶ εύρησομεν ἀνομίαν: καὶ νῦν δεῦρο καὶ εἰσέλθωμεν καὶ ἀναγγείλωμεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως.

7:10

καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐβόησαν πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως καὶ ἀνήγγειλαν αὐτοῖς λέγοντες Εἰσῆλθομεν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας, καὶ ἵδού οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ἀνὴρ καὶ φωνὴ ἀνθρώπου, ὅτι εὶ μὴ ἵππος δεδεμένος καὶ ὄνος καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν ὡς εἰσίν.

7:11

καὶ ἐβόησαν οἱ θυρωροὶ καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως ἔσω.

7:12

καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς νυκτὸς καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ Ἀναγγελῶ δὴ ὑμῖν ἀ ἐποίησεν ἡμῖν Συρίᾳ: ἔγνωσαν ὅτι πεινῶμεν ἡμεῖς, καὶ ἐξῆλθαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐκρύβησαν ἐν τῷ ἀγρῷ λέγοντες ὅτι Ἐξελεύσονται ἐκ τῆς πόλεως, καὶ συλλημφόμεθα αὐτοὺς ζῶντας καὶ εἰς τὴν πόλιν εἰσελευσόμεθα.

7:13

καὶ ἀπεκρίθη εἰς τῶν παίδων αὐτοῦ καὶ εἶπεν Λαβέτωσαν δὴ πέντε τῶν ἵππων τῶν ὑπολελειμμένων, οἵ κατελείφθησαν ὥδε, ἵδού εἰσιν πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος Ισραὴλ τὸ ἐκλεῖπον: καὶ ἀποστελοῦμεν ἐκεῖ καὶ ὄψόμεθα.

7:14

καὶ ἔλαβον

δύο ἐπιβάτας ἵππων, ἐπιβάτης ἵππου *horseman*

καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ισραὴλ ὀπίσω τοῦ βασιλέως Συρίας λέγων Δεῦτε καὶ ἵδετε.

7:15

καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως τοῦ Ιορδάνου, καὶ ἵδού πᾶσα ἡ ὁδὸς πλήρης ἴματίων καὶ σκευῶν, ὡν ἔρριψεν Συρία ἐν τῷ θαμβεῖσθαι αὐτούς: καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ. 16 καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς καὶ διήρπασεν τὴν παρεμβολὴν Συρίας, καὶ ἐγένετο μέτρον σεμιδάλεως σίκλου καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου κατὰ τὸ ὄχημα κυρίου.

7:16

καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησεν τὸν τριστάτην, ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς πύλης,

καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν *ind. aor. I* συμπατέω *to trample on [τινα] lo calpestō*

ὅ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανεν, καθὰ ἐλάλησεν ὁ ἀνθρώπος τοῦ θεοῦ, ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ καταβῆναι τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτόν.

7:17

καὶ ἐγένετο καθὰ ἐλάλησεν Ελισαιε πρὸς τὸν βασιλέα λέγων Δίμετρον κριθῆς σίκλου καὶ μέτρον σεμιδάλεως σίκλου καὶ ἔσται ὡς ἡ ὥρα αὕτη αὔριον ἐν τῇ πύλῃ Σαμαρείας:

7:18

καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης τῷ Ελισαιε καὶ εἶπεν Ίδού κύριος ποιεῖ καταρράκτας ἐν τῷ οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ ὄχημα τοῦτο; καὶ εἶπεν Ελισαιε Ίδού ὄψη τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἐκεῖθεν οὐ φάγη.

7:20

καὶ ἐγένετο οὕτως, καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανεν.

Il re d'Israele rende giustizia alla Sunammita (8,1-6)

8:1

Καὶ Ελισαιε ἐλάλησεν πρὸς τὴν γυναῖκα,
ἥς ἐζωπύρησεν αορ. Ι α. ζωπυρέω *to quicken, to restore to life* [τινα] *restituire alla vita*
τὸν νίον, λέγων Ανάστηθι καὶ δεῦρο σὺ καὶ ὁ οἰκός σου καὶ παροίκει οὐ ἐὰν παροικήσῃς, ὅτι κέκληκεν
κύριος λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ γε ἥλθεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπτὰ ἔτη.

8:2

καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ καὶ ἐποίησεν κατὰ τὸ ὄῆμα Ελισαιε καὶ ἐπορεύθη αὐτῇ καὶ ὁ οἰκός αὐτῆς καὶ
παρώκει ἐν γῇ ἀλλοφύλων ἐπτὰ ἔτη.

8:3

καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐπτὰ ἔτῶν καὶ ἐπέστρεψεν ἡ γυνὴ ἐκ γῆς ἀλλοφύλων εἰς τὴν πόλιν καὶ
ἥλθεν βοῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου ἔαυτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν ἔαυτῆς.

8:4

καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλάλει πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον Ελισαιε τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ λέγων Διῆγησαι δή μοι
πάντα τὰ μεγάλα, ἀ ἐποίησεν Ελισαιε.

8:5

καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἐξηγουμένου τῷ βασιλεῖ ὡς ἐζωπύρησεν νίὸν τεθνηκότα, καὶ ἴδου ἡ γυνὴ, ἥς
ἐζωπύρησεν τὸν νίὸν αὐτῆς Ελισαιε, βοῶσα πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου ἔαυτῆς καὶ περὶ τῶν
ἀγρῶν ἔαυτῆς: καὶ εἶπεν Γιεζὶ Κύριε βασιλεὺ, αὕτη ἡ γυνὴ, καὶ οὗτος ὁ νίὸς αὐτῆς, ὃν ἐζωπύρησεν
Ελισαιε.

8:6

καὶ ἐπηρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὴν γυναῖκα, καὶ διηγήσατο αὐτῷ: καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς εὐνοῦχον
ἔνα λέγων Ἐπίστρεψον πάντα τὰ αὐτῆς καὶ πάντα τὰ γενήματα τοῦ ἀγροῦ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ήμέρας, ἥς
κατέλιπεν τὴν γῆν, ἔως τοῦ νῦν.

Eliseo annuncia ad Azael il regno (8,7-15)

8.7

Καὶ ἥλθεν Ελισαιε εἰς Δαμασκόν, καὶ νίὸς Αδερ βασιλεὺς Συρίας ἡρρώστει, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ
λέγοντες Ἡκει ὁ ἀνθρωπὸς τοῦ θεοῦ ἔως ὥδε.

8:8

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Αζαηλ Λαβὲ ἐν τῇ χειρὶ σου
μαναα πονο = *offerta, dono.*

καὶ δεῦρο εἰς ἀπαντὴν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐπιζήτησον τὸν κύριον παρ' αὐτοῦ λέγων Εἰ ζήσομαι
ἐκ τῆς ἀρρωστίας μου ταύτης;

8:9

καὶ ἐπορεύθη Αζαηλ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν μαναα ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ
Δαμασκοῦ,

ἄρσιν ἄρσις,-εως *load carico*

τεσσαράκοντα καμήλων, καὶ ἥλθεν καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς Ελισαιε Ὁ νίὸς σου νίὸς
Αδερ βασιλεὺς Συρίας ἀπέστειλέν με πρὸς σὲ λέγων Εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρωστίας μου ταύτης;

8:10

καὶ εἶπεν Ελισαιε Δεῦρο εἰπὸν αὐτῷ Ζωῆ ζῆσῃ: καὶ ἔδειξέν μοι κύριος ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ.

8:11

καὶ παρέστη τῷ προσώπῳ αὐτοῦ καὶ ἔθηκεν ἔως αἰσχύνης, καὶ ἐκλαυσεν ὁ ἀνθρωπὸς τοῦ θεοῦ.

8:12

καὶ εἶπεν Αζαηλ Τί ὅτι ὁ κύριός μου κλαίει; καὶ εἶπεν Ὅτι οἶδα ὅσα ποιήσεις τοῖς νίοις Ισραηλ κακά: τὰ
ὄχυρά ματα αὐτῶν ἐξαποστελεῖς ἐν πυρὶ καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτῶν ἐν ρόμφαιᾳ ἀποκτενεῖς καὶ τὰ
νήπια αὐτῶν

ἐνσείσεις ἐνσείω *to dash to the ground sfracellare a terra*

καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἔχουσας αὐτῶν

ἀναρρήξεις. ἀναρρήγνυμι *to tear open, to rip up aprire strappando*

8:13

καὶ εἶπεν Αζαηλ Τίς ἔστιν ὁ δοῦλός σου, ὁ κύων ὁ τεθνηκώς, ὅτι ποιήσει τὸ ὄγημα τοῦτο; καὶ εἶπεν Ελισαιε Ἐδειξέν μοι κύριός σε βασιλεύοντα ἐπὶ Συρίαν.

8:14

καὶ ἀπῆλθεν ἀπὸ Ελισαιε καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί εἶπέν σοι Ελισαιε; καὶ εἶπεν Εἰπέν μοι Ζωὴ ζήσῃ.

8:15

καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον καὶ ἔλαβεν

τὸ μαχμα corr.? μαχβαρο or μακβαρ (var.) = *רַבְכָה* *quilt, bedspread piumino, copriletto*

καὶ ἐβαψεν ἐν τῷ ὕδατι καὶ περιέβαλεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν, καὶ ἐβασίλευσεν Αζαηλ ἀντ' αὐτοῦ.

Ioram re di Giuda (848-841 8,16-24)

8:16

Ἐν ἔτει πέμπτῳ τῷ Ιωραμ υἱῷ Αχααβ βασιλεῖ Ισραηλ ἐβασίλευσεν Ιωραμ υἱὸς Ιωσαφατ βασιλεὺς Ιουδα.

8:17

υἱὸς τριάκοντα καὶ δύο ἑτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ.

8:18

καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ βασιλέων Ισραηλ, καθὼς ἐποίησεν οἶκος Αχααβ, ὅτι θυγάτηρ Αχααβ ἦν αὐτῷ εἰς γυναῖκα: καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου.

8:19

καὶ οὐκ ἡθέλησεν κύριος

διαφθεῖραι διαφθείρω *distruggere*

τὸν Ιουδαν διὰ Δαυιδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καθὼς εἶπεν δοῦναι αὐτῷ λύχνον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.

8:20

ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ

ἡθέτησεν aor. I a. ἀθετέω *si ribellò*

Εδωμ

ὑποκάτωθεν χειρὸς Ιουδα *da sotto la mano di Giuda*

καὶ ἐβασίλευσαν ἐφ' ἐαυτοὺς βασιλέα.

8:21

καὶ ἀνέβη Ιωραμ εἰς Σιωρ καὶ πάντα τὰ ἄρματα μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀναστάντος καὶ ἐπάταξεν τὸν Εδωμ τὸν κυκλώσαντα ἐπ' αὐτὸν καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἀρμάτων, καὶ ἐφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν.

8:22

καὶ ἡθέτησεν Εδωμ ὑποκάτωθεν χειρὸς Ιουδα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. τότε ἡθέτησεν Λοβενα ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

8:23

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωραμ καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἴδου ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα;

8:24

καὶ ἐκοιμήθη Ιωραμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ: καὶ ἐβασίλευσεν Οχοζιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Oxzaria, re di Giuda (841; 8,25-29)

8:25

Ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῷ Ιωραμ υἱῷ Αχααβ βασιλεῖ Ισραηλ ἐβασίλευσεν Οχοζιας υἱὸς Ιωραμ.

8:26

υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἑτῶν Οχοζιας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἐνιαυτὸν ἔνα ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Γοθολια θυγάτηρ Αμβροΐ βασιλέως Ισραηλ.

8:27

καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ οἴκου Αχααβ καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καθὼς ὁ οἴκος Αχααβ.

8:28

καὶ ἐπορεύθη μετὰ Ιωραμ υἱοῦ Αχααβ εἰς πόλεμον μετὰ Αζαηλ βασιλέως ἀλλοφύλων ἐν Ρεμμωθ Γαλααδ, καὶ ἐπάταξαν οἱ Σύροι τὸν Ιωραμ.

8:29

καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς Ιωραμ τοῦ ιατρευθῆναι ἐν Ιεζαελ ἀπὸ τῶν πληγῶν, ὃν ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν Ρεμμωθ ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν μετὰ Αζαηλ βασιλέως Συρίας: καὶ Οχοζιας υἱὸς Ιωραμ κατέβη τοῦ ιδεῖν τὸν Ιωραμ υἱὸν Αχααβ ἐν Ιεζαελ, ὅτι ἡρρώστει αὐτός.

Iu re d'Israele (841-814 9-10)

9:1

Unzione regale di Ieu (9,1-10) Καὶ Ελισαιε ὁ προφήτης ἐκάλεσεν ἔνα τῶν νήῶν τῶν προφητῶν καὶ εἶπεν αὐτῷ Ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου καὶ λαβέ

τὸν φακὸν φακός,-οὐ *lentil-like container* (bottle shaped like a lentil; homoeop. with γφ , see also 2 Kgs 9,1,3) *contenitore piccolo a forma di lenticchia.*

τοῦ ἐλαίου τούτου ἐν τῇ χειρὶ σου καὶ δεῦρο εἰς Ρεμμωθ Γαλααδ:

9:2

καὶ εἰσελεύσῃ ἐκεῖ καὶ ὅψῃ ἐκεῖ Ιου υἱὸν Ιωσαφατ υἱοῦ Ναμεσσοι καὶ εἰσελεύσῃ καὶ ἀναστήσεις αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ εἰσάξεις αὐτὸν εἰς τὸ ταμίειον ἐν τῷ ταμιείῳ:

9:3

καὶ λήμψῃ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου καὶ ἐπιχεεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ισραηλ: καὶ ἀνοίξεις τὴν θύραν καὶ φεύξῃ καὶ οὐ μενεῖς.

9:4

καὶ ἐπορεύθη τὸ παιδάριον ὁ προφήτης εἰς Ρεμμωθ Γαλααδ

9:5

καὶ εἰσῆλθεν, καὶ ίδοὺ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως ἐκάθηντο, καὶ εἶπεν Λόγος μοι πρὸς σέ, ὁ ἄρχων: καὶ εἶπεν Ιου Πρὸς τίνα ἐκ πάντων ἡμῶν; καὶ εἶπεν Πρὸς σέ, ὁ ἄρχων.

9:6

καὶ ἀνέστη καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἴκον, καὶ ἐπέχεεν τὸ ἔλαιον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος ὁ Θεὸς Ισραηλ Κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ λαὸν κυρίου ἐπὶ τὸν Ισραηλ,

9:7

καὶ ἐξολεθρεύσεις τὸν οἴκον Αχααβ τοῦ κυρίου σου ἐκ προσώπου μου καὶ ἐκδικήσεις τὰ αἴματα τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν καὶ τὰ αἴματα πάντων τῶν δούλων κυρίου ἐκ χειρὸς Ιεζαβελ

9:8

καὶ ἐκ χειρὸς ὅλου τοῦ οἴκου Αχααβ καὶ ἐξολεθρεύσεις τῷ οἴκῳ Αχααβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον καὶ συνεχόμενον *chioso* (?)

καὶ ἐγκαταλειμμένον ἐν Ισραηλ:

9:9

καὶ δώσω τὸν οἴκον Αχααβ ὡς τὸν οἴκον Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ καὶ ὡς τὸν οἴκον Βαασα υἱοῦ Αχια:

9:10

καὶ τὴν Ιεζαβελ καταφάγονται οἱ κύνες ἐν τῇ μερίδι Ιεζαελ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ θάπτων. καὶ ἥνοιξεν τὴν θύραν καὶ ἔψυγεν.

9:11

Iu è proclamato re (9,11-13) καὶ Ιου ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ εἶπον αὐτῷ Εἰ εἰρήνη; τί ὅτι εἰσῆλθεν

ὁ ἐπίλημπτος οὗτος *suffering from epilepsy epilettico*

πρὸς σέ; καὶ εἶπεν αὐτοῖς Υμεῖς οἴδατε τὸν ἄνδρα

καὶ τὴν ἀδολεσχίαν αὐτοῦ. *conversation, talk conversazione*

9:12

καὶ εἶπον Ἀδικον: ἀπάγγειλον δὴ ἡμῖν. καὶ εἶπεν Ιου πρὸς αὐτούς Οὔτως καὶ οὕτως ἐλάλησεν πρός με λέγων Τάδε λέγει κύριος Κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ισραὴλ.

9:13

καὶ ἀκούσαντες ἔσπευσαν καὶ ἔλαβον ἕκαστος τὸ ἴματιον αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω αὐτοῦ ἐπὶ γαρεμ τῶν ἀναβαθμῶν *Μα on the bare steps* (archit. term) καὶ ἐσάλπισαν ἐν κερατίνῃ καὶ εἶπον Ἐβασίλευσεν Ιου.

9:14

Iu conquista il regno (9,14-21) καὶ συνεστράφη Ιου νίὸς Ιωσαφατ νίοῦ Ναμεσσι πρὸς Ιωραμ - καὶ Ιωραμ αὐτὸς ἐφύλασσεν ἐν Ρεμμωθ Γαλααδ, αὐτὸς καὶ πᾶς Ισραὴλ, ἀπὸ προσώπου Αζαηλ βασιλέως Συρίας,

9:15

καὶ ἀπέστρεψεν Ιωραμ ὁ βασιλεὺς ἰατρευθῆναι ἐν Ιεζαελ ἀπὸ τῶν πληγῶν, ὃν ἔπαισαν αὐτὸν οἱ Σύροι ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν μετὰ Αζαηλ βασιλέως Συρίας - καὶ εἶπεν Ιου Εἰ ἔστιν ἡ ψυχὴ ὑμῶν μετ' ἐμοῦ, μὴ ἔξελθέτω ἐκ τῆς πόλεως διαπεφευγὼς τοῦ πορευθῆναι καὶ ἀπαγγεῖλαι ἐν Ιεζαελ.

9:16

καὶ ἵππευσεν καὶ ἐπορεύθη Ιου καὶ κατέβη εἰς Ιεζαελ, ὅτι Ιωραμ βασιλεὺς Ισραὴλ ἐθεραπεύετο ἐν Ιεζαελ ἀπὸ τῶν τοξευμάτων, ὃν κατετόξευσαν αὐτὸν οἱ Αραμιν ἐν τῇ Ραμμαθ ἐν τῷ πολέμῳ μετὰ Αζαηλ βασιλέως Συρίας, ὅτι αὐτὸς δυνατός καὶ ἀνήρ δυνάμεως, καὶ Οχοζιας βασιλεὺς Ιουδα κατέβη ἰδεῖν τὸν Ιωραμ.

9:17

καὶ ὁ σκοπὸς ἀνέβη ἐπὶ τὸν πύργον ἐν Ιεζαελ καὶ εἶδεν

τὸν κονιορτὸν Ιου (?)

ἐν τῷ παραγίνεσθαι αὐτὸν καὶ εἶπεν Κονιορτὸν ἐγὼ βλέπω. καὶ εἶπεν Ιωραμ Λαβὲ ἐπιβάτην καὶ ἀπόστειλον ἐμπροσθεν αὐτῶν, καὶ εἰπάτω Εἰ εἰρήνη;

9:18

καὶ ἐπορεύθη ἐπιβάτης ἵππου εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν καὶ εἶπεν Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Εἰ εἰρήνη; καὶ εἶπεν Ιου Τί σοι καὶ εἰρήνη; ἐπίστρεψε εἰς τὰ ὄπίσω μου. καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς λέγων Ἡλθεν ὁ ἄγγελος ἔως αὐτῶν καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν.

9:19

καὶ ἀπέστειλεν ἐπιβάτην ἵππου δεύτερον, καὶ ἥλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Εἰ εἰρήνη; καὶ εἶπεν Ιου Τί σοι καὶ εἰρήνη; ἐπιστρέφου εἰς τὰ ὄπίσω μου.

9:20

καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς λέγων Ἡλθεν ἔως αὐτῶν καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν: καὶ ὁ ἄγων ἦγεν τὸν Ιου νίὸν Ναμεσσιον,

ὅτι ἐν παραλλαγῇ *frenzy, madness frenesia con furia, pazzamente* ἐγένετο.

9:21

καὶ εἶπεν Ιωραμ Ζεῦξον: καὶ ἔζευξεν ἄρμα. καὶ ἐξῆλθεν Ιωραμ βασιλεὺς Ισραὴλ καὶ Οχοζιας βασιλεὺς Ιουδα, ἀνήρ ἐν τῷ ἄρματι αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπαντὴν Ιου καὶ εὗρον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι Ναβουθαι τοῦ Ιεζαηλίτου.

Assassinio di Ioram (9,22-26) 9:22

καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν Ιωραμ τὸν Ιου, καὶ εἶπεν Εἰ εἰρήνη, Ιου; καὶ εἶπεν Ιου Τί εἰρήνη; ἔτι αἱ πορνεῖαι Ιεζαελ τῆς μητρὸς σου

καὶ τὰ φάρμακα αὐτῆς φάρμακον,-ou *pozioni magiche* τὰ πολλά.

9:23

καὶ ἐπέστρεψεν Ιωραμ τὰς χεῖρας αὐτοῦ τοῦ φυγεῖν καὶ εἶπεν πρὸς Οχοζιαν Δόλος, Οχοζια.

9:24

καὶ ἐπλησσεν αορ. I a. πίμπλημι *riempì*

Ιου τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ τόξῳ καὶ ἐπάταξεν τὸν Ιωραμ ἀνὰ μέσον τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν τὸ βέλος διὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ.

9:25

καὶ εἶπεν Ιου πρὸς Βαδεκαρ τὸν τριστάτην αὐτοῦ Ρῖψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι ἀγροῦ Ναβουθαι τοῦ Ιεζαχλίτου: ὅτι μνημονεύω, ἐγὼ καὶ σὺ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ζεύγη ὀπίσω Αχααβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ κύριος

ἔλαβεν ἐπ' αὐτὸν τὸ λῆμμα τοῦτο λῆμμα,-ατος *oracolo, parola del Signore*
λέγων

9:26

Εἰ μὴ μετὰ τῶν αἵματων Ναβουθαι καὶ τὰ αἷματα τῶν νίῶν αὐτοῦ εἶδον ἔχθες, φησὶν κύριος, καὶ ἀνταποδώσω αὐτῷ ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ, φησὶν κύριος: καὶ νῦν ἄρας δὴ ϕίψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι κατὰ τὸ ὄχημα κυρίου.

Assassinio di Oxozia (9:27-29) 10:27

καὶ Οχοζιας βασιλεὺς Ιουδα εἶδεν καὶ ἔφυγεν ὁδὸν Βαιθαγγαν, καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ Ιου καὶ εἶπεν Καί γε αὐτόν: καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν τῷ ἄρματι ἐν τῷ ἀναβαίνειν Γαι, ᾧ ἐστιν Ιεβλααμ, καὶ ἔφυγεν εἰς Μαγεδδων καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

10:28

καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἄρμα καὶ ἥγαγον αὐτὸν εἰς Ιερουσαλημ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυιδ. –

10:29

καὶ ἐν ἔτει ἑνδεκάτῳ Ιωραμ βασιλέως Ισραηλ ἐβασίλευσεν Οχοζιας ἐπὶ Ιουδαν.

Assassinio di Iezabel (9,30-37) 9:30

Καὶ ἤλθεν Ιου εἰς Ιεζαελ: καὶ Ιεζαβελ ἤκουσεν

καὶ ἐστιμίσατο στιμίζομαι *to paint with black paint [τι] dipingere con colore nero*
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς καὶ ἥγαθυνεν τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ διέκυψεν διὰ τῆς θυρίδος.

9:31

καὶ Ιου εἰσεπορεύετο ἐν τῇ πόλει, καὶ εἶπεν Εἰ εἰρήνη, Ζαμβρι ὁ φονευτὴς τοῦ κυρίου αὐτοῦ;

9:32

καὶ ἐπῆρεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θυρίδα καὶ εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶπεν Τίς εἰ σύ; κατάβηθι μετ' ἐμοῦ.
καὶ κατέκυψαν πρὸς αὐτὸν δύο εὐνοῦχοι:

9:33

καὶ εἶπεν Κυλίσατε αὐτήν: *imp. aor. κυλίω to throw down [τινα] gettare giù*

καὶ ἐκύλισαν αὐτήν, καὶ ἐρραντίσθη τοῦ αἵματος αὐτῆς πρὸς τὸν τοῖχον καὶ πρὸς τοὺς ἵππους, καὶ συνεπάτησαν αὐτήν.

9:34

καὶ εἰσῆλθεν Ιου καὶ ἔφαγεν καὶ ἔπιεν καὶ εἶπεν Ἐπισκέψασθε δὴ τὴν κατηραμένην ταύτην καὶ θάψατε αὐτήν, ὅτι θυγάτηρ βασιλέως ἐστίν.

9:35

καὶ ἐπορεύθησαν θάψαι αὐτὴν καὶ οὐχ εῦρον ἐν αὐτῇ ἄλλο τι ἢ τὸ κρανίον καὶ οἱ πόδες καὶ τὰ ἵχνη τῶν χειρῶν.

9:36

καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, καὶ εἶπεν Λόγος κυρίου, ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ήλιου τοῦ Θεοβίτου λέγων Ἐν τῇ μερίδι Ιεζαελ καταφάγονται οἱ κύνες τὰς σάρκας Ιεζαβελ,

9:37

καὶ ἔσται τὸ θνητιμαῖον Ιεζαβελ ὡς κοπρία ἐπὶ προσώπου τοῦ ἀγροῦ ἐν τῇ μερίδι Ιεζαελ ὥστε μὴ εἰπεῖν αὐτούς Ιεζαβελ.

Massacro della famiglia di Acab (10, 1-11) 10:1

Καὶ τῷ Αχααβ ἐβδομήκοντα νίοι ἐν Σαμαρείᾳ. καὶ ἔγραψεν Ιου βιβλίον καὶ ἀπέστειλεν ἐν Σαμαρείᾳ

πρὸς τοὺς ἄρχοντας Σαμαρείας καὶ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους

καὶ πρὸς τοὺς τιθηνός,-οῦ stereotypical rendition of *Ιηκ ; one who takes care, foster-parent, nursing father, chi si prende cura*

νίῶν Αχααβ λέγων

10:2

Καὶ νῦν ὡς ἐὰν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς ὑμᾶς, μεθ' ὑμῶν οἱ υἱοὶ τοῦ κυρίου ὑμῶν καὶ μεθ' ὑμῶν τὸ ἄρμα καὶ οἱ ἵπποι καὶ πόλεις ὄχυραι καὶ τὰ ὅπλα,

10:3

καὶ ὅψεσθε τὸν ἀγαθὸν καὶ τὸν εὐθῆ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ κυρίου ὑμῶν καὶ καταστήσετε αὐτὸν ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ πολεμεῖτε ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου ὑμῶν.

10:4

καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα καὶ εἶπον Ἰδοὺ οἱ δύο βασιλεῖς οὐκ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ πῶς στησόμεθα ἡμεῖς;

10:5

καὶ ἀπέστειλαν οἱ ἐπὶ τοῦ οἴκου καὶ οἱ ἐπὶ τῆς πόλεως καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ τιθηνοὶ πρὸς Ιουλέγοντες Παιδές σου ἡμεῖς, καὶ ὅσα ἐὰν εἴπης πρὸς ὑμᾶς, ποιήσομεν: οὐ βασιλεύσομεν ἄνδρα, τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ποιήσομεν.

10:6

καὶ ἔγραψεν πρὸς αὐτοὺς βιβλίον δεύτερον λέγων Εἰ ἐμοὶ ὑμεῖς καὶ τῆς φωνῆς μου ὑμεῖς εἰσακούετε, λάβετε τὴν κεφαλὴν ἀνδρῶν τῶν υἱῶν τοῦ κυρίου ὑμῶν καὶ ἐνέγκατε πρός με ὡς ἡ ὥρα αὔριον εἰς Ιεζαελ. καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἡσαν ἐβδομήκοντα ἄνδρες: οὗτοι

ἀδροὶ ἀδρός,-ά,-όν οἱ ἀδροὶ *the men of might, chiefs, princes potenti, capi, principi*
τῆς πόλεως ἔξετρεφον αὐτούς.

10:7

καὶ ἐγένετο ὡς ἤλθεν τὸ βιβλίον πρὸς αὐτούς, καὶ ἔλαβον τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως καὶ ἐσφαξαν αὐτούς, ἐβδομήκοντα ἄνδρας, καὶ ἔθηκαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν

ἐν καρτάλλοις κάρταλλος,-οῦ *basket with pointed bottom; neol.? cesto con fondo a punta*

καὶ ἀπέστειλαν αὐτὰς πρὸς αὐτὸν εἰς Ιεζαελ.

10:8

καὶ ἤλθεν ὁ ἄγγελος καὶ ἀπήγγειλεν λέγων Ὅνεγκαν τὰς κεφαλὰς τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως: καὶ εἶπεν Θέτε αὐτὰς

βουνοὺς δύο βουνός,-οῦ *collinette o mucchi*

παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης εἰς πρώτην.

10:9

καὶ ἐγένετο πρῶτη καὶ ἔξηλθεν καὶ ἔστη ἐν τῷ πυλῶνι τῆς πόλεως καὶ εἶπεν πρὸς πάντα τὸν λαόν Δίκαιοι ὑμεῖς, ἵδού ἐγώ εἰμι

συνεστράφην *ind. aor. II p. συστρέφω to conspire against [ἐπί τινα] ho conspirato contro*
ἐπὶ τὸν κύριόν μου καὶ ἀπέκτεινα αὐτόν: καὶ τίς ἐπάταξεν πάντας τούτους;

10:10

ἴδετε

αφφω = **κιν** *then dunque*

ὅτι οὐ πεσεῖται ἀπὸ τοῦ ὄγκου τοῦ κυρίου εἰς τὴν γῆν, οὐ ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ τὸν οἴκον Αχααβ: καὶ κύριος ἐποίησεν ὅσα ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ηλιου. –

10:11

καὶ ἐπάταξεν Ιου πάντας τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῷ οἴκῳ Αχααβ ἐν Ιεζαελ καὶ πάντας τοὺς ἀδροὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς γνωστοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς ιερεῖς αὐτοῦ ὅστε μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ κατάλειμμα.

Massacro dei principi di Giuda (10,12-14) 10:12

Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς Σαμάρειαν. αὐτὸς ἐν Βαιθακαδ τῶν ποιμένων ἐν τῇ ὁδῷ,

10:13

καὶ Ιου εὗρεν τοὺς ἀδελφοὺς Οχοζιου βασιλέως Ιουδα καὶ εἶπεν Τίνες ὑμεῖς; καὶ εἶπον Οἱ ἀδελφοὶ Οχοζιου ὑμεῖς καὶ κατέβημεν εἰς εἰρήνην τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν τῆς δυναστευούσης. *della potente, della regina*

10:14

καὶ εἶπεν Συλλάβετε αὐτοὺς ζῶντας: καὶ συνέλαβον αὐτοὺς ζῶντας. καὶ ἐσφαξαν αὐτοὺς εἰς Βαιθακαδ, τεσσαράκοντα καὶ δύο ἄνδρας, οὐ κατέλιπεν ἄνδρα ἐξ αὐτῶν. –

Incontro di Iu con Ionadab (10,15-17) 10:15

καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν καὶ εὗρεν τὸν Ιωναδαβ υἱὸν Ρηχαβ ἐν τῇ ὁδῷ εἰς ἀπαντήν αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ιου Εἰ ἔστιν καρδία σου μετὰ καρδίας μου εὐθεῖα καθὼς ἡ καρδία μου μετὰ τῆς καρδίας σου; καὶ εἶπεν Ιωναδαβ Ἔστιν. καὶ εἶπεν Ιου Καὶ εὶς ἔστιν, δὸς τὴν χεῖρά σου. καὶ ἔδωκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἄρμα

10:16

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Δεῦρο μετ' ἐμοῦ καὶ ἵδε ἐν τῷ ζηλῶσαι με τῷ κυρίῳ Σαβαωθ: καὶ ἐπεκάθισεν αὐτὸν ἐν τῷ ἄρματι αὐτοῦ. –

10:17

καὶ εἰσῆλθεν εἰς Σαμάρειαν καὶ ἐπάταξεν πάντας τοὺς καταλειφθέντας τοῦ Αχααβ ἐν Σαμαρείᾳ ἥως τοῦ ἀφανίσαι αὐτὸν κατὰ τὸ ὄχημα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν πρὸς Ηλιου.

Sterminio di quanti adoravano Baal (10,18-27) 10:18

Καὶ συνήθοισεν Ιου πάντα τὸν λαὸν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Αχααβ ἐδούλευσεν τῷ Βααλ ὀλίγα, καὶ γε Ιου δουλεύσει αὐτῷ πολλά:

10:19

καὶ νῦν, πάντες οἱ προφῆται τοῦ Βααλ, πάντας τοὺς δούλους αὐτοῦ καὶ τοὺς ἰερεῖς αὐτοῦ καλέσατε πρός με, ἀνήρ

μὴ ἐπισκεπτήτω, ind. aor. p. ἐπισκέπτομαι *non manchi di essere presente*

ὅτι θυσία μεγάλη μοι τῷ Βααλ: πᾶς, δος ἐὰν ἐπισκεπτῇ, οὐζήσεται. καὶ Ιου ἐποίησεν ἐν πτερυσμῷ, *con inganno*

ἵνα ἀπολέσῃ τοὺς δούλους τοῦ Βααλ.

10:20

καὶ εἶπεν Ιου Ἀγιάσατε ἰερείαν τῷ Βααλ:

καὶ ἐκήρυξαν. κηρύσσω *e proclamarono, fecero un bando*

10:21

καὶ ἀπέστειλεν Ιου ἐν παντὶ Ισραὴλ λέγων Καὶ νῦν πάντες οἱ δοῦλοι τοῦ Βααλ καὶ πάντες οἱ ἰερεῖς αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ, μηδεὶς

ἀπολειπέσθω, ἀπολείπω *sia assente*

ὅτι θυσίαν μεγάλην ποιῶ: δος ἀν ἀπολειφθῇ, οὐζήσεται. καὶ ἥλθον πάντες οἱ δοῦλοι τοῦ Βααλ καὶ πάντες οἱ ἰερεῖς αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ: οὐ κατελείφθη ἀνήρ, δος οὐ παρεγένετο. καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βααλ, καὶ ἐπλήσθη ὁ οἶκος τοῦ Βααλ

στόμα εἰς στόμα. Vedi: οὐ ἐπλήσεν τὴν Ιερουσαλημ στόμα εἰς στόμα *he filled Jerusalem with it from one end to the other* (semit., rendering MT 2 אַלְמָרָשָׁא הַפְּלַבְּלִשְׂרִי-תָּא) 2 Kgs 21,16, see also Ezr 9,11

10:22

καὶ εἶπεν Ιου τῷ ἐπὶ τοῦ οἴκου

μεσθααλ *Ληπτον-*=? for MT *הַחֲלָל* wardrobe, guardarobiere

Ἐξάγαγε ἐνδύματα πᾶσι τοῖς δούλοις τοῦ Βααλ: καὶ ἐξήνεγκεν αὐτοῖς

ό στολιστής. *who had charge of the sacred vestments, the keeper of the sacred robes; l'incaricato delle vesti sacre* neol.

10:23

καὶ εἰσῆλθεν Ιου καὶ Ιωναδαβ υἱὸς Ρηχαβ εἰς οἶκον τοῦ Βααλ καὶ εἶπεν τοῖς δούλοις τοῦ Βααλ Ἐρευνήσατε καὶ ἵδετε εἰς ἔστιν μεθ' ὑμῶν τῶν δούλων κυρίου, ὅτι ἀλλ' ἡ οἱ δοῦλοι τοῦ Βααλ μονώτατοι.

10:24

καὶ εἰσῆλθεν τοῦ ποιῆσαι

τὰ θύματα sacrifice, offerte

καὶ τὰ ὄλοκαυτώματα. καὶ Ιου ἔταξεν ἔαυτῷ ἔξω ὄγδοήκοντα ἄνδρας καὶ εἶπεν Ἀνήρ, δος ἐὰν διασωθῇ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν, ὃν ἐγὼ ἀνάγω ἐπὶ χεῖρας ὑμῶν, ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

10:25

καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν ποιῶν τὴν ὄλοκαύτωσιν, καὶ εἶπεν Ιου

τοῖς παρατρέχουσιν οἱ παρατρέχοντες bodyguard guardie del corpo

καὶ τοῖς τριστάταις officer attending on the king 2 Kgs 7,2; neol. ufficiale (?)

Εἰσελθόντες πατάξατε αὐτούς, ἀνὴρ μὴ ἐξελθάτω ἐξ αὐτῶν: καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ρόμφαίας, καὶ ἔρριψαν οἱ παρατρέχοντες καὶ οἱ τριστάται καὶ ἐπορεύθησαν ἕως πόλεως οἴκου τοῦ Βααλ.

10:26

καὶ ἐξήνεγκαν τὴν στήλην τοῦ Βααλ καὶ ἐνέπρησαν αὐτήν.

10:27

καὶ κατέσπασαν κατασπάω *gettare a terra*

τὰς στήλας τοῦ Βααλ

καὶ καθεῖλον *ind. aor. II a.* καθαιρέω *distruggere*

τὸν οἴκον τοῦ Βααλ καὶ ἔταξαν αὐτὸν

εἰς λυτρώνας λυτρών,-ῶνος *latrine* neol.

ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Regno di Iu in Israele (10,28-36 / 841-814) 10:28

Καὶ ἡφάνισεν ἀφανίζω *fece scomparire*

Ιου τὸν Βααλ ἐξ Ισραηλ:

10:29

πλὴν ἀμαρτιῶν Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ, οὐκ ἀπέστη Ιου ἀπὸ ὅπισθεν αὐτῶν, αἱ δαμάλεις αἱ χρυσαῖ ἐν Βαιθηλ καὶ ἐν Δαν.

10:30

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ιου Ανθ' ὃν ὅσα ἡγάθυνας ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὄφθαλμοῖς μου καὶ πάντα, ὅσα ἐν τῇ καρδίᾳ μου, ἐποίησας τῷ οἴκῳ Αχααβ, υἱοὶ τέταρτοι καθήσονται σοι ἐπὶ θρόνου Ισραηλ.

10:31

καὶ Ιου οὐκ ἐφύλαξεν πορεύεσθαι ἐν νόμῳ κυρίου θεοῦ Ισραηλ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστη ἐπάνωθεν ἀμαρτιῶν Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ. –

10:32

ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἥρξατο κύριος

συγκόπτειν συγκόπτω *to cut short recidere*

ἐν τῷ Ισραηλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς Αζαηλ ἐν παντὶ ὁρίῳ Ισραηλ

10:33

ἀπὸ τοῦ Ιορδάνου κατ' ἀνατολὰς ἡλίου, πᾶσαν τὴν γῆν Γαλααδ τοῦ Γαδδοὶ καὶ τοῦ Ρουβῆν καὶ τοῦ Μανασσῆ ἀπὸ Αροηρ, ᾧ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρρου Αρνων, καὶ τὴν Γαλααδ καὶ τὴν Βασαν.

10:34

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιου καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ

καὶ τὰς συνάψεις, σύναψις, -εως *alleiane*

ἄς συνήψεν, *che fece*

οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραηλ;

10:35

καὶ ἐκοιμήθη Ιου μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ: καὶ ἐβασίλευσεν Ιωαχας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

10.36

καὶ αἱ ἡμέραι, ἄς ἐβασίλευσεν Ιου ἐπὶ Ισραηλ, εἴκοσι ὀκτὼ ἔτη ἐν Σαμαρείᾳ.

Gotholia (841-835)

11:1

Καὶ Γοθολια ἡ μήτηρ Οχοζιου εἶδεν ὅτι ἀπέθανον οἱ νίοι αὐτῆς, καὶ ἀπώλεσεν πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας.

11:2

καὶ ἔλαβεν Ιωσαφεε θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Ιωραμ ἀδελφὴ Οχοζιου τὸν Ιωας νίὸν ἀδελφοῦ αὐτῆς καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν νίῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων, αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ ταμιεἴῳ τῶν κλινῶν καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου Γοθολιας, καὶ οὐκ ἐθανατώθη.

11:3

καὶ ἦν μετ' αὐτῆς ἐν οἴκῳ κυρίου κρυβόμενος ἐξ ἔτη: καὶ Γοθολια βασιλεύουσα ἐπὶ τῆς γῆς.

11:4

καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἀπέστειλεν Ιωδαε ὁ Ἱερεὺς καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους, τὸν Χοροι καὶ τὸν Ρασιμ, καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν εἰς οἴκον κυρίου καὶ διέθετο αὐτοῖς διαθήκην κυρίου καὶ ὥρκισεν αὐτοὺς ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς Ιωδαε τὸν νίὸν τοῦ βασιλέως

11:5

καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων Οὗτος ὁ λόγος, δὸν ποιήσετε: τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰσελθέτω τὸ σάββατον καὶ φυλάξετε φυλακὴν οἴκου τοῦ βασιλέως ἐν τῷ πυλῶνι

11:6

καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῶν ὄδων καὶ τὸ τρίτον τῆς πύλης

ὅπισω τῶν παρατρέχοντων: *dietro le guardie del corpo*

καὶ φυλάξετε τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου:

11:7

καὶ δύο χειρες ἐν ύμιν, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος τὸ σάββατον, καὶ φυλάξουσιν τὴν φυλακὴν οἴκου κυρίου πρὸς τὸν βασιλέα:

11:8

καὶ κυκλώσατε ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ, ἀνὴρ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὰ σαδηρῶθι *τιτρές* = (pl. of πράτη *order, row* to be understood as connected with ♀ το ? *order*) *ranks?* *ordine, fila, ranghi o truppe*.

ἀποθανεῖται. καὶ ἐγένετο μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτόν.

11:9

καὶ ἐποίησαν οἱ ἑκατόνταρχοι πάντα, ὅσα ἐνετείλατο Ιωδαε ὁ συνετός, καὶ ἔλαβεν ἀνὴρ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ τοὺς ἑισπορευομένους τὸ σάββατον μετὰ τῶν ἐκπορευομένων τὸ σάββατον καὶ εἰσῆλθεν πρὸς Ιωδαε τὸν Ἱερέα.

11:10

καὶ ἔδωκεν ὁ Ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχαις
τοὺς σειρομάστας σειρομάστης,-ου *barbed lance*
καὶ τοὺς τρισσοὺς *i terzi di rango*
τοῦ βασιλέως Δαυιδ τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου.

11:11

καὶ ἔστησαν οἱ παρατρέχοντες, *le guardie del corpo*

ἀνὴρ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ,

ἀπὸ τῆς ὡμίας *dall'angolo*

τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὡμίας τοῦ οἴκου τῆς εὐωνύμου τοῦ Θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ.

11:12

καὶ ἐξαπέστειλεν τὸν νίὸν τοῦ βασιλέως καὶ ἔδωκεν ἐπ' αὐτὸν τὸ νεζερό καὶ τὸ μαρτύριον καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν καὶ ἔχρισεν αὐτόν,

καὶ ἐκρότησαν αορ. I *clapped their hands applaudirono con le loro mani*

τῇ χειρὶ καὶ εἶπαν Ζήτω ὁ βασιλεὺς.

11:13

καὶ ἤκουσεν Γοθολια τὴν φωνὴν τῶν τρεχόντων τοῦ λαοῦ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τὸν λαὸν εἰς οἴκον κυρίου.

11:14

καὶ εἶδεν καὶ ἴδου ὁ βασιλεὺς εἰστήκει ἐπὶ τοῦ στύλου κατὰ τὸ κρίμα, καὶ οἱ ὄδοι καὶ αἱ σάλπιγγες πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς χαίρων καὶ σαλπίζων ἐν σάλπιγξιν: καὶ διέρρηξεν Γοθολια τὰ ἴματα ἔαυτῆς καὶ ἐβόησεν

Σύνδεσμος σύνδεσμος. *cospirazione*

11:15

καὶ ἐνετείλατο Ιωδαε ὁ ἰερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχαις τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς
Ἐξαγάγετε αὐτὴν ἔσωθεν
τῶν σαδηρωθ, *vedi v. 8*

καὶ ὁ εἰσπορευόμενος ὅπίσω αὐτῆς θανάτῳ θανατωθήσεται ύφεναίᾳ: ὅτι εἶπεν ὁ ἰερεὺς Καὶ μὴ
ἀποθάνῃ ἐν οἴκῳ κυρίου.

11:16

καὶ ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας, καὶ εἰσῆλθεν ὁδὸν εἰσόδου τῶν ἵππων οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέθανεν
ἔκει.

11:17

καὶ διέθετο Ιωδαε διαθήκην ἀνὰ μέσον κυρίου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ βασιλέως καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ λαοῦ τοῦ
εἶναι εἰς λαὸν τῷ κυρίῳ, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ βασιλέως καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ λαοῦ.

11:18

καὶ εἰσῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἴκου τοῦ Βααλ
καὶ κατέσπασαν αὐτὸν *ind. aor. I* κατασπάω *to pull down, to destroy, tirare in basso, distruggere*
καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ
συνέτριψαν ἀγαθῶς *sbriciolarono per bene*
καὶ τὸν Ματθαν τὸν ἰερέα τοῦ Βααλ ἀπέκτειναν κατὰ πρόσωπον τῶν θυσιαστηρίων, καὶ ἔθηκεν ὁ
ἱερεὺς ἐπισκόπους εἰς τὸν οἴκον κυρίου.
11:19 καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους καὶ τὸν Χοροι καὶ τὸν Ρασιμ καὶ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ
κατήγαγον τὸν βασιλέα ἐξ οἴκου κυρίου, καὶ εἰσῆλθεν ὁδὸν πύλης
τῶν παρατρεχόντων *delle guardie del corpo*
οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν βασιλέων.
11:20

καὶ ἔχαρη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύχασεν: καὶ τὴν Γοθολιαν ἐθανάτωσαν ἐν ύφεναίᾳ ἐν
οἴκῳ τοῦ βασιλέως.

Il regno di Ios in Giuda (835-796)

2Re 12:1

Υἱὸς ἐτῶν ἑπτὰ Ιωας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.

12:2

ἐν ἔτει ἑβδόμῳ τῷ Ιου ἐβασίλευσεν Ιωας καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα
τῆς μητρὸς αὐτοῦ Αβια ἐκ τῆς Βηρσαβεε.

12:3

καὶ ἐποίησεν Ιωας τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας, ἀς
ἐφώτισεν αὐτὸν *lo illuminò, lo istruì*

Ιωδαε ὁ ἰερεὺς:

12:4

πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐ μετεστάθησαν, καὶ ἐκεὶ ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.

12:5

Καὶ εἶπεν Ιωας πρὸς τοὺς ἰερεῖς Πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν ἀγίων
τὸ εἰσοδιαζόμενον *part. pres. εἰσοδιάζομαι entra dentro*
ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου,
ἀργύριον συντιμήσεως, συντιμησις,-εως *valuation, assessment; neol.? valutazione*
ἀνὴρ ἀργύριον λαβὼν συντιμήσεως, πᾶν ἀργύριον, ὃ ἐὰν ἀναβῆ ἐπὶ καρδίαν ἀνδρὸς ἐνεγκεῖν ἐν οἴκῳ
κυρίου,

12:6

λαβέτωσαν ἔαυτοῖς οἱ ἰερεῖς ἀνὴρ

ἀπὸ τῆς πράσεως αὐτῶν, πρᾶσις,-εως *of their trade- dal loro commercio* מכר for MT ? his friend? or רכਮו his trader? dal suo commerciante?, see also 2 Kgs 12,8

καὶ αὐτοὶ κρατήσουσιν

τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου = גַּתָּה *breach(es) rottura*

εἰς πάντα, οὗ ἐὰν εὑρεθῇ ἐκεῖ βεδεκ.

12:7

καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ Ἰωας οὐκ ἐκραταίωσαν οἱ ἵερεις τὸ βεδεκ (v.6) τοῦ οἴκου.

12:8

καὶ ἐκάλεσεν Ἰωας ὁ βασιλεὺς Ἰωδαε τὸν ἵερα καὶ τοὺς ἵερεις καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Τί ὅτι οὐκ ἐκραταιοῦτε τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου; καὶ νῦν μὴ λάβητε ἀργύριον ἀπὸ τῶν πράσεων (v. 6) ὑμῶν, ὅτι εἰς τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου δώσετε αὐτό.

12:9

καὶ συνεφώνησαν οἱ ἵερεις τοῦ μὴ λαβεῖν ἀργύριον παρὰ τοῦ λαοῦ καὶ

τοῦ μὴ ἐνισχῦσαι *rafforzare*

τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου.

12:10

καὶ ἔλαβεν Ἰωδαε ὁ ἵερος κιβωτὸν μίαν

καὶ ἔτρησεν *ind. aor I* τετραίνω *to bore, to drill, praticare, trapanare*

τρώγλην *hole foro*

ἐπὶ τῆς σανίδος αὐτῆς *lid coperchio*

καὶ ἔδωκεν αὐτὴν

παρὰ ιαμιβιν = יְמִין- for MT *ונחמה בימין* *the altar at the right side al lato destro dell'altare;* v. 1.: αμμασθη, αμμασειβη = *ונחמה*

ἐν τῷ οἴκῳ ἀνδρὸς οἴκου κυρίου, καὶ ἔδωκαν οἱ ἵερεις οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου.

12:11

καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον ὅτι πολὺ τὸ ἀργύριον ἐν τῇ κιβωτῷ, καὶ ἀνέβη ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ ἵερος ὁ μέγας

καὶ ἔσφιγξαν *ind. aor. I* σφίγγω *to tie up in a bundle, legare in un fascio*

καὶ ἤριθμησαν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου.

12:12

καὶ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ ἔτοιμασθὲν ἐπὶ χεῖρας ποιούντων τὰ ἔργα

τῶν ἐπισκόπων *degli ispettori*

οἴκου κυρίου, καὶ ἔξεδοσαν τοῖς τέκτοσιν τῶν ξύλων καὶ τοῖς οἰκοδόμοις τοῖς ποιοῦσιν ἐν οἴκῳ κυρίου

12:13

καὶ τοῖς τειχισταῖς τειχιστής,-οῦ *builder,costruttore, mason, muratore; neol.*

καὶ τοῖς λατόμοις τῶν λίθων *intagliatori di pietre*

τοῦ κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους

λατομητούς *intagliate*

τοῦ κατασχεῖν *inf. aor. κατέχω riparare*

τὸ βεδεκ οἴκου κυρίου εἰς πάντα, ὅσα

ἔξωδιάσθη ἔξοδιάζω *to pay in full, saldare il conto, to spend, spendere*

ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ κραταιῶσαι:

12:14

πλὴν οὐ ποιηθήσεται *ma non saranno fatti*

οἴκῳ κυρίου θύραι ἀργυραῖ,

ῆλοι, ἥλος,-ου *nail chiodo*

φιάλαι φιάλη,-ης *shallow bowl, cup contenitore poco profondo, coppa, calice*

καὶ σάλπιγγες, πᾶν σκεῦος χρυσοῦν καὶ σκεῦος ἀργυροῦν, ἐκ τοῦ ἀργυροῦ τοῦ εἰσενεχθέντος ἐν οἴκῳ κυρίου,

12:15

ὅτι τοῖς ποιοῦσιν τὰ ἔργα δώσουσιν αὐτό, καὶ ἐκραταίωσαν ἐν αὐτῷ τὸν οἶκον κυρίου.

12:16

καὶ οὐκ ἔξελογίζοντο ἐκλογίζομαι *to ask an account of chiedere conto di a qualcuno* [τινά τι]
τοὺς ἄνδρας, οὓς ἐδίδουν τὸ ἀργύριον ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν δοῦναι τοῖς ποιοῦσιν τὰ ἔργα, ὅτι ἐν πίστει
αὐτῶν ποιοῦσιν.

12:17

ἀργύριον περὶ ἀμαρτίας καὶ ἀργύριον περὶ πλημμελείας, ὅτι εἰσηνέχθη ἐν οἴκῳ κυρίου, τοῖς ἴερεῦσιν
ἔγενετο.

Relazioni con il re di Siria (12,18-19)

12:18

Τότε ἀνέβη Αζαηλ βασιλεὺς Συρίας καὶ ἐπολέμησεν ἐπὶ Γεθ καὶ προκατελάβετο αὐτήν.
καὶ ἔταξεν Αζαηλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ Ιερουσαλημ. *Azael set his face to go against Jerusalem*
pose il suo volto per andare contro Gerusalemme.

12:19

καὶ ἔλαβεν Ιωας βασιλεὺς Ιουδα πάντα τὰ ἅγια, ὅσα ἤγιασεν Ιωσαφατ καὶ Ιωραμ καὶ Οχοζιας οἱ
πατέρες αὐτοῦ καὶ βασιλεῖς Ιουδα, καὶ τὰ ἅγια αὐτοῦ καὶ πᾶν τὸ χρυσίον τὸ εύρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου
κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέστειλεν τῷ Αζαηλ βασιλεῖ Συρίας, καὶ ἀνέβη ἀπὸ Ιερουσαλημ.

Conclusione (20,20-22)

12:20

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωας καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἴδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων
τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα;

12:21

καὶ ἀνέστησαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ

καὶ ἔδησαν πάντα σύνδεσμον *e legarono ogni congiura (?)*

καὶ ἐπάταξαν τὸν Ιωας ἐν οἴκῳ Μαλλω τῷ ἐν Γααλλα.

12:22

καὶ Ιεζιχαρ νίδος Ιεμουναθ καὶ Ιεζεβουθ ὁ νίδος αὐτοῦ Σωμηρ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτόν, καὶ
ἀπέθανεν: καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυιδ, καὶ ἐβασίλευσεν Αμεσσιας νίδος
αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Ioaxas re d'Israele (814-798 13,1-9)

13:1

Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει τῷ Ιωας νίῳ Οχοζιου βασιλεῖ Ιουδα ἐβασίλευσεν Ιωαχας νίδος Ιου ἐν
Σαμαρείᾳ ἐπτακαΐδεκα ἔτη.

13:2

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καὶ ἐπορεύθη ὅπιστα ἀμαρτιῶν Ιεροβοαμ νίδον Ναβατ, ὃς
ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν.

13:3

καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ισραηλ καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ Αζαηλ βασιλέως Συρίας καὶ ἐν χειρὶ¹
νίδον Αδερ νίδον Αζαηλ πάσας τὰς ἡμέρας.

13:4

καὶ ἐδεήθη Ιωαχας τὸν προσώπου κυρίου, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος, ὅτι εἶδεν τὴν θλῖψιν Ισραηλ, ὅτι
ἐθλιψεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας.

13:5 καὶ ἔδωκεν κύριος σωτηρίαν τῷ Ισραηλ, καὶ ἐξῆλθεν ὑποκάτωθεν χειρὸς Συρίας, καὶ ἐκάθισαν οἱ
νίδοι Ισραηλ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν καθὼς ἐχθὲς καὶ τρίτης:

13:6

πλὴν οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ ἀμαρτιῶν οἴκου Ιεροβοαμ, ὃς ἐξῆμαρτεν τὸν Ισραὴλ, ἐν αὐταῖς ἐπορεύθησαν, καὶ γε *persino*

τὸ ἄλσος *grove, sacred grove bosco, bosco sacro*
ἐστάθη ἐν Σαμαρείᾳ.

13:7

ὅτι οὐχ ὑπελείφθη *poiché non era rimasto*

τῷ Ιωαχαῖος λαὸς ἀλλ' ἦ πεντήκοντα ἵππεῖς καὶ δέκα ἄρματα καὶ δέκα χιλιάδες πεζῶν, ὅτι ἀπώλεσεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας καὶ ἔθεντο αὐτοὺς
ώς χοῦν εἰς καταπάτησιν. *come polvere da calpestare*

13:8

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωαχαῖος καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραὴλ;

13:9

καὶ ἐκοιμήθη Ιωαχαῖος μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἐβασίλευσεν Ιωαχαῖος νίδος αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Ioas re d'Israele (798-783 / 13,10-13)

13:10

Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει τῷ Ιωαχαῖος βασιλεῖ Ιουδα ἐβασίλευσεν Ιωαχαῖος νίδος Ιωαχαῖος ἐπὶ Ισραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἐκκαίδεκα ἔτη.

13:11

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὁφθαλμοῖς κυρίου: οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας Ιεροβοαμ νίδον Ναβατ,

ὅς ἐξῆμαρτεν τὸν Ισραὴλ, ἐν αὐταῖς ἐπορεύθη.

13:12

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωαχαῖος καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, ἀς ἐποίησεν μετὰ Αμεσσιου βασιλέως Ιουδα, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραὴλ;

13:13

καὶ ἐκοιμήθη Ιωαχαῖος μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ Ιεροβοαμ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ ἐν Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν νιῶν Ισραὴλ.

Morte di Eliseo (13,14-21)

13:14

Καὶ Ελισαιε ἥρωστησεν τὴν ἀρρωστίαν αὐτοῦ, δι' ἣν ἀπέθανεν. καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν Ιωαχαῖος βασιλεὺς Ισραὴλ καὶ ἐκλαυσεν ἐπὶ προσώπου αὐτοῦ καὶ εἶπεν Πάτερ πάτερ, ἄρμα Ισραὴλ καὶ ἴππεὺς αὐτοῦ.

13:15

καὶ εἶπεν αὐτῷ Ελισαιε Λαβὲ τόξον καὶ βέλη: καὶ ἔλαβεν πρὸς αὐτὸν τόξον καὶ βέλη.

13:16

καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ

Ἐπιβίβασον ἴmp. aor I ἐπιβιβάζω *to cause to mount on far salire* [τινα ἐπὶ τι]

τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ τόξον: καὶ ἐπεβίβασεν Ιωαχαῖος τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ τόξον, καὶ ἐπέθηκεν Ελισαιε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως.

13:17

καὶ εἶπεν Ἀνοιξον τὴν θυρίδα κατ' ἀνατολάς: καὶ ἤνοιξεν. καὶ εἶπεν Ελισαιε Τόξευσον: καὶ ἐτόξευσεν. καὶ εἶπεν Βέλος σωτηρίας τῷ κυρίῳ καὶ βέλος σωτηρίας ἐν Συρίᾳ, καὶ πατάξεις τὴν Συρίαν ἐν Αφρικῇ ἔως συντελείας.

13:18

καὶ εἶπεν αὐτῷ Ελισαιε Λαβὲ τόξα: καὶ ἔλαβεν. καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ Ισραὴλ Πάταξον εἰς τὴν γῆν: καὶ ἐπάταξεν ὁ βασιλεὺς τῷς καὶ ἐστη.

13:19

καὶ ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν Εἰ ἐπάταξας πεντάκις ἢ ἔξακις, τότε ἀν
ἐπάταξας τὴν Συρίαν ἔως συντελείας: καὶ νῦν τοὶς πατάξεις τὴν Συρίαν. –

13:20

καὶ ἀπέθανεν Ελισαιε, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν.

καὶ μονόζωνοι *bands of lightly armed men* (mostly pl.) *bande di uomini armati leggeri* (per lo più pl.)

Μωαβ ἥλθον ἐν τῇ γῇ ἐλθόντος τοῦ ἐνιαυτοῦ:

13:21

καὶ ἐγένετο αὐτῶν θαπτόντων τὸν ἄνδρα καὶ ἴδον εἶδον τὸν μονόζωνον καὶ ἔρριψαν τὸν ἄνδρα ἐν τῷ
τάφῳ Ελισαιε, καὶ ἐπορεύθη καὶ ᾤψατο τῶν ὀστέων Ελισαιε καὶ ἔζησεν καὶ ἀνέστη ἐπὶ τοὺς πόδας
αὐτοῦ. –

Vittoria sugli Aramei (13,22-25)

13:22

καὶ Αζαηλ ἔξεθλιψεν τὸν Ισραηλ πάσας τὰς ἡμέρας Ιωαχας.

13:23

καὶ ἡλέσεν κύριος αὐτοὺς καὶ οἰκτίησεν αὐτοὺς καὶ ἐπέβλεψεν πρὸς αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ
τὴν μετὰ Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ, καὶ οὐκ ἡθέλησεν κύριος διαφθεῖραι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀπέρριψεν
αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ.

13:24

καὶ ἀπέθανεν Αζαηλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἐβασίλευσεν υἱὸς Αδερ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

13:25

καὶ ἐπέστρεψεν Ιωας υἱὸς Ιωαχας καὶ ἔλαβεν τὰς πόλεις ἐκ χειρὸς υἱοῦ Αδερ υἱοῦ Αζαηλ, ἃς ἔλαβεν ἐκ
χειρὸς Ιωαχας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ: τοὶς ἐπάταξεν αὐτὸν Ιωας καὶ ἐπέστρεψεν τὰς πόλεις
Ισραηλ.

Amessias re di Giuda (796-781 / 14,1-22)

14:1

Ἐν ἔτει δευτέρῳ τῷ Ιωας υἱῷ Ιωαχας βασιλεῖ Ισραηλ καὶ ἐβασίλευσεν Αμεσσιας υἱὸς Ιωας βασιλεὺς
Ιουδα.

14:2

υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἔτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν
Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ιωαδιν ἐξ Ιερουσαλημ.

14:3

καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς Δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ: κατὰ πάντα, ὅσα
ἐποίησεν Ιωας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐποίησεν:

14:4

πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ

ἔξηρεν, ἔξαίρω *rimosse*

ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.

14:5

καὶ ἐγένετο ὅτε κατίσχυσεν ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς
πατάξαντας τὸν πατέρα αὐτοῦ:

14:6

καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν παταξάντων οὐκ ἐθανάτωσεν, καθὼς γέγραπται ἐν βιβλίῳ νόμων Μωυσῆ, ὡς
ἐνετείλατο κύριος λέγων Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ υἱῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ
πατέρων, ὅτι ἀλλ' ἡ ἔκαστος ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθανεῖται.

14:7

αὐτὸς ἐπάταξεν τὸν Εδωμ ἐν Γαιμελε δέκα χιλιάδας καὶ συνέλαβε τὴν Πέτραν ἐν τῷ πολέμῳ καὶ
ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτῆς Καθοηλ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης. –

Guerra di Amessias contro Ioas (14,8-14)

14:8

τότε ἀπέστειλεν Αμεσσιας ἀγγέλους πρὸς Ιωας υἱὸν Ιωαχας υἱοῦ Ιου βασιλέως Ισραηλ λέγων Δεῦρο ὁφθῶμεν προσώποις.

14:9

καὶ ἀπέστειλεν Ιωας βασιλεὺς Ισραηλ πρὸς Αμεσσιαν βασιλέα Ιουδα λέγων

Ο ακαν – ανος *thistle cardo; neol.; see ἄκανθα*

ὁ ἐν τῷ Λιβάνῳ ἀπέστειλεν πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ Λιβάνῳ λέγων Δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναικα: καὶ διῆλθον τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ Λιβάνῳ καὶ συνεπάτησαν τὸν ακανα.

14:10

τύπτων ἐπάταξας τὴν Ιδουμαίαν, καὶ ἐπῆρέν σε ἡ καρδία σου: ἐνδοξάσθητι καθήμενος ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ ἵνα τί ἐρίζεις ἐρίζω *to strive, lottare per (ottenere) qualcosa; to wrangle, altercare; to quarrel, litigare.* ἐν κακίᾳ σου; καὶ πεσῆ σὺ καὶ Ιουδας μετὰ σοῦ.

14:11

καὶ οὐκ ἥκουσεν Αμεσσιας. καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς Ισραηλ, καὶ ὠφθησαν προσώποις αὐτὸς καὶ Αμεσσιας βασιλεὺς Ιουδα ἐν Βαιθσαμυς τῇ τοῦ Ιουδα:

14:12

καὶ ἔπταισεν *ind. aor. I πταίω cadde*

Ιουδας ἀπὸ προσώπου Ισραηλ, καὶ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ:

14:13

καὶ τὸν Αμεσσιαν υἱὸν Ιωας υἱοῦ Οχοζιου βασιλέα Ιουδα
συνέλαβεν συλλαμβάνω *catturò*

Ιωας υἱὸς Ιωαχας βασιλεὺς Ισραηλ ἐν Βαιθσαμυς. καὶ ἤλθεν εἰς Ιερουσαλημ καὶ καθεῖλεν ἐν τῷ τείχει Ιερουσαλημ ἐν τῇ πύλῃ Εφραιμ ἔως πύλης τῆς γωνίας τετρακοσίους πήχεις:

14:14

καὶ ἔλαβεν τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εύρεθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς υἱοὺς

τῶν συμμίξεων σύμμιξις,-εως *commingling (?)*

καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν. –

Conclusione del regno di Ioas (14,15-16)

14:15

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωας, ὅσα ἐποίησεν ἐν δυναστείᾳ αὐτοῦ, ἀ ἐπολέμησεν μετὰ Αμεσσιου βασιλέως Ιουδα, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραηλ;

14:16

καὶ ἐκοιμήθη Ιωας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων Ισραηλ, καὶ ἐβασίλευσεν Ιεροβοαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. –

Conclusione del regno di Amessias (14,17-22)

14:17

καὶ ἔζησεν Αμεσσιας υἱὸς Ιωας βασιλεὺς Ιουδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ιωας υἱὸν Ιωαχας βασιλέα Ισραηλ πεντεκαίδεκα ἔτη.

14:18

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Αμεσσιου καὶ πάντα, ἀ ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα;

14:19

καὶ συνεστράφησαν ἐπ' αὐτὸν σύστρεμμα *e congiurarono contro di lui una congiura*
ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ἔφυγεν εἰς Λαχις: καὶ ἀπέστειλαν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς Λαχις καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ.

14:20

καὶ ἦραν αὐτὸν ἐφ' ἵππων, καὶ ἐτάφη ἐν Ιερουσαλημ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ.

14:21

καὶ ἔλαβεν πᾶς ὁ λαὸς Ιουδα τὸν Αζαριαν - καὶ αὐτὸς νίὸς ἐκκαιδεκα ἐτῶν - καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Αμεσσιου.

14:22

αὐτὸς ὡκοδόμησεν τὴν Αιλαθ καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ Ιουδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

Ierobaom (II) re d'Isarele (783-743 / 14,23-29)

14:23

Ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ τοῦ Αμεσσιου νίοῦ Ιωας βασιλέως Ιουδα ἐβασίλευσεν Ιεροβοαμ νίὸς Ιωας ἐπὶ Ισραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ τεσσαράκοντα καὶ ἐν ἔτος.

14:24

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου: οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἀμαρτιῶν Ιεροβοαμ νίοῦ Ναβατ, ὃς ἔξήμαστεν τὸν Ισραὴλ.

14:25

αὐτὸς ἀπέστησεν aor. I a. ἀφίστημι *distanziare*

τὸ δριόν Ισραὴλ ἀπὸ εἰσόδου Αιμαθ ἔως τῆς θαλάσσης τῆς Αραβα κατὰ τὸ ὄχημα κυρίου θεοῦ Ισραὴλ, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ιωνα νίοῦ Αμαθι τοῦ προφήτου τοῦ ἐκ Γεθχοβερ.

14:26

ὅτι εἶδεν κύριος τὴν ταπείνωσιν Ισραὴλ πικρὰν σφόδρα καὶ ὀλιγοστοὺς συνεχομένους *to be straitened essere nelle strettezze*.

καὶ ἐσπανισμένους σπανίζω *to be in want essere nelle necessità*

καὶ ἐγκαταλειμμένους, ἐγκαταλείπω *abbandono*

καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν τῷ Ισραὴλ.

14:27

καὶ οὐκ ἐλάλησεν κύριος

ἐξαλεῖψαι ἐξαλείφω *distruggere*

τὸ σπέρμα Ισραὴλ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ χειρὸς Ιεροβοαμ νίοῦ Ιωας.

14:28

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιεροβοαμ καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, ὅσα ἐπολέμησεν καὶ ὅσα ἐπέστρεψεν τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν Αιμαθ τῷ Ιουδα ἐν Ισραὴλ, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραὴλ;

14:29

καὶ ἐκοιμήθη Ιεροβοαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ μετὰ βασιλέων Ισραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν Αζαριας νίὸς Αμεσσιου ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Azarias re di Giuda (781-740 / 15,1-7)

15:1

Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἐβδόμῳ τῷ Ιεροβοαμ βασιλεῖ Ισραὴλ ἐβασίλευσεν Αζαριας νίὸς Αμεσσιου βασιλέως Ιουδα.

15:2

νίὸς ἐκκαιδεκα ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ πεντήκοντα καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὅνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Χαλια ἐξ Ιερουσαλημ.

15:3

καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν Αμεσσιας ὁ πατὴρ αὐτοῦ:

15:4

πλὴν τῶν ψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν, ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ψηλοῖς.

15:5

καὶ ἥψατο ἄπτομαι *toccò*

κύριος τοῦ βασιλέως, καὶ ἦν λελεπωμένος ἔως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ αφφουσωθ, = **πιψηπ** *exempt from duties esente dai doveri*

καὶ Ιωαθαμ νίὸς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῷ οἴκῳ κρίνων τὸν λαὸν τῆς γῆς.

15:6

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Αζαριου καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἴδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα;

15:7

καὶ ἐκοιμήθη Αζαριας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δανιδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ιωαθαμ νίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Zaxarias, re d'Israele (743 / 15,8-12)

15:8

Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὄγδόῳ τῷ Αζαρια βασιλεῖ Ιουδα ἐβασίλευσεν Ζαχαριας νίὸς Ιεροβοαμ ἐπὶ Ισραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ

ἔξαμηνον. *per sei mesi*

15:9

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καθὰ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ: οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἀμαρτιῶν Ιεροβοαμ νίοῦ Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραὴλ.

15:10

καὶ συνεστραφῆσαν ἐπ' αὐτὸν *e congiurarono contro di lui*

Σελλουμ υἱὸς Ιαβις καὶ Κεβλααμ καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν, καὶ Σελλουμ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ.

15:11

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ζαχαριου ἴδού ἐστιν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραὴλ.

15:12

οἱ λόγοις κυρίου, ὃν ἐλάλησεν πρὸς Ιου λέγων Υἱοὶ τέταρτοι καθήσονται σοι ἐπὶ θρόνου Ισραὴλ: καὶ ἐγένετο οὕτως.

Sellum, re d'Israele (743 / 15,13-16)

15:13

Καὶ Σελλουμ υἱὸς Ιαβις ἐβασίλευσεν: καὶ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἐνάτῳ Αζαρια βασιλεῖ Ιουδα ἐβασίλευσεν Σελλουμ μῆνα ἡμερῶν ἐν Σαμαρείᾳ.

15:14

καὶ ἀνέβη Μαναημ υἱὸς Γαδδὶ ἐκ Θαρσιλα καὶ ἥλθεν εἰς Σαμάρειαν καὶ ἐπάταξεν τὸν Σελλουμ νίον Ιαβις ἐν Σαμαρείᾳ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν.

15:15

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Σελλουμ

καὶ ἡ συστροφὴ αὐτοῦ, ἦν συνεστράφη, *la ribellione che egli fece.*

ἴδού εἰσιν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραὴλ.

15:16

τότε ἐπάταξεν Μαναημ τὴν Θερσα καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς ἀπὸ Θερσα, ὅτι οὐκ ἤνοιξαν αὐτῷ: καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἔχουσας

ἀνέρρηξεν. ἀναρρήγνυμι *to tear open, to rip up strappare, sventrare*

Manem, re d'Israele (743-738 / 15,17-22)

15:17

Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἐνάτῳ Αζαρια βασιλεῖ Ιουδα καὶ ἐβασίλευσεν Μαναημ νίὸς Γαδδὶ ἐπὶ Ισραὴλ δέκα ἔτη ἐν Σαμαρείᾳ.

15:18

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου: οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἀμαρτιῶν Ιεροβοαμ νίοῦ Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραὴλ.

15:19

ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Φουλ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ Μαναημ ἔδωκεν τῷ Φουλ χίλια τάλαντα ἀργυρίου εἶναι τὴν χεῖρα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

15:20

καὶ ἐξήνεγκεν Μαναημ τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὸν Ισραὴλ, ἐπὶ πᾶν δυνατὸν ἵσχυι, δοῦναι τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀσσυρίων, πεντήκοντα σίκλους τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνι: καὶ ἀπέστρεψεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων καὶ οὐκ ἔστη ἐκεῖ ἐν τῇ γῇ.

15:21

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μαναημ καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἴδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραὴλ;

15:22

καὶ ἐκοιμήθη Μαναημ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Φακειας νίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Fakeias, re d'Israele (738-737 / 15,23-26)

15:23

Ἐν ἔτει πεντηκοστῷ τοῦ Αζαριου βασιλέως Ιουδα ἐβασίλευσεν Φακειας νίὸς Μαναημ ἐπὶ Ισραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ δύο ἔτη.

15:24

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου: οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἀμαρτιῶν Ιεροβοαμ νίοῦ Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραὴλ.

15:25

καὶ συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν *e si ribellò contro di lui*

Φακεε υἱὸς Ρομελιου

ο τριστάτης αὐτοῦ *officer attending on the king ufficiale*

καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ ἐναντίον οἴκου τοῦ βασιλέως μετὰ τοῦ Αργοβ καὶ μετὰ τοῦ Αρια, καὶ μετ' αὐτοῦ πεντήκοντα ἄνδρες

ἀπὸ τῶν τετρακοσίων: *deiquattrocento*

καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ.

15:26

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακειου καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, ίδού εἰσιν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραὴλ.

Fakee, re d'Israele (737-732 / 15,27-31)

15:27

Ἐν ἔτει πεντηκοστῷ καὶ δευτέρῳ τοῦ Αζαριου βασιλέως Ιουδα ἐβασίλευσεν Φακεε υἱὸς Ρομελιου ἐπὶ Ισραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσι ἔτη.

15:28

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου: οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἀμαρτιῶν Ιεροβοαμ νίοῦ Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραὴλ.

15:29

ἐν ταῖς ἡμέραις Φακεε βασιλέως Ισραὴλ ἤλθεν Θαγλαθφελλασαρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων καὶ ἔλαβεν τὴν Αἰν καὶ τὴν Αβελβαιθαμααχα καὶ τὴν Ιανωχ καὶ τὴν Κενεζ καὶ τὴν Ασωρ καὶ τὴν Γαλααδ καὶ τὴν Γαλιλαίαν, πᾶσαν γῆν Νεφθαλι,

καὶ ἀπώκισεν aor. ind. I ἀποικίω *to send into exile, mandare in esilio [τινα]*

αὐτοὺς εἰς Ασσυρίους.

15:30

καὶ συνέστρεψεν σύστρεμμα *e ordì una congiura*

Ωσηε νίὸς Ηλα ἐπὶ Φακεε νίὸν Ρομελιου καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἐν ἔτει εἰκοστῷ Ιωαθαμ νίὸν Αζαριον.

15:31

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακεε καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, ἵδού ἐστιν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραὴλ.

Ioatham, re di Giuda (740-736 / 15,32-38)

15:32

Ἐν ἔτει δευτέρῳ Φακεε νίὸν Ρομελιου βασιλέως Ισραὴλ ἐβασίλευσεν Ιωαθαμ νίὸς Αζαριον βασιλέως Ιουδα.

15:33

νίὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἐκκαιδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ιερουσα θυγάτηρ Σαδωκ.

15:34

καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν Οζιας ὁ πατὴρ αὐτοῦ:

15:35

πλὴν τὰ ύψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν, ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίᾳ ἐν τοῖς ψυχοῖς. αὐτὸς ὠκοδόμησεν τὴν πύλην οἴκου κυρίου τὴν ἐπάνω.

15:36

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωαθαμ καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα;

15:37

ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἥρξατο κύριος ἐξαποστέλλειν ἐν Ιουδα τὸν Ραασσων βασιλέα Συρίας καὶ τὸν Φακεε νίὸν Ρομελιου.

15:38

καὶ ἐκοιμήθη Ιωαθαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Αχαζ νίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Axaz, re di Giuda (736-716 / 16)

16:1

Ἐν ἔτει ἐπτακαιδεκάτῳ Φακεε νίὸν Ρομελιου ἐβασίλευσεν Αχαζ νίὸς Ιωαθαμ βασιλέως Ιουδα.

16:2

νίὸς εἴκοσι ἐτῶν ἦν Αχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἐκκαιδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ. καὶ οὐκ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου θεοῦ αὐτοῦ πιστῶς ὡς Δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ

16:3

καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Ιεροβοαμ νίὸν Ναβατ βασιλέως Ισραὴλ καὶ γε τὸν νίὸν αὐτοῦ διῆγεν ἐν πυρὶ κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν, ὃν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν νιῶν Ισραὴλ,

16:4

καὶ ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίᾳ ἐν τοῖς ψυχοῖς καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους. ἀλσώδης,-ης,-ες *growing in woods albero frondoso-*

16:5

τότε ἀνέβη Ραασσων βασιλεὺς Συρίας καὶ Φακεε νίὸν Ρομελιου βασιλεὺς Ισραὴλ εἰς Ιερουσαλημ εἰς πόλεμον καὶ

ἐπολιόρκουν *imperf. ind. πολιορκέω to besiege assediare [ἐπί τι]*

ἐπὶ Αχαζ καὶ οὐκ ἐδύναντο πολεμεῖν.

15:6

ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπέστρεψεν Ραασσων βασιλεὺς Συρίας τὴν Αιλαθ τῇ Συρίᾳ καὶ ἐξέβαλεν τοὺς Ιουδαίους ἐξ Αιλαθ, καὶ Ιδουμαῖοι ἤλθον εἰς Αιλαθ καὶ κατώκησαν ἐκεῖ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης.

15:7

καὶ ἀπέστειλεν Αχαζ ἀγγέλους πρὸς Θαγλαθφελλασαρ βασιλέα Ασσυρίων λέγων Δοῦλός σου καὶ νίος σου ἐγώ, ἀνάβηθι καὶ σῶσόν με ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ισραηλ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμέ. *sono insorti contro di me*

16:8

καὶ ἔλαβεν Αχαζ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὔρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέστειλεν τῷ βασιλεῖ δῶρα.

16:9

καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ βασιλεὺς Ασσυρίων, καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ασσυρίων εἰς Δαμασκὸν καὶ συνέλαβεν αὐτὴν καὶ ἀπώκισεν αὐτὴν καὶ τὸν Ραασσων ἐθανάτωσεν. –

16:10

καὶ ἐπορεύθη βασιλεὺς Αχαζ εἰς ἀπαντὴν τῷ Θαγλαθφελλασαρ βασιλεῖ Ασσυρίων εἰς Δαμασκὸν. καὶ εἶδεν τὸ θυσιαστήριον ἐν Δαμασκῷ, καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Αχαζ πρὸς Ουριαν τὸν ἵερα τὸ ὅμοιόμα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸν όνθμὸν αὐτοῦ *proportion, form, shape proporzione, forma,* εἰς πᾶσαν ποίησιν αὐτοῦ:

16:11

καὶ ὠκοδόμησεν Ουριας ὁ ἵερεὺς τὸ θυσιαστήριον κατὰ πάντα, ὅσα ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Αχαζ ἐκ Δαμασκοῦ.

16:12

καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸ

16:13

καὶ ἐθυμίασεν τὴν ὄλοκαύτωσιν αὐτοῦ καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ καὶ προσέχεεν τὸ αἷμα τῶν εἰρηνικῶν τῶν αὐτοῦ ἐπὶ τῷ θυσιαστήριον.

16:14

καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἀπέναντι κυρίου καὶ προσῆγαγεν ἀπὸ προσώπου τοῦ οἴκου κυρίου ἀπὸ τοῦ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀνὰ μέσον τοῦ οἴκου κυρίου καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ἐπὶ μηρὸν τοῦ θυσιαστηρίου *by the side of the altar, beside the altar accanto all'altare* κατὰ βορρᾶν.

16:15

καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Αχαζ τῷ Ουριᾳ τῷ ἵερεῖ λέγων Ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ μέγα πρόσφερε τὴν ὄλοκαύτωσιν τὴν πρωινὴν καὶ τὴν θυσίαν τὴν ἐσπερινὴν καὶ τὴν ὄλοκαύτωσιν τοῦ βασιλέως καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ὄλοκαύτωσιν παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν καὶ τὴν σπονδὴν αὐτῶν καὶ πᾶν αἷμα ὄλοκαυτώσεως καὶ πᾶν αἷμα θυσίας ἐπ' αὐτὸ προσχεεῖς: καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἔσται μοι εἰς τὸ πρωΐ.

16:16

καὶ ἐποίησεν Ουριας ὁ ἵερεὺς κατὰ πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Αχαζ.

16:17

καὶ συνέκοψεν ὁ βασιλεὺς Αχαζ

τὰ συγκλείσματα *rim cerchioni*

τῶν μεχωνῶθ = **πινακίς** *stands, bases basi*

καὶ μετῆρεν ἀπ' αὐτῶν

τὸν λουτῆρα λουτήρο,-ῆρος *bacino*

καὶ τὴν θάλασσαν

καθεῖλεν καθαιρέω *rimosse*

ἀπὸ τῶν βιῶν τῶν χαλκῶν τῶν ὑποκάτω αὐτῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἐπὶ βάσιν λιθίνην.

16:18

καὶ τὸν θεμέλιον τῆς καθέδρας ὠκοδόμησεν ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὴν εἴσοδον τοῦ βασιλέως τὴν ἔξω ἐπέστρεψεν ἐπιστρέφω *fece ritornare (?)*

ἐν οἴκῳ κυρίου ἀπὸ προσώπου βασιλέως Ασσυρίων. –

16:19 καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Αχαζ, ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα;

16:20 καὶ ἐκοιμήθη Αχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δανιδ, καὶ ἐβασίλευσεν Εζεκιας νίδις αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Osee, re d'Israele (732-724 / 17,1-4)

17:1

Ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῷ Αχαζ βασιλεῖ Ιουδα ἐβασίλευσεν Ωσηε νίδις Ηλα ἐν Σαμαρείᾳ ἐπὶ Ισραηλ ἐννέα ἔτη.

17:2

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς οἱ βασιλεῖς Ισραηλ, οἵ οἵσαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

17:3

ἐπ' αὐτὸν ἀνέβη Σαλαμανασαρ βασιλεὺς Ασσυρίων, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ Ωσηε δοῦλος
καὶ ἐπέστρεψεν αὐτῷ *ind aor.* I ἐπιστρέφω *to turn e gli girava*
μαναα. = *πᾶν dono*

17:4

καὶ εὗρεν βασιλεὺς Ασσυρίων ἐν τῷ Ωσηε ἀδικίαν, ὅτι ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Σηγωρ βασιλέα Αἰγύπτου καὶ οὐκ ἤνεγκεν μαναα τῷ βασιλεῖ Ασσυρίων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ,

καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτὸν *lo assediò*

ο βασιλεὺς Ασσυρίων

καὶ ἔδησεν αὐτὸν *e lo incatenò*
ἐν οἴκῳ φυλακῆς. *nella prigione*

Presa di Samaria (721 / 17,5-6)

17:5

καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς Ασσυρίων ἐν πάσῃ τῇ γῇ καὶ ἀνέβη εἰς Σαμάρειαν καὶ ἐπολιόρκησεν ἐπ' αὐτὴν τρία ἔτη.

17:6

ἐν ἔτει ἐνάτῳ Ωσηε συνέλαβεν βασιλεὺς Ασσυρίων τὴν Σαμάρειαν καὶ ἀπώκισεν τὸν Ισραηλ εἰς Ασσυρίους καὶ κατώκισεν αὐτοὺς ἐν Αλαε καὶ ἐν Αβωρ, ποταμοῖς Γωζαν, καὶ Ορη Μήδων. -

Meditazione sul regno d'Israele (17,7-23)

17:7

καὶ ἐγένετο ὅτι ἥμαρτον οἱ νίοι Ισραηλ τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν τῷ ἀναγαγόντι αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ὑποκάτωθεν χειρὸς Φαραω βασιλέως Αἰγύπτου καὶ ἐφοβήθησαν θεοὺς ἑτέρους

17:8

καὶ ἐπορεύθησαν τοῖς δικαιώμασιν τῶν ἐθνῶν, ὃν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώπου νίῶν Ισραηλ, καὶ οἱ βασιλεῖς Ισραηλ, ὅσοι ἐποίησαν,

17:9

καὶ ὅσοι

ἥμφιέσαντο *ind. aor.* I m. ἀμφιέννυμι *copro, rivestito* ἥμφιέσαντο λόγους *they clothed their words, they embellished their words, they concealed their plans they acted secretly coprirono le loro parole, ornarono le loro parole, nascosero i loro piani, compiuti segretamente.*

οἱ νίοι Ισραηλ λόγους οὐχ οὕτως κατὰ κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ ὠκοδόμησαν ἔαυτοῖς ὑψηλὰ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀπὸ πύργου φυλασσόντων ἔως πόλεως ὄχυρᾶς

17:10

καὶ ἐστήλωσαν *ind. aor.* I στηλόω *eressero*

ἔαυτοῖς στήλας

καὶ ἄλση *boschi frondosi*

ἐπὶ παντὶ βουνῷ *collina*

ύψηλῷ καὶ ὑποκάτῳ παντὸς ξύλου

ἀλσώδους *frondoso*

17:11

καὶ ἐθυμίασαν ἐκεῖ ἐν πᾶσιν ύψηλοῖς καθὼς τὰ ἔθνη, ἀ ἀπώκισεν κύριος ἐκ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν κοινωνοὺς (ἐποίησαν) κοινωνούς (*they made*) *partners or friends-* מִרְבָּד (וַיַּעֲשׂוּ) for MT ((עִם יִרְבָּד) (they did wicked) *things si fecero compagni o amici*

καὶ ἔχαραξαν ind. aor. I *χαράσσω provocare*

τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον

17:12

καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς εἰδώλοις, οἵς εἶπεν κύριος αὐτοῖς Οὐ ποιήσετε τὸ ὄγημα τοῦτο κυρίῳ.

17:13

καὶ διεμαρτύρατο κύριος ἐν τῷ Ισραὴλ καὶ ἐν τῷ Ιουδᾳ ἐν χειρὶ πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ, παντὸς ὁρῶντος, λέγων Ἀποστράφητε ἀπὸ τῶν ὄδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν καὶ φυλάξατε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου καὶ πάντα τὸν νόμον, ὃν ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ὅσα ἀπέστειλα αὐτοῖς ἐν χειρὶ τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν.

17:14

καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ ἐσκλήρυναν τὸν νῶτον αὐτῶν ὑπὲρ τὸν νῶτον τῶν πατέρων αὐτῶν

17:15

καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ὅσα διεμαρτύρατο αὐτοῖς, οὐκ ἐφύλαξαν καὶ ἐπορεύθησαν ὡπίσω τῶν ματαίων καὶ ἐματαιώθησαν καὶ ὡπίσω τῶν ἔθνῶν τῶν περικύκλῳ αὐτῶν, ὃν ἐνετείλατο αὐτοῖς τοῦ μὴ ποιῆσαι κατὰ ταῦτα:

17:16

ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολὰς κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ ἐποίησαν ἔαυτοῖς

χώνευμα, *molten work, molten image; neol.? opera o immagine fusa*

δύο δαμάλεις, καὶ ἐποίησαν ἄλση καὶ προσεκύνησαν πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐλάτρευσαν τῷ Βααλ

17:17

καὶ διῆγον *impr. a. 3 p. διάγω fecero attraversare*

τοὺς νίοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ

καὶ ἐμαντεύοντο μαντείας μαντεύω *divinare fecero divinazioni*

καὶ οἰωνίζοντο οἰωνίζομαι *to divine from omens trarre auspici*

καὶ ἐπράθησαν ind. aor. I p. *πιπράσκω e si vendettero*

τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὄφθαλμοῖς κυρίου παροργίσαι αὐτόν.

17:18

καὶ ἐθυμώθη κύριος σφόδρα ἐν τῷ Ισραὴλ καὶ ἀπέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὑπελείφθη πλὴν φυλὴ Ιουδᾳ μονωτάτη.

17:19

καὶ γε Ιουδαῖς οὐκ ἐφύλαξεν τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν καὶ ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς δικαιώμασιν Ισραὴλ, οἵς ἐποίησαν,

17:20

καὶ ἀπεώσαντο ἀπωθέω *e rigettarono*

τὸν κύριον ἐν παντὶ σπέρματι Ισραὴλ,

καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς *to shake, to afflict [τινα] li scosse, li sconvolse, li tormentò*

καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ

διαρπαζόντων αὐτούς, *to spoil, to plunder rovinare, saccheggiare*

ἔως οὗ ἀπέρριψεν αὐτοὺς ind. aor. I *ἀπορρίπτω li abbandonò, le respinse*

ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. *lontano dal suo volto*

17:21

ὅτι πλὴν Ισραὴλ ἐπάνωθεν οἴκου Δανιδ (?)

καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Ιεροβοαμ νίὸν Ναβατ,

καὶ ἔξεωσεν ind. aor. I a. ἐξωθέω *rigettò*

Ιεροβοαμ τὸν Ισραὴλ

έξόπισθεν κυρίου *da dietro il Signore*

καὶ ἔξημαρτεν αὐτοὺς ἀμαρτίαν μεγάλην:

17:22

καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ ἐν πάσῃ ἀμαρτίᾳ Ιεροβοαμ, ἥ ἐποίησεν, οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῆς,

17:23

ἔως οὗ μετέστησεν κύριος τὸν Ισραὴλ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καθὼς ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ πάντων τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν,

καὶ ἀπωκίσθη ἵνδ. aor. I. p. ἀποικίζω *fu rimosso*

Ισραὴλ ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ εἰς Ἀσσυρίους ἔως τῆς ήμέρας ταύτης.

Origine dei Samaritani (17,24-41)

17:24

Καὶ ἤγαγεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐκ Βαβυλῶνος τὸν ἐκ Χουνθα καὶ ἀπὸ Αἰα καὶ ἀπὸ Αἰμαθ καὶ Σεπφαρούαιν, καὶ κατωκίσθησαν ἐν πόλεσιν Σαμαρείας ἀντὶ τῶν υἱῶν Ισραὴλ καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν Σαμάρειαν καὶ κατώκησαν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς.

17:25

καὶ ἐγένετο ἐν ἀρχῇ τῆς καθέδρας αὐτῶν οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν κύριον, καὶ ἀπέστειλεν κύριος ἐν αὐτοῖς τοὺς λέοντας, καὶ ἦσαν ἀποκτέννοντες ἐν αὐτοῖς.

17:26

καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων λέγοντες Τὰ ἔθνη, ἀ ἀπώκισας καὶ ἀντεκάθισας ἐν πόλεσιν Σαμαρείας, οὐκ ἔγνωσαν τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς αὐτοὺς τοὺς λέοντας, καὶ ἴδού εἰσιν θανατοῦντες αὐτούς, καθότι οὐκ οἴδασιν τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς.

17:27

καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων λέγων Απάγετε ἐκεῖθεν καὶ πορευέσθωσαν καὶ κατοικείτωσαν ἐκεῖ καὶ φωτιοῦσιν αὐτοὺς τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς.

17:28

καὶ ἤγαγον ἔνα τῶν ἰερέων, ὃν ἀπώκισαν ἀπὸ Σαμαρείας, καὶ ἐκάθισεν ἐν Βαιθηλ καὶ ἦν φωτίζων αὐτοὺς πᾶς φοβηθῶσιν τὸν κύριον.

17:29

καὶ ἦσαν ποιοῦντες ἔθνη ἔθνη θεοὺς αὐτῶν καὶ ἔθηκαν ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν, ὃν ἐποίησαν οἱ Σαμαρῖται, ἔθνη ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, ἐν αἷς κατώκουν ἐν αὐταῖς:

17:30

καὶ οἱ ἄνδρες Βαβυλῶνος ἐποίησαν τὴν Σοκχαθβαινιθ, καὶ οἱ ἄνδρες Χουθ ἐποίησαν τὴν Νηριγελ, καὶ οἱ ἄνδρες Αἰμαθ ἐποίησαν τὴν Ασιμαθ,

17:31

καὶ οἱ Ευαῖοι ἐποίησαν τὴν Εβλαζερ καὶ τὴν Θαρθακ, καὶ οἱ Σεπφαρούαιν κατέκαιον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρὶ τῷ Αδραμελεχ καὶ Ανημελεχ θεοῖς Σεπφαρούαιν.

17:32

καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον καὶ κατώκισαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ὑψηλῶν, ἀ ἐποίησαν ἐν Σαμαρείᾳ, ἔθνος ἔθνος ἐν πόλει ἐν ἥ κατώκουν ἐν αὐτῇ: καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον καὶ ἐποίησαν ἔαυτοῖς ἰερεῖς τῶν ὑψηλῶν καὶ ἐποίησαν ἔαυτοῖς ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν.

17:33

τὸν κύριον ἐφοβοῦντο καὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐλάτρευον κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἔθνῶν, ὅθεν ἀπώκισεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν.

17:34

ἔως τῆς ήμέρας ταύτης αὐτοὶ ἐποίουν κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν: αὐτοὶ φοβοῦνται καὶ αὐτοὶ ποιοῦσιν κατὰ τὰ δικαιώματα αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν καὶ κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν ἐντολήν, ἥν ἐνετείλατο κύριος τοῖς υἱοῖς Ιακωβ, οὗ ἔθηκεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ισραὴλ,

17:35

καὶ διέθετο κύριος μετ' αὐτῶν διαθήκην καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων Οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἔτέρους καὶ οὐ προσκυνήσετε αὐτοῖς καὶ οὐ λατρεύσετε αὐτοῖς καὶ οὐ θυσιάσετε αὐτοῖς,

17:36

ὅτι ἀλλ' ἡ τῷ κυρίῳ, ὃς ἀνήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν ἰσχύι μεγάλῃ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, αὐτὸν φοβηθήσεσθε καὶ αὐτῷ προσκυνήσετε καὶ αὐτῷ θύσετε

17:37

καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα καὶ τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολάς, ἀς ἔγραψεν ὑμῖν, φυλάσσεσθε ποιεῖν πάσας τὰς ἡμέρας καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἔτέρους:

17:38

καὶ τὴν διαθήκην, ἣν διέθετο μεθ' ὑμῶν, οὐκ ἐπιλήσεσθε καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἔτέρους,

17:39

ὅτι ἀλλ' ἡ τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν φοβηθήσεσθε, καὶ αὐτὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν:

17:40

καὶ οὐκ ἀκούσεσθε ἐπὶ τῷ κρίματι αὐτῶν, ὁ αὐτοὶ ποιοῦσιν.

17:41

καὶ ἦσαν τὰ ἔθνη ταῦτα φοβούμενοι τὸν κύριον καὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν ἦσαν δουλεύοντες, καὶ γε οἱ νίοι καὶ οἱ υἱοί τῶν υἱῶν αὐτῶν καθὰ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτῶν ποιοῦσιν ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης.

EZECHIA, IL PROFETA ISAIA E L'ASSIRIA

Ezechia re di Giuda (716-687)

18:1

Καὶ ἐγένετο ἐν ἔτει τρίτῳ τῷ Ωσηε υἱῷ Ηλα βασιλεῖ Ισραηλ ἐβασίλευσεν Εζεκιας υἱὸς Αχαζ βασιλέως Ιουδα.

18:2

νίος εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Αβου Θυγάτηρ Ζαχαριου.

18:3

καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν Δαυιδ ὁ πατήρ αὐτοῦ.

18:4

αὐτὸς ἐξῆρεν τὰ ὑψηλὰ καὶ συνέτριψεν πάσας τὰς στήλας καὶ ἐξωλέθρευσεν τὰ ἄλση καὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν, ὃν ἐποίησεν Μωϋσῆς, ὅτι ἔως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἦσαν οἱ νίοι Ισραηλ θυμιῶντες αὐτῷ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Νεεσθαν.

18:5

ἐν κυρίῳ θεῷ Ισραηλ ἥλπισεν, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἐγενήθη ὅμοιος αὐτῷ ἐν βασιλεῦσιν Ιουδα καὶ ἐν τοῖς γενομένοις ἔμπροσθεν αὐτοῦ:

18:6

καὶ ἐκολλήθη τῷ κυρίῳ, οὐκ ἀπέστη ὅπισθεν αὐτοῦ καὶ ἐφύλαξεν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐνετείλατο Μωυσῆς:

18:7

καὶ ἦν κύριος μετ' αὐτοῦ, ἐν πᾶσιν, οἷς ἐποίει,

συνῆκεν. ind. aor. III a. συνίημι *comprese*

καὶ ἡθέτησεν ind. aor. I a. ἀθετέω *si ribellò*

ἐν τῷ βασιλεῖ Ασσυρίων καὶ οὐκ ἐδούλευσεν αὐτῷ.

18:8

αὐτὸς ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύλους ἔως Γάζης καὶ ἔως ὁρίου αὐτῆς ἀπὸ πύργου φυλασσόντων καὶ ἔως πόλεως ὄχυρᾶς.

La presa di Samaria da parte degli assiri (18,9-12)

18:9

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ βασιλεῖ Εζεκια [αὐτὸς ἐνιαυτὸς ὁ ἔβδομος τῷ Ωσηε υἱῷ Ηλα βασιλεῖ Ισραηλ] ἀνέβη Σαλαμανασσαρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Σαμάρειαν καὶ ἐπολιόρκει ἐπ' αὐτήν: *e l'assedio*

18:10

καὶ κατελάβετο αὐτὴν *e la prese*

ἀπὸ τέλους τριῶν ἑτῶν *alla fine di tre anni*

ἐν ἔτει ἕκτῳ τῷ Εζεκια [αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἐνατος τῷ Ωσηε βασιλεῖ Ισραηλ], καὶ συνελήμφθη Σαμάρεια.

18:11 καὶ ἀπώκισεν *e trasmigrò*

βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν Σαμάρειαν εἰς Ἀσσυρίους καὶ ἐθηκεν αὐτοὺς ἐν Αλαε καὶ ἐν Αβωρ ποταμῷ Γωζαν καὶ Ορη Μήδων,

18:12

ἀνθ' ὃν ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ

παρέβησαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ, *e trasgredirono il suo patto*

πάντα ὄσα ἐνετείλατο Μωϋσῆς ὁ δοῦλος κυρίου, καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἐποίησαν.

Sennacherim invade il regno di Giuda (18,13-16)

18:13

Καὶ τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεῖ Εζεκιου ἀνέβη Σενναχηριμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις Ιουδα τὰς ὄχυρὰς καὶ συνέλαβεν αὐτάς.

18:14

καὶ ἀπέστειλεν Εζεκιας βασιλεὺς Ιουδα ἀγγέλους πρὸς βασιλέα Ἀσσυρίων εἰς Λαχις λέγων Ἡμάρτηκα, ἀποστράφητι ἀπ' ἐμοῦ: ὁ ἐὰν ἐπιθῆς ἐπ' ἐμέ, βαστάσω. καὶ ἐπέθηκεν ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Εζεκιαν βασιλέα Ιουδα τριακόσια τάλαντα ἀργυρίου καὶ τριάκοντα τάλαντα χρυσίου.

18:15

καὶ ἐδωκεν Εζεκιας πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὔρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως.

18:16

ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ

συνέκοψεν *ind. aor. I a.* συγκόπτω *spezzò*

Εζεκιας τὰς θύρας ναοῦ κυρίου

καὶ τὰ ἐστηριγμένα, *part. perf. m.* στηρίζω *the pillars le clonne, i pilastri*

ἄξοντας Εζεκιας βασιλεὺς Ιουδα, καὶ ἐδωκεν αὐτὰ βασιλεῖ Ασσυρίων.

I messi del re di Assiria (18,17-37)

18:17

Καὶ ἀπέστειλεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Θαρθαν καὶ τὸν Ραφις καὶ τὸν Ραψακην ἐκ Λαχις πρὸς τὸν βασιλέα Εζεκιαν ἐν δυνάμει βαρείᾳ ἐπὶ Ιερουσαλημ, καὶ ἀνέβησαν καὶ ἤλθον εἰς Ιερουσαλημ καὶ ἐστησαν

ἐν τῷ ὑδραγωγῷ ὑδραγωγός, -οῦ *acquedotto*

τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀνω, *della piscina superiore*

ἥ ἐστιν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ

τοῦ γναφέως. γναφεύς, -έως *del lavandaio*

18:18

καὶ ἐβόησαν πρὸς Εζεκιαν, καὶ ἐξῆλθον πρὸς αὐτὸν Ελιακιμ υἱὸς Χελκιου ὁ οἰκονόμος καὶ Σομνας ὁ γραμματεὺς καὶ Ιωας υἱὸς Ασαφ ὁ ἀναμιμνήσκων.

18:19

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ραψακης Εἴπατε δὴ πρὸς Εζεκιαν Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς Ασσυρίων Τίς ἡ πεποίθησις αὕτη, ἦν πέποιθας;

18:20

εἶπας Πλήν λόγοι χειλέων βουλὴ καὶ δύναμις εἰς πόλεμον. *Hai detto: Soltanto parole di labbra sono consiglio e forza per la guerra*

νῦν οὖν τίνι πεποιθώς ἡθέτησας ἐν ἐμοί;

18:21

νῦν ἴδου πέποιθας σαυτῷ

ἐπὶ τὴν ὁάβδον τὴν καλαμίνην *su una verga di canna*

τὴν τεθλασμένην part. perf. p. θλάω *spezzata*

ταύτην, ἐπ' Αἴγυπτον: ὃς ἂν

στηριχθῇ στηρίζω *appoggio*

ἀνὴρ ἐπ' αὐτήν, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ

τρήσει ind. fut. a. τιτραω

αὐτήν: οὕτως Φαραω βασιλεὺς Αἴγυπτου πᾶσιν τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτόν.

18:22

καὶ ὅτι εἶπας πρός με Ἐπὶ κύριον θεὸν πεποίθαμεν: οὐχὶ αὐτὸς οὗτος, οὗ ἀπέστησεν Εζεκιας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῷ Ιουδᾳ καὶ τῇ Ιερουσαλημ Ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσετε ἐν Ιερουσαλημ;

18:23

καὶ νῦν

μίχθητε imp. aor. I p. μ(ε)ίγνυμι *to make an agreement with [τινι] accordarsi con*

δὴ τῷ κυρίῳ μου βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ δῶσω σοι δισχιλίους ἵππους, εἰ δυνήσῃ δοῦναι σεαυτῷ ἐπιβάτας ἐπ' αὐτούς.

18:24

καὶ πῶς ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπον

τοπάρχου τοπάρχης,-ου *comandante di regione, governatore*

ἐνὸς τῶν δούλων τοῦ κυρίου μου τῶν ἐλαχίστων; καὶ ἥλπισας σαυτῷ ἐπ' Αἴγυπτον εἰς ἄρματα καὶ ἵππεῖς.

18:25

καὶ νῦν μὴ ἄνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ διαφθεῖραι αὐτόν; κύριος εἶπεν πρός με Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ διάφθειρον αὐτήν.

18:26

καὶ εἶπεν Ελιακιμ υἱὸς Χελκιού καὶ Σομνας καὶ Ιωας πρὸς Ραψακην Λάλησον δὴ πρός τοὺς παῖδας σου Συριστί, ὅτι ἀκούομεν ἡμεῖς, καὶ οὐ λαλήσεις μεθ' ἡμῶν Ιουδαιστί, καὶ ἵνα τί λαλεῖς ἐν τοῖς ὀστὶν τοῦ λαοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ τείχους;

18:27

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ραψακης Μὴ ἐπὶ τὸν κύριόν σου καὶ πρὸς σὲ ἀπέστειλέν με ὁ κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους; οὐχὶ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς καθημένους ἐπὶ τοῦ τείχους τοῦ φαγεῖν τὴν κόπρον αὐτῶν καὶ πιεῖν τὸ οὔρον αὐτῶν μεθ' ὑμῶν ἄμα;

18:28

καὶ ἔστη Ραψακης καὶ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ Ιουδαιστὶ καὶ ἐλάλησεν καὶ εἶπεν Ακούσατε τοὺς λόγους τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων

18:29

Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Μὴ ἐπαιρέτω ὑμᾶς Εζεκιας λόγοις, ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὑμᾶς ἐξελέσθαι ἐκ χειρός μου.

18:30

καὶ μὴ ἐπελπιζέτω ὑμᾶς Εζεκιας πρὸς κύριον λέγων Ἐξαιρούμενος ἐξελεῖται ἡμᾶς κύριος, οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων.

18:31

μὴ ἀκούετε Εζεκιού, ὅτι τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων Ποιήσατε μετ' ἐμοῦ εὐλογίαν καὶ ἐξέλθατε πρός με, καὶ πίεται ἀνὴρ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ ἀνὴρ τὴν συκῆν αὐτοῦ φάγεται καὶ πίεται ὅδωρ τοῦ λάκκου αὐτοῦ,

18:32

ἔως ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς γῆ ὑμῶν, γῆ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἄρτου καὶ ἀμπελώνων, γῆ ἐλαίας ἐλαίου καὶ μέλιτος, καὶ ζήσετε καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε. καὶ μὴ ἀκούετε Εζεκιου, ὅτι ἀπατᾷ ὑμᾶς λέγων Κύριος όυσεται ἡμᾶς.

18:33

μὴ ὁνόμενοι ἐρρύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἔκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ χειρὸς βασιλέως Ασσυρίων;

18:34

ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς Αιμαθ καὶ Αρφαδ; ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς Σεπφαρουαῖν; καὶ ὅτι ἔξείλαντο Σαμάρειαν ἐκ χειρὸς μου;

18:35

τίς ἐν πᾶσιν τοῖς θεοῖς τῶν γαιῶν, οἱ ἔξείλαντο τὰς γὰς αὐτῶν ἐκ χειρὸς μου, ὅτι ἔξελεῖται κύριος τὴν Ιερουσαλημ ἐκ χειρὸς μου;

18:36

καὶ ἐκώφευσαν καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ λόγον, ὅτι ἐντολὴ τοῦ βασιλέως λέγων Οὐκ ἀποκριθήσεσθε αὐτῷ.

18:37

Καὶ εἰσῆλθεν Ελιακιμ υἱὸς Χελκιου ὁ οἰκονόμος καὶ Σομνας ὁ γραμματεὺς καὶ Ιωας υἱὸς Ασαφ ὁ ἀναμιμνήσκων πρὸς Εζεκιαν διερρηχότες τὰ ἴματα καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ τοὺς λόγους Ραψακού.

S'interroga il profeta Isaia (19,1-7)

19:1

καὶ ἐγένετο ὡς ἥκουσεν ὁ βασιλεὺς Εζεκιας, καὶ διέρρηξεν τὰ ἴματα ἑαυτοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον κυρίου.

19:2

καὶ ἀπέστειλεν Ελιακιμ τὸν οἰκονόμον καὶ Σομναν τὸν γραμματέα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν ἰερέων περιβεβλημένους σάκκους πρὸς Ησαιαν τὸν προφήτην υἱὸν Αμως,

19:3

καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν Τάδε λέγει Εζεκιας Ἡμέρα θλίψεως
καὶ ἐλεγμοῦ ἐλεγμός,-οὖ *refuting, reproving; neol. confutazione, disapprovazione*
καὶ παροργισμοῦ παροργισμός,-οὖ *provocation, anger; neol. provocazione, rabbia*
ἡ ἡμέρα αὕτη, ὅτι ἥλθον υἱοὶ ἔως ὧδίνων, καὶ ισχὺς οὐκ ἔστιν τῇ τικτούσῃ:

19:4

εἴ πως εἰσακούσεται κύριος ὁ θεός σου πάντας τοὺς λόγους Ραψακού, δὸν ἀπέστειλεν αὐτὸν βασιλεὺς Ασσυρίων ὁ κύριος αὐτοῦ ὄνειδίζειν θεὸν ζῶντα καὶ βλασφημεῖν ἐν λόγοις, οἵς ἥκουσεν κύριος ὁ θεός σου, καὶ λήμψῃ προσευχὴν

περὶ τοῦ λείμματος λεῖμμα,-ατος *resto*

τοῦ εύρισκομένου. *che si trova*

19:5

καὶ ἥλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως Εζεκιου πρὸς Ησαιαν,

19:6

καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ησαιας Τάδε ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν Τάδε λέγει κύριος Μὴ φοβηθῆς ἀπὸ τῶν λόγων, ὃν ἥκουσας, ὃν ἐβλασφήμησαν τὰ παιδάρια βασιλέως Ασσυρίων:

19:7

ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐν αὐτῷ πνεῦμα, καὶ ἀκούσεται ἀγγελίαν καὶ ἀποστραφήσεται εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ καταβαλῶ αὐτὸν ἐν ύδατι ὁμοφαίᾳ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

Ritorno di Rapsake (19,8-9)

19:8

Καὶ ἐπέστρεψεν Ραψακης καὶ εὗρεν τὸν βασιλέα Ασσυρίων πολεμοῦντα ἐπὶ Λομνα, ὅτι ἥκουσεν ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ Λαχις:

19:9

καὶ ἤκουσεν περὶ Θαρακα βασιλέως Αἰθιόπων λέγων Ιδοὺ ἐξῆλθεν πολεμεῖν μετὰ σοῦ. καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Εζεκιαν λέγων

Messaggio del re degli assiri ad Ezechia (19,10-19)

19:10

Μὴ ἐπαιρέτω σε ἐπαίρω *let (him) arouse, non ti lasci esaltare* κιν for MT κιν *let (him) deceive, non ti lasci ingannare*

ο θεός σου, ἐφ' ω σὺ πέποιθας ἐπ' αὐτῷ λέγων Οὐ μὴ παραδοθῇ Ιερουσαλημ εἰς χεῖρας βασιλέως Ασσυρίων.

19:11

ἰδού σὺ ἤκουσας πάντα, ὅσα ἐποίησαν βασιλεῖς Ασσυρίων πάσαις ταῖς γαῖς τοῦ ἀναθεματίσαι αὐτάς; καὶ σὺ όυσθήσῃ;

19:12

μὴ ἐξείλαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἑθνῶν, οὓς διέφθειραν οἱ πατέρες μου, τήν τε Γωζαν καὶ τὴν Χαρραν καὶ Ραφες καὶ νίοὺς Εδεμ τοὺς ἐν Θαεσθεν;

19:13

ποῦ ἐστιν ὁ βασιλεὺς Αιμαθ καὶ ὁ βασιλεὺς Αρφαδ; καὶ ποῦ ἐστιν Σεπφαρούαιν, Ανα καὶ Ανα; -

19:14

καὶ ἔλαβεν Εζεκιας τὰ βιβλία ἐκ χειρὸς τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτά: καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἀνέπτυξεν ἀναπτύσσω *to unfold open, spiegare*

αὐτὰς Εζεκιας ἐναντίον κυρίου

19:15

καὶ εἶπεν Κύριε ὁ θεὸς Ισραὴλ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβίν, σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

19:16

κλῖνον, κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον: ἀνοιξον, κύριε, τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἵδε καὶ ἄκουσον τοὺς λόγους Σενναχηρίου, οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα.

19:17

ὅτι ἀληθείᾳ, κύριε, ἥρημωσαν βασιλεῖς Ασσυρίων τὰ ἔθνη

19:18

καὶ ἔδωκαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, ὅτι οὐ θεοί εἰσιν, ἀλλ' ἡ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, ξύλα καὶ λίθοι, καὶ ἀπώλεσαν αὐτούς.

19:19

καὶ νῦν, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς μόνος.

Cantico d'Isaia (19,20-34)

19:20

Καὶ ἀπέστειλεν Ησαιας νίος Αμως πρὸς Εζεκιαν λέγων Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ισραὴλ Ά προστύξω πρός με περὶ Σενναχηρίου βασιλέως Ασσυρίων, ἤκουσα.

19:21

οὗτος ὁ λόγος, ὃν ἐλάλησεν κύριος ἐπ' αὐτόν Ἐξουδένησέν σε καὶ ἐμυκτήρισέν σε παρθένος θυγάτηρ Σιων, ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν αὐτῆς ἐκίνησεν θυγάτηρ Ιερουσαλημ.

19:22

τίνα ὠνείδισας καὶ ἐβλασφήμησας; καὶ ἐπὶ τίνα ὑψωσας φωνήν; καὶ ἥρας εἰς ὑψος τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς τὸν ἄγιον τοῦ Ισραὴλ.

19:23

ἐν χειρὶ ἀγγέλων σου ὠνείδισας κύριον καὶ εἶπας Ἐν τῷ πλήθει τῶν ἀρμάτων μου ἐγὼ ἀναβήσομαι εἰς ὑψος ὁρέων, μηδοὺς τοῦ Λιβάνου, καὶ ἔκοψα τὸ μέγεθος τῆς κέδρου αὐτοῦ, τὰ ἐκλεκτὰ κυπαρίσσων αὐτοῦ, καὶ ἥλθον

εἰς μελον = ιτιν retreat, place where one stays for the night albergo, luogo dove passare la notte
τέλους αὐτοῦ, δρυμοῦ Καρμήλου αὐτοῦ.

19:24

ἐγὼ ἔψυξα ψύχω to seek the cold air cercare l'aria fresca
καὶ ἐπιον ὕδατα ἀλλότρια καὶ ἐξηρήμωσα τῷ ἵχνει τοῦ ποδός μου πάντας ποταμοὺς
περιοχῆς valle di circonvallazione.

19:25

ἐπλασα πλάσσω ho plasmatō
αὐτήν,
νῦν ἥγαγον αὐτήν, καὶ ἐγενήθη
εἰς ἐπάρσεις ἔπαρσις, -εως heaps of ruins mucchi di rovine
ἀποικεσιῶν ἀποικεσία, -ας Jews in exile-♦ ιλλ for MT מִלָּא stone heaps neol.
μαχίμων, μάχιμος, -η, -ον uomo di guerra
πόλεις ὁχυράς.

19:26

καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς ἡσθένησαν τῇ χειρὶ¹
ἐπτηξαν ind. aor. I a. πτήσσω to cower in fear rannicchiarsi per la paura
καὶ κατησχύνθησαν, ἐγένοντο χόρτος ἀγροῦ
ἢ χλωρὰ χλωρός, -ά, -όν verde
βοτάνη, erba
χλόη tender grass erba tenera
δωμάτων dei tetti
καὶ πάτημα that which is trodden ciò che è calpestato
ἀπέναντι ἐστηκότος.

19:27

καὶ τὴν καθέδραν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου καὶ τὴν εἴσοδόν σου ἔγνων καὶ τὸν θυμόν σου ἐπ' ἐμέ.

19:28

διὰ τὸ ὄργισθηναι σε ἐπ' ἐμὲ καὶ
τὸ στρῆνός σου στρῆνος, -ους insolenza, arroganza
ἀνέβη ἐν τοῖς ὠσίν μου καὶ θήσω
τὰ ἀγκιστρά μου ἄγκιστρον, -ου hook gancio
ἐν τοῖς μυκτῆρσίν σου μυκτήρ, -ῆρος nostril narice
καὶ χαλινὸν χαλινός, -οῦ bit, bridle morso, briglia
ἐν τοῖς χείλεσίν σου καὶ ἀποστρέψω σε ἐν τῇ ὁδῷ, ἢ ἥλθες ἐν αὐτῇ.

19:29

καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον: φάγη τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν
αὐτόματα αὐτόματος, -η, -ον self-acting, spontaneously doing sth (of things) quello che cresce spontaneamente
καὶ τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ
τὰ ἀνατέλλοντα: ἀνατέλλω to spring up (of plants) ciò che spunta
καὶ ἔτι τρίτῳ
σπορὰ σπορά, -ᾶς sowing ci sarà la semina
καὶ ἄμητος, -ου reaping la mietitura
καὶ φυτεία planting il piantare
ἀμπελώνων, καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν.

19:30

καὶ προσθήσει τὸ διασεσωμένον οἶκου Ιουδα τὸ ὑπολειφθὲν όίζαν κάτω καὶ ποιήσει καρπὸν ἄνω. e di
nuovo metterà radice sotto ciò che si è salvato della casa di Giuda il resto e farà frutto in alto.

19:31

ὅτι ἐξ Ιερουσαλημ ἐξελεύσεται
κατάλειμμα in Resto
καὶ ἀνασῳζόμενος to escape (from) [ἐκ τινος] il fuggitivo
ἐξ ὅρους Σιων: ὁ ζῆλος κυρίου τῶν δυνάμεων ποιήσει τοῦτο.

19:32

οὐχ οὕτως: τάδε λέγει κύριος πρὸς βασιλέα Ἀσσυρίων Οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν πόλιν ταύτην καὶ οὐ τοξεύσει ἐκεῖ βέλος, καὶ

οὐ προφθάσει ind. fut. a. προφθάνω *non si avvicinerà*

αὐτὴν θυρεός, *ad essa alcun scudo*

καὶ οὐ μὴ ἐκχέη ἐκχέω *to pour out or forth e non verserà*

πρὸς αὐτὴν *contro di essa*

πρόσχωμα -ατος *mound (raised for attacking a city)* *terrapieno*

19:33

τῇ ὁδῷ, ἡ ἥλθεν, ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐκ εἰσελεύσεται, λέγει κύριος.

19:34

καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης δι' ἐμὲ καὶ διὰ Δανιὴλ τὸν δοῦλόν μου.

Uccisione di Sennacherim

19:35

Καὶ ἐγένετο ἔως νυκτὸς καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἐπάταξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἀσσυρίων ἐκατὸν ὄγδοήκοντα πέντε χιλιάδας: καὶ ὤρθρισαν τὸ πρώτον, καὶ ἴδοὺ πάντες σώματα νεκρά.

19:36

καὶ ἀπῆρεν καὶ ἐπορεύθη καὶ ἀπέστρεψεν Σενναχηρόμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων καὶ ὠκησεν ἐν Νινευῃ.

19:37

καὶ ἐγένετο αὐτοῦ προσκυνοῦντος ἐν οἴκῳ Νεσεραχ θεοῦ αὐτοῦ καὶ Αδραμελεχ καὶ Σαρασαρ οἱ γενέτοι αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ, καὶ αὐτοὶ ἐσώθησαν εἰς γῆν Αραρατ: καὶ ἐβασίλευσεν Ασορδαν ὁ γενέτος αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Malattia e guarigione di Ezechia (20,1-11)

20:1

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἡρρώστησεν Ἐζεκιας εἰς θάνατον. καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν Ἡσαιας υἱὸς Αμως ὁ προφήτης καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος Ἔντειλαι τῷ οἴκῳ σου, ὅτι ἀποθνήσκεις σὺ καὶ οὐ ζήσῃ.

20:2

καὶ ἀπέστρεψεν Ἐζεκιας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον καὶ ηὔξατο πρὸς κύριον λέγων

20:3

Ω δή, κύριε, μνήσθητι δή ὅσα περιεπάτησα ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ πλήρει καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐν διφθαλμοῖς σου ἐποίησα. καὶ ἔκλαυσεν Ἐζεκιας κλαυθμῷ μεγάλῳ.

20:4

καὶ ἦν Ἡσαιας ἐν τῇ αὐλῇ τῇ μέσῃ, καὶ ὁμηρα κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν λέγων

20:5

Ἐπίστρεψον καὶ ἐρεῖς πρὸς Ἐζεκιαν τὸν ἡγούμενον τοῦ λαοῦ μου Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Δανιὴλ τοῦ πατρός σου Ἡκουσα τῆς προσευχῆς σου, εἶδον τὰ δάκρυνά σου: ἴδού ἐγὼ ιάσομαί σε, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναβήσῃ εἰς οἴκον κυρίου,

20:6

καὶ προσθήσω ἐπὶ τὰς ἡμέρας σου πέντε καὶ δέκα ἔτη καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων σώσω σε καὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης δι' ἐμὲ καὶ διὰ Δανιὴλ τὸν δοῦλόν μου.

20:7

καὶ εἶπεν Λαβέτωσαν

παλάθην παλάθη,-ης *cake of dried fruit un dolce di frutta essicata*

σύκων καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τὸ

ἔλκος, *ulcera*

καὶ ὑγιάσει.

20:8

καὶ εἶπεν Ἔζεκιας πρὸς Ἡσαιαν Τί τὸ σημεῖον ὅτι ἱάσεται με κύριος καὶ ἀναβήσομαι εἰς οἴκον κυρίου τῆς ἡμέρας τῇ τρίτῃ;

20:9

καὶ εἶπεν Ἡσαιας Τοῦτο τὸ σημεῖον παρὰ κυρίου ὅτι ποιήσει κύριος τὸν λόγον, δὸν ἐλάλησεν: πορεύσεται ἡ σκιὰ δέκα βαθμούς, ἐὰν ἐπιστρέψῃ δέκα βαθμούς.

20:10

καὶ εἶπεν Ἔζεκιας Κοῦφον τὴν σκιὰν κλῖναι δέκα βαθμούς: οὐχί, ἀλλ' ἐπιστραφήτω ἡ σκιὰ δέκα βαθμούς εἰς τὰ ὄπίσω.

20:11

καὶ ἐβόησεν Ἡσαιας ὁ προφήτης πρὸς κύριον, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σκιὰ ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς εἰς τὰ ὄπίσω δέκα βαθμούς.

Ambasciata di Marodaxbaladan, re di Babilonia (20,12-19)

20:12

Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλεν Μαρωδαχβαλαδαν νίὸς Βαλαδαν βασιλεὺς Βαβυλῶνος βιβλία καὶ μανανα dono

πρὸς Ἔζεκιαν, ὅτι ἤκουσεν ὅτι ἡρῷοστησεν Ἔζεκιας.

20:13

καὶ ἔχάρῃ ἐπ' αὐτοῖς Ἔζεκιας καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς ὅλον τὸν οἶκον τοῦ νεκρῶθα, = π/ην (ketib) (his) treasure? tesoro

τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον, τὰ ἀρώματα καὶ τὸ ἔλαιον τὸ ἀγαθόν, καὶ τὸν οἶκον τῶν σκευῶν καὶ ὅσα ἡγρέθη ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ: οὐκ ἦν λόγος, δὸν οὐκ ἔδειξεν αὐτοῖς Ἔζεκιας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἔξουσίᾳ αὐτοῦ.

20:14

καὶ εἰσῆλθεν Ἡσαιας ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα Ἔζεκιαν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Τί ἐλάλησαν οἱ ἄνδρες οὗτοι καὶ πόθεν ἥκασιν πρὸς σέ; καὶ εἶπεν Ἔζεκιας Ἐκ γῆς πόρρωθεν ἥκασιν πρός με, ἐκ Βαβυλῶνος.

20:15

καὶ εἶπεν Τί εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ σου; καὶ εἶπεν Πάντα, ὅσα ἐν τῷ οἴκῳ μου, εἶδον: οὐκ ἦν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὁ οὐκ ἔδειξα αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου.

20:16

καὶ εἶπεν Ἡσαιας πρὸς Ἔζεκιαν Ἀκουσον λόγον κυρίου

20:17

Ιδοὺ ἡμέραι ἔρχονται καὶ λημφθήσεται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ ὅσα ἐθησαύρισαν οἱ πατέρες σου ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης εἰς Βαβυλῶνα: καὶ οὐχ ὑπολειφθήσεται ὁμηρία, δὲ εἶπεν κύριος:

20:18

καὶ οἱ υἱοί σου, οἱ ἔξελεύσονται ἐκ σου, οὓς γεννήσεις, λήμψεται, καὶ ἔσονται εὐνοῦχοι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος.

20:19

καὶ εἶπεν Ἔζεκιας πρὸς Ἡσαιαν Ἄγαθὸς ὁ λόγος κυρίου, δὸν ἐλάλησεν: ἔστω εἰρήνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου.

Fine del regno di Ezechia (20,20-21)

20:20

Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἔζεκιου καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ καὶ ὅσα ἐποίησεν, τὴν κρήνην κρήνη,-ης fontana

καὶ τὸν ὑδραγωγὸν aqueducto

καὶ εἰσήνεγκεν τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα;

20:21

καὶ ἐκοιμήθη Εζεκιας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυιδ, καὶ ἐβασίλευσεν Μανασσῆς σύνδεσμον αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Manasse re di Giuda (687-642 / 21,1-18)

21:1

Τιὸς δώδεκα ἑτῶν Μανασσῆς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ πεντήκοντα καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Οψιβᾳ.

21:2

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὁφθαλμοῖς κυρίου κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἑθνῶν, ὃν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν νιῶν Ισραὴλ,

21:3

καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ὠκοδόμησεν τὰ ψηλά,

ἀ κατέσπασεν *ind. aor. I a.* κατασπάω *che aveva distrutto*

Εζεκιας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἀνέστησεν θυσιαστήριον τῇ Βααλ καὶ ἐποίησεν ἄλση, καθὼς ἐποίησεν Αχαϊβ βασιλεὺς Ισραὴλ, καὶ προσεκύνησεν πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς

21:4

καὶ ὠκοδόμησεν θυσιαστήριον ἐν οἴκῳ κυρίου, ὡς εἶπεν Ἐν Ιερουσαλημ θήσω τὸ ὄνομά μου,

21:5

καὶ ὠκοδόμησεν θυσιαστήριον πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου

21:6

καὶ διῆγεν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν πυρὶ

καὶ ἐκληδονίζετο κληδονίζω *praticava la divinazione (neol).*

καὶ οἰωνίζετο οἰωνίζομαι *to divine from omens, to augure divinare con gli auspici*

καὶ ἐποίησεν

θελητὴν θελητής, -οῦ *the willing chi aveva rapporto con gli spiriti*

καὶ γνώστας: *quanti conoscevano*

ἐπλήθυνεν τοῦ ποιεῖν *fece in modo abbondante*

τὸ πονηρὸν ἐν ὁφθαλμοῖς κυρίου

παροργίσαι αὐτόν. *al punto da provocarlo all'ira.*

21:7

καὶ ἔθηκεν τὸ γλυπτὸν τοῦ ἄλσους ἐν τῷ οἴκῳ, ὃ εἶπεν κύριος πρὸς Δαυιδ καὶ πρὸς Σαλωμᾶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ καὶ ἐν Ιερουσαλημ, ἥ ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν Ισραὴλ, καὶ θήσω τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα

21:8

καὶ οὐ προσθήσω τοῦ σαλεῦσαι σαλεύω *to shake, to afflict [τινα] scuotere*

τὸν πόδα Ισραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς, ἥς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, οἵτινες φυλάξουσιν πάντα, ὅσα ἐνετειλάμην κατὰ πᾶσαν τὴν ἐντολήν, ἥν ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ δοῦλός μου Μωϋσῆς.

21:9

καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς Μανασσῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὁφθαλμοῖς κυρίου ὑπὲρ τὰ ἔθνη,

ἀ ἡφάνισεν *che fece scomparire*

κύριος ἐκ προσώπου νιῶν Ισραὴλ.

21:10

καὶ ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν λέγων

21:11

Ἄνθ' ὃν ὅσα ἐποίησεν Μανασσῆς ὁ βασιλεὺς Ιουδα τὰ βδελύγματα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἀπὸ πάντων, ὃν ἐποίησεν ὁ Αμιρραῖος ὁ ἐμπροσθεν, καὶ ἐξήμαρτεν καί γε Ιουδα ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν,

21:12

οὐχ οὕτως, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω κακὰ ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ Ιουδα, ὡστε παντὸς ἀκούοντος

ἡχήσει ἡχέω *risuoneranno*

ἀμφότερα τὰ ὡτα αὐτοῦ,

21:13

καὶ ἐκτενῶ ἐπὶ Ιερουσαλημ τὸ μέτρον Σαμαρείας καὶ τὸ στάθμιον οἴκου Αχααβ
καὶ ἀπαλείψω ind. fut. ἀπαλείφω *to wipe out* [τι] (metaph.) *distruggere completamente*
τὴν Ιερουσαλημ, καθὼς

ἀπαλείφεται *si pulisce*

οἱ ἀλάβαστροι *il vetro*

ἀπαλειφόμενος *perché sia pulito*

καὶ καταστρέφεται ind. pres. m. καταστρέφω *to turn upside down* [τι] *e si ripiegherà*
ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ,

21:14

καὶ ἀπώσομαι ind. fut. m. ἀπωθέω *rigetterò*

τὸ ὑπόλειμμα τῆς κληρονομίας μου *il resto della mia eredità*

καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔσονται

εἰς διαρπαγὴν *oggetto di rapina*

καὶ εἰς προνομήν *prigionia, schiavitù*

πᾶσιν τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν,

21:15

ἀνθ' ὧν ὄσα

ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς μου καὶ ᾧσαν παροργίζοντές με ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἣς ἐξήγαγον τοὺς
πατέρας αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης.

21:16

καὶ γε αἷμα ἀθῷον ἐξέχεεν Μανασσῆς πολὺ σφόδρα, ἔως οὐ ἐπλησσεν τὴν Ιερουσαλημ στόμα εἰς στόμα,
πλὴν τῶν ἀμαρτιῶν αὐτοῦ, ὧν ἐξήμαρτεν τὸν Ιουδαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου.

21:17

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆς καὶ πάντα, ὄσα ἐποίησεν, καὶ ἡ ἀμαρτία αὐτοῦ, ἣν ἤμαρτεν, οὐχὶ¹
ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα;

21:18

καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν τῷ κήπῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ἐν κήπῳ
Οζα, καὶ ἐβασίλευσεν Αμων υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Amon re di Giuda (642-640 / 21,19-26)

21:19

Τίος εἴκοσι καὶ δύο ἑτῶν Αμων ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ
ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Μεσολλαμ θυγάτηρ Αρους ἐξ Ιετεβα.

21:20

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καθὼς ἐποίησεν Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ,

21:21

καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ, ἥ ἐπορεύθη ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐλάτρευσεν τοῖς εἰδώλοις, οἵς ἐλάτρευσεν ὁ
πατὴρ αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτοῖς

21:22

καὶ ἐγκατέλιπεν τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ κυρίου.

21:23

καὶ συνεστράφησαν οἱ παῖδες Αμων πρὸς αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσαν τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

21:24

καὶ ἐπάταξεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς πάντας τοὺς συστράφεντας ἐπὶ τὸν βασιλέα Αμων, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ
λαὸς τῆς γῆς τὸν Ιωσιαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

21:25

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Αμων, ὄσα ἐποίησεν, οὐκ ἴδου ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν
ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα;

21:26

καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ Οζα, καὶ ἐβασίλευσεν Ιωσιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Giosia re di Giuda (640-609)

22:1

Τιὸς ὁκτὼ ἑτῶν Ιωσιας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τριάκοντα καὶ ἐν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ιεδιδα θυγάτηρ Ἐδεια ἐκ Βασουρωθ.

22:2

καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Δανιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστη δεξιὰ ἢ ἀριστερά.

22:3

Scoperta del libro della Legge (3-10) Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ὁκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ Ιωσια ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὄγδῳ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Σαφφαν νίὸν Εσελιου νίὸν Μεσολλαμ τὸν γραμματέα οἴκου κυρίου λέγων

22:4

Ἀνάβηθι πρὸς Χελκιαν τὸν ἰερέα τὸν μέγαν καὶ σφράγισον τὸ ἀργύριον τὸ εἰσενεχθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου, ὁ συνήγαγον οἱ φυλάσσοντες

τὸν σταθμὸν *door porta, soglia*

παρὰ τοῦ λαοῦ,

22:5

καὶ δότωσαν αὐτὸν ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα

τῶν καθεσταμένων καθίστημι *che sovrintendono*

ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τοῖς ποιοῦσιν τὰ ἔργα τοῖς ἐν οἴκῳ κυρίου τοῦ κατισχῦσαι

τὸ βεδεκ 2 Kgs 12,6(bis).7.8(bis) γΤΒ = *breach(es) rottura*

τοῦ οἴκου,

22:6

τοῖς τέκτοσιν τέκτων,-ονος *ai carpentieri*

καὶ τοῖς οἰκοδόμοις οἰκοδόμος,-ον *builder ai costruttori*

καὶ τοῖς τειχισταῖς, τειχιστής,-ον *builder, mason; neol. ai muratori*

καὶ τοῦ κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους

λατομητοὺς λατομητός,-ή,-όν *hewn; neol.? tagliato, squadrato*

τοῦ κραταιῶσαι τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου:

22:7

πλὴν οὐκ ἔξελογίζοντο *imperf. ἐκλογίζομαι to ask an account of [τινά τι] chiedere conto a qualcuno di qualcosa αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ διδόμενον αὐτοῖς, ὅτι ἐν πίστει αὐτοὶ ποιοῦσιν.*

22:8

Ritrovamento della Legge del Signore(8-10) καὶ εἶπεν Χελκιας ὁ ἰερεὺς ὁ μέγας πρὸς Σαφφαν τὸν γραμματέα Βιβλίον τοῦ νόμου εὗρον ἐν οἴκῳ κυρίου: καὶ ἔδωκεν Χελκιας τὸ βιβλίον πρὸς Σαφφαν, καὶ ἀνέγνω αὐτό.

22:9

καὶ εἰσήνεγκεν πρὸς τὸν βασιλέα Ιωσιαν καὶ ἐπέστρεψεν τῷ βασιλεῖ ὥῆμα καὶ εἶπεν

Ἐχώνευσαν *ind. aor. χωνεύω to smelt or to collect [τι] fondere o ritirare*

οἱ δοῦλοι σου τὸ ἀργύριον τὸ εύρεθὲν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ ἔδωκαν αὐτὸν ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα τῶν καθεσταμένων καθίστημι *che sovrintendono*

ἐν οἴκῳ κυρίου.

22:10

καὶ εἶπεν Σαφφαν ὁ γραμματεὺς πρὸς τὸν βασιλέα λέγων Βιβλίον ἔδωκέν μοι Χελκιας ὁ ἰερεὺς: καὶ ἀνέγνω αὐτὸν Σαφφαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

22:11

Si consulta la profetessa Olda (11-20) καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τοῦ νόμου, καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια ἔαυτοῦ.

22:12

καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκια τῷ ἰερεῖ καὶ τῷ Αχικαμ υἱῷ Σαφφαν καὶ τῷ Αχοβωρ υἱῷ Μιχαιου καὶ τῷ Σαφφαν τῷ γραμματεῖ καὶ τῷ Ασαια δούλῳ τοῦ βασιλέως λέγων

22:13

Δεῦτε ἐκζητήσατε τὸν κύριον περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ Ιουδα περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ εὐρεθέντος τούτου, ὅτι μεγάλη ἡ ὄργὴ κυρίου ἡ ἐκκεκαυμένη ἐν ἡμῖν ὑπὲρ οὗ οὐκ ἥκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τούτου τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα καθ' ἡμῶν.

22:14

καὶ ἐπορεύθη Χελκιας ὁ ἰερεὺς καὶ Αχικαμ καὶ Αχοβωρ καὶ Σαφφαν καὶ Ασαιας πρὸς Ολδαν τὴν προφῆτιν γυναῖκα Σελλημ νίοῦ Θεκουε νίοῦ Αραας τοῦ ἴματιοφύλακος, καὶ αὐτὴ κατώκει ἐν Ιερουσαλημ

ἐν τῇ μασενα, = **גָּנֶשׁ** *secondo [quartiere]*

καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτήν.

22:15

καὶ εἶπεν αὐτοῖς Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Εἴπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστείλαντι ύμᾶς πρός με

22:16

Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτόν, πάντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου, οὓς ἀνέγνω βασιλεὺς Ιουδα,

22:17

ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με καὶ ἐθυμίων θεοῖς ἐτέροις, ὅπως παροργίσωσίν με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἐκκαυθήσεται ὁ θυμός μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ οὐ σβεσθήσεται.

22:18

καὶ πρὸς βασιλέα Ιουδα τὸν ἀποστείλαντα ύμᾶς ἐπιζητήσαι τὸν κύριον τάδε ἐρεῖτε πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Οἱ λόγοι, οὓς ἥκουσας,

22:19

ἀνθ' ὧν ὅτι

ἡπαλύνθη aor. p. ἀπαλύνω P: *to be softened (metaph.) esser ammorbidito*

ἡ καρδία σου

καὶ ἐνετράπης ind. aor II p. ἐντρέπομαι *to reverence, to feel regard for [τινα] aver rispetto*

ἀπὸ προσώπου κυρίου, *davanti al volto del Signore*

ώς ἥκουσας ὅσα ἐλάλησα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὸν τοῦ εἶναι εἰς ἀφανισμὸν *sterminio, distruzione*

καὶ εἰς κατάραν, καὶ διέρρηξας τὰ ἴματά σου καὶ ἔκλαυσας ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ γε ἐγὼ ἥκουσα, λέγει κύριος.

22:20

οὐχ οὕτως: ἵδού ἐγὼ προστίθημί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου, καὶ συναχθήσῃ εἰς τὸν τάφον σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὐκ ὄφθήσεται ἐν τοῖς ὄφθαλμοῖς σου ἐν πᾶσιν τοῖς κακοῖς, οἵς ἐγὼ εἰμι ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον. καὶ ἐπέστρεψαν τῷ βασιλεῖ τὸ ὄχημα.

Lettura della Legge (23,1-3)

23:1

Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ συνήγαγεν πρὸς ἑαυτὸν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ιουδα καὶ Ιερουσαλημ.

23:2

καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς οἴκον κυρίου καὶ πᾶς ἀνὴρ Ιουδα καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν Ιερουσαλημ μετ' αὐτοῦ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ προφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἔως μεγάλου, καὶ ἀνέγνω ἐν ὥστιν αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τῆς διαθήκης τοῦ εὐρεθέντος ἐν οἴκῳ κυρίου.

23:3

καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν στῦλον καὶ διέθετο διαθήκην ἐνώπιον κυρίου τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω κυρίου καὶ τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἐν πάσῃ

καρδίᾳ καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ τοῦ ἀναστῆσαι τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, τὰ γεγραμμένα ἐπὶ τὸ βιβλίον τοῦτο: καὶ ἔστη πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῇ διαθήκῃ.

Il culto del Signore in Giuda (23,4-14)

23:4

καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκια τῷ ἰερεῖ τῷ μεγάλῳ

καὶ τοῖς Ἱερεῦσιν τῆς δευτέρωσεως δευτέρωσις, -εως *second rate or course in seconda*

καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὸν σταθμὸν τοῦ ἔξαγαγεῖν ἐκ τοῦ ναοῦ κυρίου πάντα τὰ σκεύη τὰ πεποιημένα τῷ Βααλ καὶ τῷ ἄλσει καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέκαυσεν αὐτὰ ἔξω Ιερουσαλημ ἐν σαδημωθ = *πιοτσ* (pl. of *פָמֶד*) *fields, terraces campi, terrazze*

Κεδρῶν καὶ ἔλαβεν τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς Βαιθηλ.

23:5

καὶ κατέπαυσεν *ind. aor. I* καταπάνω *fece cessare*

τοὺς χωμαριμ, = *מִירָמָם* *i sacerdoti idolatri*

οὓς ἔδωκαν βασιλεῖς Ιουδα καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν Ιουδα καὶ τοῖς περικύκλῳ Ιερουσαλημ, καὶ τοὺς θυμιῶντας τῷ Βααλ καὶ τῷ ἥλιῳ καὶ τῇ σελήνῃ

καὶ τοῖς μαζουρωθ = *πιοτσ* *costellazioni* *τορούμ* per TM *תִּלְוָמָלָל* *לִלְמָל* *alle costellazione, alla posizione delle stelle dello zodiaco*

καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ.

23:6

καὶ ἐξήνεγκεν τὸ ἄλσος ἐξ οἴκου κυρίου ἔξωθεν Ιερουσαλημ εἰς τὸν χειμάρρουν Κεδρῶν καὶ κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν τῷ χειμάρρῳ Κεδρῶν

καὶ ἐλέπτυνεν *imperf. λεπτύνω* *ridurre*

εἰς χοῦν *in polvere*

καὶ ἔρριψεν τὸν χοῦν αὐτοῦ εἰς τὸν τάφον τῶν υἱῶν τοῦ λαοῦ.

23:7

καὶ καθεῖλεν τὸν οἶκον

τῶν καδησιμ = *מִשְׁׂדָק* *prostituti del tempio*

τῶν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, οὗ αἱ γυναῖκες

ὕφαινον *ind. imperf. ύφαίνω* *to weave tessere*

ἐκεῖ

χεττιν = *מִתְחַנֵּם* - ο *כְּתָנָה* *linen garments for MT* *בַּתְּה* *capi d'abbigliamento*

τῷ ἄλσει.

23:8

καὶ ἀνήγαγεν πάντας τοὺς Ἱερεῖς ἐκ πόλεων Ιουδα καὶ ἐμίανεν τὰ ὑψηλά, οὓς ἐθυμίασαν ἐκεῖ οἱ Ἱερεῖς, ἀπὸ Γαβαα καὶ ἔως Βηροσαβεε. καὶ καθεῖλεν τὸν οἶκον τῶν πυλῶν τὸν παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης Ιησου ἄρχοντος τῆς πόλεως,

τῶν ἐξ ἀριστερῶν ἀνδρός *quelle [le porte] a sinistra di uomo*

ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως.

23:9

πλὴν οὐκ ἀνέβησαν οἱ Ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον κυρίου ἐν Ιερουσαλημ, ὅπι εἰ μὴ ἔφαγον ἄζυμα ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

23:10

καὶ ἐμίανεν τὸν Ταφεθ τὸν ἐν φάραγγι υἱὸν Εννομ τοῦ διάγειν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἄνδρα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Μολοχ ἐν πυρί.

23:11

καὶ κατέπαυσεν *e fece cessare, fece togliere*

τοὺς ἵππους, οὓς ἔδωκαν βασιλεῖς Ιουδα τῷ ἥλιῳ ἐν τῇ εἰσόδῳ οἴκου κυρίου εἰς

τὸ γαζοφυλάκιον *stanza del tesoro*

Ναθαν βασιλέως τοῦ εὐνούχου

ἐν φρασούριμ, = *פָרָרָרָם* *courts corti*

καὶ τὸ ἄρμα τοῦ ἡλίου κατέκαυσεν πυρί.

23:12

καὶ τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ ὑπερῷου Αχαζ, ἀ ἐποίησαν βασιλεῖς Ιουδα, καὶ τὰ θυσιαστήρια, ἀ ἐποίησεν Μανασσῆς ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου, καὶ καθεῖλεν ὁ βασιλεὺς καὶ κατέσπασεν ἐκεῖθεν καὶ ἔρριψεν τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς τὸν χειμάρρον Κεδρῶν.

23:13

καὶ τὸν οἶκον τὸν ἐπὶ πρόσωπον Ιερουσαλημ τὸν ἐκ δεξιῶν τοῦ ὅρους τοῦ Μοσοαθ, ὃν ὥκοδόμησεν Σαλωμῶν βασιλεὺς Ισραὴλ τῇ Αστάρτῃ

προσοχθίσματι *provocazione, idolo*

Σιδωνίων καὶ τῷ Χαμαὼς προσοχθίσματι Μωαβ καὶ τῷ Μολχολ βδελύγματι νίῶν Αμμῶν, ἐμίανεν ὁ βασιλεὺς.

23:14

καὶ συνέτριψεν τὰς στήλας καὶ ἔξωλέθρευσεν τὰ ἄλση καὶ ἔπλησεν τοὺς τόπους αὐτῶν ὀστέων ἀνθρώπων. –

Giosia purifica anche il territorio dell'antico regno d'Israele (23,15-20)

23:15

καί γε τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθηλ, τὸ ὑψηλόν, ὃ ἐποίησεν Ιεροβοαμ νίδις Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραὴλ, καί γε τὸ θυσιαστήριον ἐκεῖνο καὶ τὸ ὑψηλὸν κατέσπασεν καὶ συνέτριψεν τοὺς λίθους αὐτοῦ καὶ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν καὶ κατέκαυσεν τὸ ἄλσος.

23:16

καὶ ἔξενευσεν *ind. aor. ἐκνεύω guardò attorno*

Ιωσιας καὶ εἶδεν τοὺς τάφους τοὺς ὄντας ἐκεῖ ἐν τῇ πόλει καὶ ἀπέστειλεν καὶ ἔλαβεν τὰ ὄστα ἐκ τῶν τάφων καὶ κατέκαυσεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐμίανεν αὐτὸν κατὰ τὸ ὄχημα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ὁ ἀνθρωπὸς τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἑστάναι Ιεροβοαμ ἐν τῇ ἑορτῇ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἐπιστρέψας ἤρεν τοὺς ὄφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ λαλήσαντος τοὺς λόγους τούτους

23:17

καὶ εἶπεν Τί

τὸ σκόπελον *mound; neol. collinetta*

ἐκεῖνο, ὃ ἐγὼ ὁρῶ; καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως Ὅ ἀνθρωπὸς τοῦ θεοῦ ἐστιν ὃ ἔξεληλυθώς ἐξ Ιουδα καὶ ἐπικαλεσάμενος τοὺς λόγους τούτους, οὓς ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Βαιθηλ.

23:18

καὶ εἶπεν Ἄφετε αὐτό, ἀνήρ μὴ κινησάτω τὰ ὄστα αὐτοῦ: καὶ ἔρρυσθησαν τὰ ὄστα αὐτοῦ μετὰ τῶν ὄστῶν τοῦ προφήτου τοῦ ἥκοντος ἐκ Σαμαρείας. –

23:19

καὶ γε εἰς πάντας τοὺς οἴκους τῶν ὑψηλῶν τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν Σαμαρείας, οὓς ἐποίησαν βασιλεῖς Ισραὴλ παροργίζειν κύριον, ἀπέστησεν Ιωσιας καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς πάντα τὰ ἔργα, ἀ ἐποίησεν ἐν Βαιθηλ.

23:20

καὶ ἐθυσίασεν πάντας τοὺς ιερεῖς τῶν ὑψηλῶν τοὺς ὄντας ἐκεῖ ἐπὶ τῶν θυσιαστηρίων καὶ κατέκαυσεν τὰ ὄστα τῶν ἀνθρώπων ἐπ' αὐτά: καὶ ἐπεστράφη εἰς Ιερουσαλημ.

Celebrazione della festa di Pasqua (23,21-23)

23:21

Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς παντὶ τῷ λαῷ λέγων Ποιήσατε τὸ πασχα τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν, καθὼς γέγραπται ἐπὶ βιβλίου τῆς διαθήκης ταύτης:

23:22

ὅτι οὐκ ἐγενήθη τὸ πασχα τοῦτο ἀφ' ἡμερῶν τῶν κριτῶν, οἵ ἔκρινον τὸν Ισραὴλ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας βασιλέων Ισραὴλ καὶ βασιλέων Ιουδα,

23:23

ὅτι ἀλλ' ἡ τῷ ὄκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τοῦ βασιλέως Ιωσια ἐγενήθη τὸ πασχα τῷ κυρίῳ ἐν Ιερουσαλημ.

Riflessioni sulla riforma (23,24-27)

23:24

καὶ γε τοὺς θελητὰς θελητίς,-οὐ *the willing, those whose will has control over spirits*-◊ **הַבְּ** for MT **mediums?**, *spirits of the dead (fathers)?*, see also 2 Kgs 21,6 *disponibili*,

καὶ τοὺς γνωριστὰς γνωριστίς,-οὐ *medium, familiar spirit* (etym. transl. of **עַד** ◊ **יֵדָה** *to know*).

καὶ τὰ θεραφιν = *נִפְרָת* (Aram.?) for MT **מִפְרָת teraphim, idols**

καὶ τὰ εἰδωλα καὶ πάντα

τὰ προσοχθίσματα *abominazioni*

τὰ γεγονότα ἐν γῇ Ιουδα καὶ ἐν Ιερουσαλημ ἐξῆρεν ὁ βασιλεὺς Ιωσιας, ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου, οὐ εὗρεν Χελκιας ὁ ἱερεὺς ἐν οἴκῳ κυρίου.

23:25

ὅμιοις αὐτῷ οὐκ ἐγενήθη ἐμπροσθεν αὐτοῦ βασιλεύς, δις ἐπέστρεψεν πρὸς κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύι αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον Μωυσῆ, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη ὅμιοις αὐτῷ.

23:26

πλὴν οὐκ ἀπεστράφη κύριος ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς αὐτοῦ τοῦ μεγάλου, οὐ ἐθυμώθη ὀργὴ αὐτοῦ ἐν τῷ Ιουδα ἐπὶ τοὺς παροργισμούς, οὓς παρώργισεν αὐτὸν Μανασσῆς.

23:27

καὶ εἶπεν κύριος Καὶ γε τὸν Ιουδαν ἀποστήσω ἀπὸ τοῦ προσώπου μου, καθὼς ἀπέστησα τὸν Ισραηλ, καὶ ἀπώσομαι *ind. fut. M. ἀπωθέω rigetterò*

τὴν πόλιν ταύτην, ἣν ἐξελεξάμην, τὴν Ιερουσαλημ, καὶ τὸν οἶκον, οὐ εἶπον Ἐσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ.

Conclusione del regno di Giosia (23,28-30)

23:28

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωσιου καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα;

23:29

ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Φαραω Νεχαω βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ βασιλέα Ασσυρίων ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην: καὶ ἐπορεύθη Ιωσιας εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν Νεχαω ἐν Μαγεδδῳ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτόν.

23:30

καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ νεκρὸν ἐκ Μαγεδδῳ καὶ ἥγαγον αὐτὸν εἰς Ιερουσαλημ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν πόλει Δανιδ, καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ιωαχας νιὸν Ιωσιου καὶ ἔχοισαν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Ioaxaz re di Giuda (23,31-35 609)

23:31

Τίος εἴκοσι καὶ τριῶν ἔτῶν ἣν Ιωαχας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Αμιταλ θυγάτηρ Ιερεμιου ἐκ Λεμνα.

23:32

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ.

23:33

καὶ μετέστησεν αὐτὸν *lo trasferì*

Φαραω Νεχαω ἐν Δεβλαθα ἐν γῇ Εμαθ τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἔδωκεν

ζημίαν *penalty, penalizzazione*

ἐπὶ τὴν γῆν ἐκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ ἐκατὸν τάλαντα χρυσίου.

23:34

καὶ ἐβασίλευσεν *fece regnare*

Φαραὼ Νεχαὼ ἐπ' αὐτοὺς τὸν Ελιακιμοῦ γένοντα βασιλέως Ιουδα ἀντὶ Ιωσιου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ιωακιμῷ: καὶ τὸν Ιωαχαῖον ἔλαβεν καὶ εἰσήγεγκεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

23:35

καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἔδωκεν Ιωακιμοῦ τῷ Φαραῷ: πλὴν ἐτιμογράφησεν *ind. aor. I* τιμογραφέω *to tax by assessment [τι]*; *neol.?* *tassare con valutazione* τὴν γῆν τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόματος Φαραῷ, ἀνήρ κατὰ τὴν συντίμησιν συντίμησις, -εως *valutazione* αὐτοῦ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον μετὰ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς δοῦναι τῷ Φαραῷ Νεχαῷ.

Ioakim re di Giuda (23,36-24,7 / 609-598)

23:36

Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ιωακιμοῦ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἐνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ιελδαφ Θυγάτηρ Φεδεια ἐκ Ρουμα.

23:37

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ.

24:1

ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ Ιωακιμοῦ δοῦλος τρία ἔτη:

καὶ ἐπέστρεψεν *aor.* ἐπιστρέφω *verbo descrittivo: e di nuovo*

καὶ ἡθέτησεν ἐν αὐτῷ. ἀθετέω *si ribellò*

24:2

καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ

τοὺς μονοζώνους *vedi 5:2 bande di uomini armati leggermente*

τῶν Χαλδαίων καὶ τοὺς μονοζώνους Συρίας καὶ τοὺς μονοζώνους Μωαβ καὶ τοὺς μονοζώνους υἱῶν Αμμων καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ Ιουδᾳ τοῦ κατισχύσαι κατὰ τὸν λόγον κυρίου, διὸ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν.

24:3

πλὴν ἐπὶ τὸν θυμὸν κυρίου ἦν ἐν τῷ Ιουδᾳ ἀποστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ἐν ἀμαρτίαις Μανασσῆ κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν:

24:4

καὶ γε αἷμα ἀθῷον ἐξέχεεν καὶ ἐπλησεν τὴν Ιερουσαλημ αἵματος ἀθῷου: καὶ οὐκ ἡθέλησεν κύριος ἴλασθῆναι. ἴλασκομαι *essere propiziato quindi perdonare*

24:5

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωακιμοῦ καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἴδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδᾳ;

24:6

καὶ ἐκοιμήθη Ιωακιμοῦ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ιωακιμοῦ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Ioakim, re di Giuda 24,8-17 / 598)

24:7

καὶ οὐ προσέθετο ἔτι βασιλεὺς Αἴγυπτου ἐξελθεῖν ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔλαβεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ χειμάρρου Αἴγυπτου ἔως τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου πάντα, ὅσα ἦν τοῦ βασιλέως Αἴγυπτου.

24:8

Υἱὸς ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν Ιωακιμοῦ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Νεσθα Θυγάτηρ Ελλαναθαν ἐξ Ιερουσαλημ.

24:9

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

24:10

Prima deportazione (10-17) ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ιερουσαλήμ,

καὶ ἦλθεν ἡ πόλις ἐν περιοχῇ. *E venne la città nell'assedio*

24:11

καὶ εἰσῆλθεν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς τὴν πόλιν, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπολιόρκουν *imperf. πολιορκέω assediavano*

ἐπ' αὐτήν.

24:12

καὶ ἔξῆλθεν Ιωακίμ βασιλεὺς Ιουδα ἐπὶ βασιλέα Βαβυλῶνος, αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ καὶ οἱ εὐνοῦχοι αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν ἔτει δύγδων τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

24:13

καὶ ἔξήνεγκεν ἐκεῖθεν πάντας τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ συνέκοψεν πάντα τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ, ἀ ἐποίησεν Σαλωμῶν βασιλεὺς Ισραὴλ ἐν τῷ ναῷ κυρίου, κατὰ τὸ ὄχημα κυρίου.

24:14

καὶ ἀπώκισεν αορ. I ἀποικίζω *deportò*

τὴν Ιερουσαλήμ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς δυνατοὺς ισχύι αἰχμαλωσίας *prigionia* (significato di questo genitivo)

δέκα χιλιάδας

αἰχμαλωτίσας part. aor. αἰχμαλωτίζω *avendo fatto prigionieri*

καὶ πᾶν τέκτονα *carpentiere*

καὶ τὸν συγκλείοντα, ὁ συγκλείων *smith*

καὶ οὐχ ὑπελείφθη πλὴν οἱ πτωχοὶ τῆς γῆς.

24:15

καὶ ἀπώκισεν τὸν Ιωακίμ εἰς Βαβυλῶνα καὶ τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς εὐνούχους αὐτοῦ: καὶ τοὺς ισχυροὺς τῆς γῆς ἀπήγαγεν ἀποικεσίαν ἐξ Ιερουσαλήμ εἰς Βαβυλῶνα

24:16

καὶ πάντας τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως ἐπτακισχιλίους καὶ τὸν τέκτονα καὶ τὸν συγκλείοντα χιλίους, πάντες δυνατοὶ ποιοῦντες πόλεμον, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος μετοικεσίαν εἰς Βαβυλῶνα.

24:17

καὶ ἐβασίλευσεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Μαθθανιαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σεδεκία.

Sedekia, re di Giuda (24,18-25,7 / 598-587)

24: 18

Τίὸς εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἐνιαυτοῦ Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἔνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Αμιταλ Θυγάτηρ Ιερεμίου.

24:19

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν Ιωακίμ:

24:20

ὅτι ἐπὶ τὸν θυμὸν κυρίου ἦν ἐπὶ Ιερουσαλήμ καὶ ἐν τῷ Ιουδα, ἔως ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

καὶ ἤθέτησεν *si ribellò*

Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος.

25:1

Gerusalemme assediata (1-7) καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ ἥλθεν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ιερουσαλήμ καὶ

παρενέβαλεν aor. ind. παρεμβάλλω *e si accampò*

ἐπ' αὐτὴν *davanti ad essa*

καὶ ὡκοδόμησεν ἐπ' αὐτὴν

περίτειχος *surrounding wall; neol. un muro circostante*

κύκλῳ.

25:2

καὶ ἦλθεν ἡ πόλις ἐν περιοχῇ ἔως τοῦ ἑνδεκάτου ἔτους τοῦ βασιλέως Σεδεκιου:

25:3

ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς καὶ ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἤσαν ἀρτοὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς.

25:4

καὶ ἐράγη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πολέμου ἐξῆλθον νυκτὸς ὁδὸν πύλης τῆς ἀνὰ μέσον τῶν τειχέων, αὕτη ἡ ἐστιν τοῦ κήπου τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τὴν πόλιν κύκλῳ. καὶ ἐπορεύθη ὁδὸν τὴν Αραβία,

25:5

καὶ ἐδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὅπιστα τοῦ βασιλέως καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἐν Αραβίᾳ Ιεριχώ, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ

διεσπάρη ind. aor. II p. διασπείρω *fu disperso*

ἐπάνωθεν αὐτοῦ.

25:6

καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα καὶ ἥγανον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Δεβλαθα, καὶ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ κρίσιν:

25:7

καὶ τοὺς υἱοὺς Σεδεκιου ἔσφαξεν κατ' ὄφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὄφθαλμοὺς Σεδεκιου ἔξετύφλωσεν aor I ἐκτυφλώω *accecò*

καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις καὶ ἥγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα.

25:8

Saccheggio di Gerusalemme e seconda deportazione (8-21) Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ἐβδόμῃ τοῦ μηνὸς [αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἐννεακαιδέκατος τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος] ἦλθεν Ναβουζαρδαν ὁ ἀρχιμάγειρος *capo della guardia reale*

ἔστως ἐνώπιον βασιλέως Βαβυλῶνος εἰς Ιερουσαλημ.

25:9

καὶ ἐνέπρησεν τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ πάντας τοὺς οἴκους Ιερουσαλημ, καὶ πᾶν οἶκον ἐνέπρησεν

25:10

οἱ ἀρχιμάγειροι.

25:11

καὶ τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ τὸ καταλειφθὲν ἐν τῇ πόλει καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας, οἱ ἐνέπεσον πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος,

καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ στηρίγματος *the rest of the solid (citizens)-* |μαחַ רתָּא| *il resto del solido, forte per MT |μαחַ רתָּא| the rest of the multitude*

μετῆρεν *portò via*

Ναβουζαρδαν ὁ ἀρχιμάγειρος.

25:12

καὶ ἀπὸ τῶν πτωχῶν τῆς γῆς ὑπέλιπεν οἱ ἀρχιμάγειροι εἰς ἀμπελουργοὺς

καὶ εἰς γαβιν. = γְּבָר (Aram.?) for MT מִבָּר farmers, agricoltori cfr. γεωργοί Jer 52,16

25:13

καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου

καὶ τὰς μεχωνῶθ = נִקָּמָה stands, bases basi

καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι καὶ ἤραν τὸν χαλκὸν αὐτῶν εἰς Βαβυλῶνα.

25:14

καὶ τοὺς λέβητας λέβης,-ητος *kettle, cauldron bollitore,*

καὶ τὰ ιαμιν **לִמְעֵי**= ? for MT מִיעֵי *shovels pale* (for cleaning the altar) 2 Kgs 25,14, see also Gn 36,24 Ιαμιν = מִיעֵי springs

καὶ τὰς φιάλας φιάλη,-ης *shallow bowl, cup bacinella poco profonda, coppa*

καὶ τὰς θυίσκας θυίσκη,-ης *censer; neol. turibolo*

καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ, ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, ἔλαβεν:

25:15

καὶ τὰ πυρεῖα πυρεῖον,-ου *incensiere*

καὶ τὰς φιάλας τὰς χρυσᾶς *e le baccinelle d'oro*

καὶ τὰς ἀργυρᾶς ἀργυροῦς,-ᾶ,-οῦν *d'argento*

ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος,

25:16

στύλους δύο, ἡ θάλασσα ἡ μία καὶ τὰ μεχωνωθ, ἀ ἐποίησεν Σαλωμῶν τῷ οἴκῳ κυρίου: οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ πάντων τῶν σκευῶν.

25:17

όκτωκαίδεκα πήχεων ὑψος τοῦ στύλου τοῦ ἐνός,

καὶ τὸ χωθαρ = *প্রতুল* *capitello*

ἐπ' αὐτοῦ τὸ χαλκοῦν, καὶ τὸ ὑψος τοῦ χωθαρ τριῶν πήχεων,

σαβαχα = *পৱেশ* *lattice work graticcio*

καὶ ὄσαὶ ρόα,-ας *melagrana*

ἐπὶ τοῦ χωθαρ κύκλῳ, τὰ πάντα χαλκᾶ: καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ ἐπὶ τῷ σαβαχα.

25:18

καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος τὸν Σαραιαν ἰερέα τὸν πρῶτον καὶ τὸν Σοφονιαν

νιὸν τῆς δευτερώσεως δευτέρωσι,-εως *second rate or course figlio di secondo corso (?)*

καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς φυλάσσοντας τὸν σταθμὸν

25:19

καὶ ἐκ τῆς πόλεως ἔλαβεν εὔνοοῦχον ἔνα, ὃς ἦν ἐπιστάτης ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν, καὶ πέντε ἄνδρας τῶν ὁρώντων τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως τοὺς εὐρεθέντας ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν γραμματέα τοῦ ἀρχοντος τῆς δυνάμεως

τὸν ἐκτάσσοντα ἐκτάσσω *to keep muster roll of [τινα]*

τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ ἔξηκοντα ἄνδρας τοῦ λαοῦ τῆς γῆς τοὺς εὐρεθέντας ἐν τῇ πόλει:

25:20

καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδαν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Δεβλαθα,

25:21

καὶ ἔπαισεν παίω *to strike, to hit [τινα] li colpì*

αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ ἐθανάτωσεν αὐτοὺς ἐν Δεβλαθα ἐν γῇ Αιμαθ. καὶ ἀπωκίσθη Ιουδας ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ.

Godolia, governatore della Giudea (25,22-26)

25:22

Καὶ ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἐν γῇ Ιουδᾳ, οὓς κατέλιπεν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτῶν τὸν Γοδολιαν νιὸν Αχικαμ υἱοῦ Σαφαν.

25:23

καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἀρχοντες τῆς δυνάμεως, αὐτοὶ καὶ οἱ ἀνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Γοδολιαν, καὶ ἥλθον πρὸς Γοδολιαν εἰς Μασσηφαθ, καὶ Ισμαηλ υἱὸς Ναθανιου καὶ Ιωανναν υἱὸς Καρηη καὶ Σαραιας υἱὸς Θανεμαθ ὁ Νετωφαθίτης καὶ Ιεζονιας υἱὸς τοῦ Μαχαθι, αὐτοὶ καὶ οἱ ἀνδρες αὐτῶν.

25:24

καὶ ὠμοσεν Γοδολιας αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μή φοβεῖσθε

πάροδον *going by, incursion-*◊ *רַבָּע* for MT ◊ *תַּבָּע servants, officials incursione*

τῶν Χαλδαίων: καθίσατε ἐν τῇ γῇ καὶ δουλεύσατε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ καλῶς ἔσται ύμῖν.

25:25

καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἔβδόμῳ μηνὶ ἥλθεν Ισμαὴλ υἱὸς Ναθανιού υἱοῦ Ελισαμα ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν βασιλέων καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ: καὶ ἐπάταξεν τὸν Γοδολιαν, καὶ ἀπέθανεν, καὶ τοὺς Ιουδαίους καὶ τοὺς Χαλδαίους, οἵ ἡσαν μετ' αὐτοῦ εἰς Μασσηφαθ.

25:26

καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἔως μεγάλου καὶ οἱ ἀρχοντες τῶν δυνάμεων καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου τῶν Χαλδαίων.

Riabilitazione di Ioachim, re di Giuda (25,27-30)

25:27

Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἔβδόμῳ ἔτει τῆς ἀποικεσίας τοῦ Ιωακιμ βασιλέως Ιουδα ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἔβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ὑψωσεν Ευιλμαρωδαχ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν Ιωακιμ βασιλέως Ιουδα καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἴκου φυλακῆς αὐτοῦ

25:28

καὶ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ ἀγαθὰ καὶ ἔδωκεν τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνωθεν τῶν θρόνων τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι,

25:29

καὶ ἡλλοίωσεν τὰ ἴμάτια τῆς φυλακῆς αὐτοῦ καὶ ἤσθιεν ἄρτον διὰ παντὸς ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ:

25:30

καὶ ἡ ἐστιατορία *allowance of food sussidio di cibo*

αὐτοῦ ἐστιατορία διὰ παντὸς ἐδόθη αὐτῷ ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

Nazareth 14.8.2012 6:42